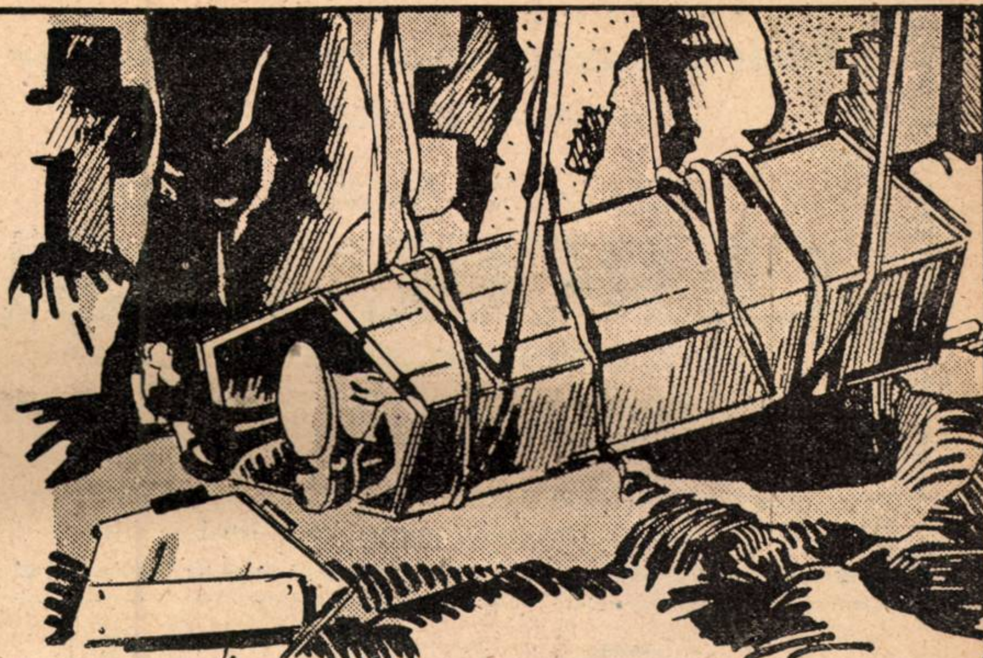
Insemnările unui electrocutat

SCRISOAREA, pe care am primit-o avea un chenar negru. Am deschis-o emoționat, fiind încă sub impresia morții amicului meu, inginerul Iohn Stone, decedat acum o săptămână.

In timp ce desfăceam plicul, cu marginile negre, pe fondul alb, îmi rememoram numele tuturor rudelor și prietenilor, pe cari îi știam suferinzi.

Dar scrisoarea, mă informa de înmormântarea cuiva, care murise mai demult.

Era vorba de o reînhumare.

Văduva amicului meu Iohn mă înștiința că a cerut, și i s'a admis, ca soțul ei, mort în provincie, în urma unui accident, și îngropat acolo, să fie transportat în Capitală și incinerat.

In consecință, eram rugat să iau parte la desgroparea și incinerarea cadavrului, fiind, eu, cel mai bun prieten al fostului inginer.

In ziua deshumării, o ploae măruntă și deasă începu, încă din zorii zilei.

Doi ciocli se străduiau, din răsputeri, să scoată pământul, care acoperea cosciugul fostului meu prieten.

Lucrul mergea greu, deoarece apa ploii se îmbiba în pământ, transformându-l într'un aluat care se lipia de casma.

Insfârșit scândura capacului apăru și câteva minute mai târziu, sicriul se ridica, tras de două funii.

Văduva și mama inginerului se aflau la un capăt al groapei, iar eu, cu reprezentantul parchetului, la celălalt capăt.

Când cosciugul apăru la suprafață, sărmana văduvă scoase un țipăt sfâșietor și se prăvăli în brațele celeilalte femei, care striga, plângând : „Fiul meu, sărmanul meu fiu“!

Din doi pași, trecurăm de cealaltă parte spre a da ajutor celor două femei, când un spectacol, îngrozitor prin gândul pe care îl sugera, se înfățișă, înaintea ochilor noștri.

Scândura care se găsia în dreptul picioarelor mortului era spartă, iar picioarele acestuia eșiseră afară, până în dreptul gleznelor. Pantoful, din piciorul drept, lipsia. A fost găsit mai târziu, în fundul groapei.

Eu și reprezentantul parchetului ne privirăm înspăimântați. Cei doi ciocli, uimiți, își făceau semnul crucii. Fără să schimbăm vreo vorbă, eram înțeleși asupra celor petrecute : „Sărmanul Iohn fusese îngropat de viu“.

O dovadă indubitabilă despre aceasta erau și însemnările, făcute de către inginerul în agonie, pe partea interioară a cosciugului.

Scândurile sicriului erau acoperite de fraze, care mergeau în toate direcțiunile, care se întretăiau și se suprapuneau. Din pricina întunericului, și mai ales a emoției, literele erau de dimensiuni mari, iar cuvintele, adesea, scrise unele peste altele.

Iată ce scria îngropatul de viu, însemnări, cred, unice, în acest gen :

„Am deschis ochii, totuș e întuneric. Nu-mi dau seama unde mă aflu, nici ce s'a întâmplat cu mine, în ultimul timp. Parcă m'am trezit dintr'un somn lung. Intind mâna. Mă lovesc de un obstacol. Vreau să mă mișc. Mișcările îmi sunt foarte limitate. Strig ! Strigătul îmi răsună tare în urechi. Pipăi împrejur și îmi dau seama că sunt închis, într'o cutie de lemn.

„Incerc să-mi aduc aminte cum am putut ajunge aici. Intr'un mod puțin precis, anumite scene îmi vin în memorie. Eram la uzină... lucram ceva... precis nu știu ce.... apoi... O groază cumplită mă face să tremur; fiori îmi străbat necontenit trupul. Da, apoi... am atins din nebăgare de seamă, o sârmă, ba nu... ba da, un cablu și...? Nu mai știu ce s'a întâmplat ! Ba da ! Presupun. Știu. Am fost electrocutat ! Electrocutat ! Și...? Și... Mary ! Mary ! Mamă ! Am fost îngropat. De viu ? Ingropat de viu ! Simt că mă sufoc. Strig numele soției mele : Mary ! Mary ! m'au omorît ! Vai. Acum, tu ești văduvă, mă plângi desigur; mă crezi mort, dar eu trăesc.

Bat în pereții cosciugului, dar sunetul îmi sună macabru, în urechi; trebuie să fie râsul morții.

Vreau să mă scol, dar lada în care sunt închis, nu mă lasă.

Lovesc cu picioarele. Aud o trosnitură și apoi simt dureri în piciorul drept.

Scândura a cedat. Capăt curaj. Lovesc mai departe. Un pantof îmi scapă din picior.

„Deodată, simt că mă sufoc.

Mary, mor! Mary, mor! Scapă-mă! Mary, scumpa mea so...

Aici însemnările se opresc. N'a mai putut termina cuvântul „soție“. Ce moarte groaznică ! Atunci curentul electric nu l-a omorît, îmi zic. A căzut deci, într'o stare de catalepsie, de moarte aparentă.

Ce înfiorător trebue să fie, să te trezești la doi metri sub pământ și, după o jumătate de oră, atât timp cred că a mai trăit amicul meu după ce și-a revenit din starea în care căzuse, să mori sufocat, din cauza lipsei de aer.

Mai bine ar fi murit atunci, când a atins firul, prin care curgea electricitatea.

Ba nu ! A dovedit că acea energie nu omoară întotdeauna.

Atunci... mă gândesc cu groază la atâți electrocutați și apoi îngropați.

Oare se trezesc și ei, în ultimul lor lăcaș, pentru a muri apoi sufocați ?

TIM.

BULETIN PERSONAL

Numele şi pronumele . . . .
Adresa: Strada . . . . No. . . . . . .
Comuna . . . . judeţul. . . . . . .
Profesiune . . . .
Locuesc *) . . . .
Vârsta . . . .
Inălţimea . . . .
Grosimea taliei . . . .
Culoarea părului . . . . Greutatea . . . . . .

*) Se va indica, în acest loc, dacă domnişoara locueşte la părinţi, la rude sau singură.

Regii şi profesiunile

Se ştie că Petru cel Mare lucra la construcţia vapoarelor alături de cei mai umili meseriaşi olandezi.

Filip de Orleans, regentul Franţei, în timpul minorităţii lui Ludovic al XV-lea, se ocupa cu chimia şi era reputat ca un distins cercetător, în acest domeniu.

Ludovic al XVI avea o singură manie: lăcătuşeria. In timp ce frivola lui nevastă se ţinea de petreceri, el lucra, în atelierul instalat în palat, modele noi de broaşte şi chei.

Cumnatul său Ioseph II al Austriei, îşi instalase o imprimerie, la care tipărea, cu şorţul dinainte, şi mâinile negre de cerneală.

Un duce de Bavaria, şeful casei de Wittelsbach, era oculist, în spitalul din Kreuth.

Wilhelm I, ex-împăratul Germaniei, un bun tâmplar de mobile, ca şi defunctul nostru rege Ferdinand, avea mai multe lucruri, făcute de mâna lui.

Şi Abdul-Hamid, cel din urmă sultan, se ocupa cu lemnăria. El oferi, chiar, ţarului Nicolae II, un birou de lemn scump, cu nenumărate sertare secrete, fabricat în întregime de el.

Cât despre Ferdinand de Saxa-Coburg, tatăl actualului rege al Bulgariei, în orele libere, avea o deosebită plăcere să conducă maşinile trenurilor. Era una din ocupaţiile favorite fiindcă se mai îndeletnicea şi cu horticultura şi avicultura.

FEMEEA IN PICTURA

DACĂ nu găsim „femei pictore", care să poată sta alături de un *Leonardo da Vinci, Michel Angelo, Rafael, Tizian Velasquez, Rembrandt, Goya* etc., cum găsim de pildă în literatură, unde femeia şi-a căpătat un loc de frunte, stând aproape pe aceeaş treaptă cu bărbaţii, există totuşi şi în arta plastică, o serie de personalităţi remarcabile, femei, care dacă nu s'au putut ridica, până la gloria superioară, a marilor genii, prin talentul lor de observaţie, prin priceperea lor delicată, în materie de culori (unde sunt superioare bărbaţilor) au uşurat drumurile himerice ale acestei arte pe porţile căreia, au putut mai lesne pătrunde acei, cari s'au impus omenirei.

După cum spune legenda, arta desemnului a fost descoperită de o femeie: o fată tânără din Corint, în marea ei dragoste pentru logodnicu-i plecat departe, a desemnat, pe un zid alb, profilul iubitului, ca să-i aibă, veşnic, chipul, în faţa ochilor.

Pastelul, atât de preferat de către celebra *Rosalba Carierra* (acea care a descoperit sistemul de a întrebuinţa mai multe pasteluri deodată, spre a obţine o adevărată pictură, şi dela care s'au inspirat în opera lor celebrii *La Tour, Perouneau, Francis Cotes* şi a.) a fost descoperit de o tânără fată care se numia *Heid.*

In secolul al XVII-lea, *Iohana Koerten Block* a inventat genul siluetelor negre, gen care a fost copiat şi adoptat cu un secol mai târziu, de către *F. W. Schneider.*

Pictorul italian *Bernardo Cavallino* a recunoscut singur că datoreşte coloritul său, pictorei *Artemisa Lomi.*

Van Dick mărturiseşte, că meritul de mare portretist, îl datoreşte *Sofonisbei Anguissolla*, dela care a luat învăţături.

Pictorul francez, Charles Lebrun s'a inspirat în vastele-i compoziţii, din pictura unei femei, care a trăit cu vreo 1800 ani înaintea sa.

Iată deci o întreagă galerie de nume femenine, care au ilustrat artele plastice, în diversele epoci ale evoluţiei acestora.

Concursurile noastre

Campionatul de Ping-Pong

Cupa „Realităţii Ilustrate“ şi numeroase premii

Revista noastră a fost prima, în România, care, apreciând valoarea sportivă a tennis-ului de masă, a organizat primul campionat al acestui joc.

Sala de concurs a fost neîncăpătoare, pentru zecile de concurenţi cari au participat. Printre alţii şi-au disputat şansele specialişti emeriţi ca: N. Krupenski, Al Botez, M. Goldenberg, Filenz, Theiler Toto, englezul Fox, Ricu Taubmann, V. Făgărăşeanu, Sanft, iar dintre doamne: Monica Arion, Filenz, etc.

După două zile de matchuri emoţionante, M. Goldenberg a cucerit „CUPA REALITĂŢII ILUSTRATE“ pe 1929. Ceilalţi participanţi au căpătat diferite premii.

Am anunţat însă anul trecut că înţelegem să ajutăm acest sport cum merită, hotărând ca proba să fie anuală. Ne-am propus să disputăm campionatul în mod regulat, căci numai astfel se poate menţinea interesul pentru un sport. De altfel după „CUPA REALITĂŢII“ afară de un campionat naţional, al cărui succes a fost întunecat de concursul nostru, în toată ţara nimeni nu s'a încumetat să mai facă altă probă.

In Ianuarie are loc la Berlin, campionatul Europei. România participă, ca şi anul trecut. La noi însă nu s'a făcut nici un concurs eliminatoriu, din care să se selecţioneze echipa reprezentativă. Cum nici nu se produce... cel puţin intenţia pentru aşa ceva, „REALITATEA“ urmăreşte încă un scop: să selecţioneze echipa pe care o va propune comisiei de specialitate. Cum e singurul concurs, e cert că va fi şi singurul criteriu de apreciere, a formei jucătorilor.

Iată de ce organizează la 14 şi 15 Decembrie 1929 campionatul său. Anul trecut a angajat o zi de concurs, care s'a dovedit insuficientă. In acest an se va juca deci în două zile.

Campionul are următoarele strălucite avantagii:

1. Este primul jucător din ţară, pe care comisiunea trebue să-l aibe în vedere, la selecţionarea pentru Berlin.

2. Câştigă cupa „Realităţii Ilustrate“ pe 1929—1930.

3. Obţine diverse premii.

4. Este campion „en titre“ la această specialitate.

Cărui jucător nu-i surâd aceste perspective?

★

Concomitent se organizează şi o probă rezervată domnişoarelor, unde lupta nu va fi mai puţin acerbă. Se oferă şi aici numeroase premii.

Deasemeni au loc concursuri de dublu-domni şi dublu mixt.

Locul unde se va ţine campionatul, va fi indicat în ziarul „Dimineaţa“.

CRONICA CINEMATOGRAFICĂ *(urmare din pag. 7).*

apropie încet violatorul. Stă cu spatele. Şi nu vedem decât o mână în primul plan. Dar această mână nu-şi încleştează degetele resfirate, în formă de cange — ca în toate filmele de până acum. Face cu totul altceva. Se lasă încet, ezitant şi nelămurit, în spre obrazul femeii. Degetele se văd atunci multiplicate, cum sunt obiectele văzute prea de aproape. Şi avem impresia că sute de degete încep să cadă, ca nişte petale scuturate; degetele încep să plouă, multe, nenumărate. Ceeace e în perfectă armonie cu toate avalanşele pe care le văzusem, până atunci. Deabia în acel moment căderile de apă, de zăpadă, de oameni, pe care le văzusem, capătă deodată o valoare psihică; din documentare, devin, o clipă, artistice. Deodată câştigă un sens moral. A fost o excelentă idee această ploaie de degete cupide, care se năpustesc asupra femeii, cu acel ritm lin cu care cade lava, sau zăpada care te va înmormânta.

— Or, este clar că acest truc cinematografic, odată descoperit, îl poate face oricine.

Aşa s'a întâmplat în filmul *„Nina Petrovna"*. Este un rendez-vous" plictisitor al tuturor locurilor comune cinematografice: jocuri de ghete, de clanţi de uşă, de pahare, de flori aruncate pe geam. Naivitate şi mucava. Şi totuş, e atât de frumoasă Brigitte Helm! Dar joacă prost: vecinic elanurile standardizate, care o lipesc de uşă, vecinic jocul de umeri, care vrea să simbolizeze capriciul, etc., etc. Iar ceilalţi actori, — unul mai absurd ca altul.

* * *

Se rejoacă *„Masca Diavolului"*, un film unde Iohn Gilbert are privilegiul de a juca prost, din motive personale, fără a putea invoca prezenţa anihilatoare a Gretei Garbo. Adică, în fond, motivele nu-s complet personale. Este probabil şi chestiune de regisor. Căci bine regisat, Gilbert poate fi adeseori, foarte reuşit. Dovadă rolul său din *„Pierduţi în noapte"*, rol de apaş pocăit, unde desfăşură o mare bogăţie de invenţie în materie de jocuri de fizionomie.

A Arghezi, Ticu Archip, Ion Barbu, Lucian Blaga, Brătescu-Voineşti, N. Davidescu, N. Dragomirescu, Elena Farago, G. Galaction, Octavian Goga, O. Han, G. Ibrăileanu, E. Lovinescu, Ion Minulescu, D. Nanu, N. Papadat Bengescu, Cincinat Pavelescu, Camil Petrescu, Cezar Petrescu, C. Rădulescu-Motru, L. Rebreanu, M. Sadoveanu, I. Slavici, Dida Solomon, M. Sorbu, Marioara Ventura, Marioara Voiculescu, Ion Vinea — toţi trăesc, mai viu decât în orice „studiu" dogmatic, în prezentarea dramatică a d-lui F. Aderca, *din volumul* Mărturia unei generaţii, *care a apărut în Editura* „Naţională" S. Ciornei.

Marcel Iancu a desenat măştile, ca 'n cupru.

Un Diogene modern

(La ilustraţia de pe copertă)

Fără să mă gândesc măcar, într'o zi, pe şoseaua Colentina l'am descoperit.

Butoiul este înlocuit—trăim doar în secolul al XX-lea — cu o caroserie veche de autobuz.

Pe noul Diogene îl chiamă Iosif Bakk.

Curioasa reşedinţă are ferestre, uşi, e mobilată cu un pat, unelte diferite şi o sobă.

Locuitorii: un bătrân, şase copii şi un câţel.

Bătrânul munceşte. N'are pretenţii mari: Invaţă pe copii, ca mai târziu aceştia să-l poată ajuta.

N'are nici griji. Doar grija hoţilor îl necăjeşte şi de aceea cele trei sobe din vitrină, le leagă noaptea cu lanţuri.

Pe când nu lua această precauţie i-a dispărut firma atelierului, care era situat, în aceeaş locuinţă.

Dispariţia firmei împreună cu moartea soţiei sale — la o naştere — i-au fost cele mai mari necazuri din viaţă.

Câştigă atât cât îi e necesar ca să trăiască.

„In scurtul popas al vieţii, vrea multe schimbări de decor". *) Ii place, adică, să se mute des. Şi cu autobuzul lui poate satisface această dorinţă. Deci e fericit.

*) G. TOPÂRCEANU: Balada chiriaşului grăbit.

Expoziţia Aurelia Dr. Ananescu

Căminul Artelor

Plină de viaţă e şi expoziţia din anul acesta a d-nei Aurelia dr. Ananescu. Foarte înzestrată, pictora ne oferă pe lângă o varietate de culori şi o variaţie de subiecte cari de cari mai atrăgătoare.

Interesante scene de interior şi într'un bun dispozitiv f. expresivă fetiţa cu cartea şi într'o fericită lumină scrisoarea; în faţa tabloului, bucăţi pline de poezie şi adevăr ce te impresionează ca şi florile ce par'că vrei să le culegi. Multă frăgezime în splendidele crisanteme, în trandafirii catifelaţi. In bună lumină şi f. frumos executate tufănelele, trandafiraşii, margaretele etc. Interesante câteva capete de expresie, portretul d-rului foarte bine ca execuţie şi de o elocventă asemănare şi expresie.

Completează această variată şi frumoasă expoziţie, câteva minunate colţuri din Balcic, marine şi tipuri foarte bine prinse şi în nota caracteristică locului.

„Prin foc şi sabie!..."

In cursul unui match de football, jucat la Roma, spectatorii s'au încăerat. Bilanţul general a fost patru grav răniţi, cari transportaţi la spital, sunt cu un picior în groapă.

Intâmplarea ne aminteşte un crâmpeiu dintr'o recentă pledoarie „pro-cauza" sportivă:

— „Sportul, domnilor, a reuşit să înlăture spitalele".

— Intr'adevăr, răspunde un mucalit; după match nu mai intri în casa de sănătate, te transportă direct la cimitir....

* * *

IN ACCEAŞ ordine de idei, criticii francezi de specialitate, propun înfiinţarea unor tancuri, care să protejeze pe arbitri, căci, în cursul unei partide de rugby, susţinută într'un oraş francez, arbitrul a suferit rigorile legei lui Lynch.

Expoziţia de horticultură dela Timişoara

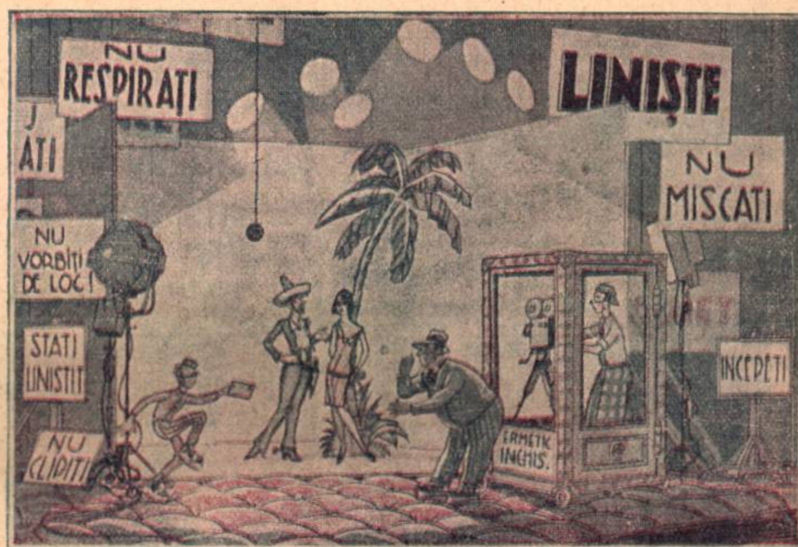

La Timişoara s'a organizat săptămâna aceasta o interesantă expoziţie horticolă, a fost o simfonie de culori de toamnă ale florilor, alături de o selecţiune bogată de tot felul de poame.

Ilustraţiile noastre înfăţişează o parte din această expoziţie: locul unde erau grupate crizantemele.

Cum se lucra la Hollywood altădată...şi cum se lucrează azi

Clanurile din Hollywood

Lumea starurilor din Hollywood, nu constitue, cum s'ar putea crede, o societate de artişti cu desăvârşire uniţi. La fel ca într'un parlament, aceşti aleşi ai ecranului, s'au organizat, nu în partide (acest cuvânt ar fi cam tare) dar în mici clanuri. Dintre acestea cinci sunt mai cunoscute, şi anume: cercul lui Marion Davies, al lui Harold Lloyd, Conrad Nagel, al Anglicanilor şi al celibatarilor.

Clanul Marion Davies, este clanul neastâmpărat şi ultra-modern, prin excelenţă. Reuniunile şi desbaterile sale, au loc în locuinţa princiară a artistei, în minunatul ei parc, sau pe bordul luxosului yacht, care arborează culorile ei, căci Marion are pavilionul ei. Membrii cei mai marcanţi ai acestui clan sunt: Charlie Chapin, — cel mai bun prieten al actriţei şi marele ei profesor, — William Haynes, Harry D'Arrast, Harry Crocker, George C. Arthur şi Seena Owen. Acesta este clanul celor veseli prin temperament.

Liga Harold Lloyd, se compune aproape exclusiv, din nenumăraţii comici ai ecranului şi anume acei, cari de obiceiu se blagoslovesc în filmele lor, cu cremă de torturi. Ii cunoaşteţi cu siguranţă, din comediile americane de scurt metraj. Se spune că reuniunile acestora, ar fi adevărate saturnale de râs şi de voie bună.

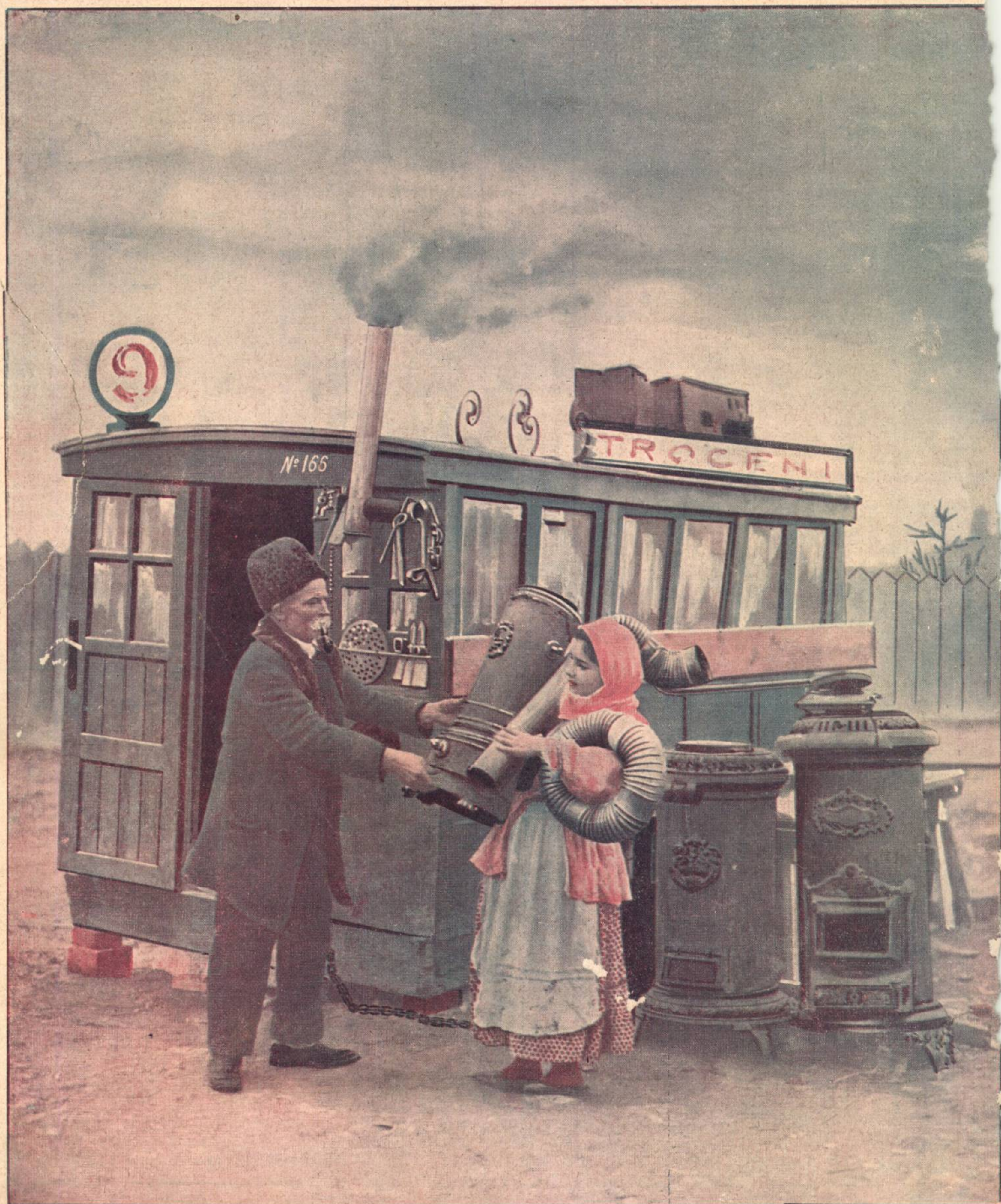
Conrad Nagel, „austerul" şi „respectabilul", în adevăratul sens anglo-saxon al cuvântului, s'a înconjurat de oameni de felul lui, pasionaţi de teosofie, de filantropie şi având ca singur scop, dobândirea a cât mai multe plăceri spirituale. Printre aceştia, vom găsi pe: Lois Wilson, May Mc Avoy, Fred Niblo, Enid Bennett, Antonio Moreno şi Sidney Franklin. Interesant este numărul regisorilor celebri, cari se numără printre prietenii lui Nagel.

Clanul anglican, are înclinaţiuni „liniştite". Aci toată lumea preferă „viaţa în familie", copiii, câinii, caii şi credinţa casnică... Aceşti oameni „aşezaţi" sunt Clive Brook, Ernest Torrence, [illegible], Percy Marmon, Warner [illegible] Mc Coy şi Jack Holt.

Vine apoi republica celibatarilor, oameni blazaţi, dacă vreţi. [illegible] pe Florence Vidor, mai bine zis [illegible], deoarece această actriţă excelentă a trădat marea cauză, devenind jumătatea mai bună a lui Jascha Haifetz. Membrii neconsolaţi ai acestui clan, sunt puţin numeroşi şi numărul lor descreşte încontinuu. De curând, l-au pierdut pe Richard Barthelemess, unul dintre cei mai activi dintre ei. Au mai rămas puţini, dintre care Ronald Colman, William Powel, şi Charles Lane.

Prieteniile femenine, la fel de solide ca şi ceea dintre Damon şi Pythias, nu sunt rare. Vom cita pe: Greta Garbo şi Lillian Tashman, Aileen Pringle şi Dorothy Mackail, Carmel Myers şi Bessie Love, Alice Terry şi Dorothy Sebastian, care au acelaş „violon d'Ingres", minunatul Ukulele. In ceeace priveşte bărbaţii, John Gilbert este adevăratul Pylade al lui King Vidor; legătura lor de prietenie, este atât de puternică, încât şi-au construit vilele, una lângă cealaltă. Lew Cody şi Norman Kerry, celebrează adesea prietenia lor prin chefuri teribile, cu bere „desalcoolizată". Ramon Novarro este amicul intim al unui scenarist, Herbet Howe. Buddy Rogers şi Richard Arlen sunt fraţi de cruce, de când au lucrat împreună în „Wings". Cât au fost în America, cei doi „aşi", germani, Conrad Veidt şi Emil Jannings, au format o pereche de amici nedespărţiţi, deşi ultimul s'a însurat cu fosta soţie a celui dintâiu. In fine, Jack Conway, se arată adesea în compania lui Irving Thalberg, director de producţie la Metro-Goldwyn-Mayer.

REALITATEA
ilustrată

Unul care a soluționat problema locuințelor : IOSIF BAKK e proprietarul unei case, făcută din ... caroseria unui autobuz

(Photo Berman. „*Realitatea Ilustrată*")

Atelierele „Adeverul" S. A.

NUMĂR SPECIAL DE CRĂCIUN

ANUL III. — Nr. 52. — 21 DECEMBRIE 1929 48 PAGINI APARE SÂMBATA

REALITATEA ilustrată

(Foto Manassé)

Pom de Crăciun

UN CRĂCIUN

Poveste de Crăciun, adaptată după François Coppée

Românul e din fire şi milostiv şi bun.
... Prin viscol şi zăpadă, aproape de Crăciun,
In anul când răsboiul însângerase zarea,
Când fiii toţi, ai ţării, au ascultat chemarea
Nădejdilor de veacuri, — în anul ce-a rămas
In glorie şi sânge, — când la un singur glas
S'au adunat ostaşii, de-au doborît Carpaţii,
Când s'au trezit din lanţul robiei grele, fraţii, —
— Un pâlc de-ostaşi, — vre-o zece, — ajunseră 'ntr'un sat.
Era un ger năprasnic... Pe cerul înstelat,
Incremenise noaptea, de-atâta iarnă grea!...
Bătea un vânt de ghiaţă....
Pe-alocuri, se vedea
Cum a trecut răsboiul prin sat, ca'n urma lui
Ruinele să plângă, durerea satului...

... Crăciunul Cine oare se mai gândea la el,
In lumea sfârtecată de foc şi de oţel?

Ce straşnică primire, în satul pustiit!
Poporul o pornise, departe, îngrozit,
Incât soldaţii noştri, pe drumuri de troeni,
N'au întâlnit primire frăţească, de săteni, —
Şi n'au găsit primire, ca'n multe alte sate:
Aci aflară poarta şi uşile 'ncuiate,
— Nici foc aprins în sobă, nici candelă aprinsă.
Şi'n noaptea asta sfântă, biserica închisă!!...

O, Doamne! câte schimbă răsboiul!...

Obosit,
O clipă caporalul ostaşii şi-a oprit
Şi cu o voce blândă, le zise: „Dragi băeţi,
„Vreţi adăpost? Ei bine, — găsiţi-l cum puteţi!..."

Câţi-va intrară'n grabă, prin casele vecine.
Cu scândură de garduri făcură foc, şi'n fine
La para dogorindă, se desmorţiau de 'ngheţ....
Mucegăita pâine fu hrana lor de preţ,
Şi'n liniştea ce tainic îi prinse ca 'ntr'o plasă,
Cu gândul, fiecare, sbura, ca'n vis, acasă...

Pe uliţa deşartă, alături de-un soldat,
Doar caporalul tânăr mai rătăcia, prin sat.
Cu gând să cerceteze cum e'n împrejurimi...
Prin faţa lui, icoane se perindau, mulţimi,
— Şi cum umbla târându-şi tristeţea prin zăpadă,
Fereastră luminată, îi fuse dat să vadă,
„Vezi colo o lumină?"
„O văd...
„Deci n'au fugit
„Toţi oamenii, din satul acesta..."
„Negreşit!"
„Hai să intrăm !..."
Bătură la uşe... O copilă
Ieşi în prag, desculţă, sărmană şi umilă,
Purtând un prunc, în braţe, — un prunc care dormia.
Văzându-i, caporalul grăi: „Copila mea,
„Acasă-ţi sunt părinţii ?"
O clipă de tăcere...
Apoi, o voce slabă, dar plină de durere:
— Mămica mea e moartă... Când frăţiorul meu
„Veni pe lumea asta, — din ceruri, Dumnezeu
„Chemă la el, pe mama: de-atuncea n'avem mamă !"
— „Dar tatăl vostru unde-i ? Fă bine şi ni-l cheamă !"
— „Oh ! A murit şi tata..."
In tânăra-i privire,
O lacrimă amară se prelingea'n neştire...
— „Când a murit ?"
— „Tăticul se stinse la Oituz,
„L-a doborît, în luptă, o schijă de obuz..."

Căprarul luase drumul, spre ceilalţi camarazi.
Soldatul, prins de milă, — deşi răsboinic azi,
Rămase cu copiii...
In camera săracă,
Fetiţa, din surcele, se puse foc să facă,
In vreme ce ostaşul privia, căzut pe gânduri:
In jurul lui o masă, din nişte biete scânduri,
O laviţă, pe care zăcea o scoarţă ruptă,
Ca un stindard, în sdrenţe, purtat mereu prin luptă, —
O candelă, din care mijia, sfios, lumină, —
Icoana din perete, duioasă şi senină, —
O sărăcie neagră'n gospodăria veche:
Intruchiparea foamei, cea fără de pereche.

... Micuţa puse masa...
Soldatu 'nduioşat
Ii asculta povestea: răsboiu 'nfricoşat
Venise, fără milă, în preajma iernii reci:
Azi vezi numai ruină, pe orişiunde treci,
Şi nu e nici o casă, în satul părăsit,

Să nu fi fost cernită, de cei cari s'au jertfit...
Un codru vechiu de pâine, mai negru ca pământul.
Aceasta era „masa"... El i-asculta cuvântul,
O auzia vorbindu-i de viaţa sbuciumată,
Pe care-o duce 'n trudă, de când nu are tată;
O auzia spunându-i că are şapte ani,

Că luni şi luni de zile muncise, pentru bani,
Pe la vecini, — că astăzi i-e greu: că nu câştigă.
Că totul e să aibă un pumn de mămăligă,
Un colţ uscat de pâine, — să-şi ţie frăţiorul.
Că iarna era cruntă, — că-ades o prinde dorul
De mamă şi de tată... Că de mai e răsboiu
Şi nu se face pace, pleca-vor amândoi:
Ea, un copil, purtându-l în braţe pe Ionel,
Şi că, în lumea largă, va rătăci cu el.

... Era târziu. Fetiţa, cu frăţioru-i, care
Dormia, visând, — îi spuse: „Ne ducem la culcare
„Noi vom dormi în paie, în pod, — iar dumneata,
„In patul din odaie, te vei culca, colea!...
„Ne ducem... Noapte bună!... Şi... te mai rog, fii bun,
„De-o fi, în noaptea asta, să vie Moş Crăciun,
„Ca să ne-aducă daruri, sub pernă să le puie,
„„Şi dac'o fi să creadă, că 'n casa asta nu e
„Nici un copil, tu spune-i că noi suntem pe-aici....

Plecară...
Vântul aprig, cu nevăzutu-i biciu,
Isbia'n fereastră.... Noaptea părea că nu sfârşeşte...
„Iisus, în noaptea asta, mulţimea isbăveşte",
Gândia ostaşul nostru, — „Iisus, copilul blând,
„Mântuitorul lumii, — Cel ce-a murit, făcând
„Să reinvie'n inimi, iubirea omenească...
„Pe vremi, colindătorii veniau, ca să vestească,
„In noaptea asta sfântă, obşteasca bucurie....
„Cum l-aşteptau copiii pe Moş Crăciun, să vie!
„Ce basm vrăjit!...."
Ostaşul, cu frunte'ntunecată,
Işi amintia de anii, când mai era copil:
„Un moş, cu barba albă, venia, tiptil-tiptil
„Şi strecura, sub perne, un dar, o jucărie,
„Un moş, care de-acuma, în veci n'o să mai vie....
„Dacă aşi face astăzi o faptă creştinească?
„Orfana crede încă, în mila lui cerească
„Şi-l mai aşteaptă, — darnic, — pe blândul Moş Crăciun.
„Ce-ar fi un ban de aur, sub perna ei, să pun?
„— Un ban: e cel din urmă, în sărăcia mea,
„Dar, ar putea s'aline durerea ei..."
Era
In hotărârea-i, gândul de-a-i fi de ajutor:
„E mică şi-i orfană, şi bietu-i frăţior,
„De n'ar fi ea, desigur, de mult ar fi murit..."
Ostaşul puse banul, sub pernă, — şi, smerit,
Făcându-şi semnul crucii, cu sufletu'mpăcat
Gândi:
„Şi 'n noaptea asta, fu Moş Crăciun prin sat!"

Zâna florilor de ceaiu şi Crăciunul pictorului

de dr. Josef Harrer, Viena

Era prin Decembrie tarziu.

Albul domnia peste tot şi fulgii veseli şi uşori dansau necontenit, în aerul rece. Vechiul turn al bisericii îşi îmbrăcase căciula de iarnă, iar friguroasa primărie îşi învelise trupul, într'o mantie de hermină. Se aştepta sosirea lui Moş Crăciun, de departe, de peste munţii cari dispăreau în negură.

Focul pâlpâie liniştit în sobă şi tictacul ceasornicului par'că ar povesti despre o aşteptare tainică.

Ascultaţi-mi povestea, căci în curând va veni Crăciunul.

— Sunt mulţi ani de-atunci...

Intr'un oraş german, trăia un tânăr pictor. Era atât de sărac, încât de mai bine de-o săptămână nu mâncase decât pâine uscată şi ceai.

Era o zi frumoasă de iarnă, o zi tot atât de frumoasă ca şi cea de azi. Pictorul umbla tremurând, prin odăiţa lui îngheţată, într'o mansardă, de unde se putea vedea tot oraşul, învelit în haina albă a iernei. Gândurile sale erau departe... departe... Se opri în faţa ferestrei şi gândi:

— „Crăciunul; n'am nici un ban, n'am lemne, n'am nimic... Vopselele îmi sunt singura avere. Dar ele nu-mi pot sluji nici ca hrană şi nici nu pot să mă 'ncălzesc cu ele!"

Intr'adevăr, prietenul nostru, gândindu-se la apropierea sărbătorilor, era foarte trist. Alergă dela un negustor la altul, dar nici unul nu-i vânduse vre-un tablou şi nici unul nu voia să-i dea vre-un avans, cât de mic.

Astfel trecu ziua şi bietul pictor, istovit de frig şi de foame, căzu pe pat şi adormi.

Să nu zâmbiţi ironic! In zilele premergătoare Crăciunului, se înfăptuesc adesea minuni şi lucruri fantastice. Poate chiar că aceste minuni sălăşluiesc în noi şi ies la iveală, numai în aceste zile, ca mugurii în binecuvântata primăvară.

Aşadar ascultaţi-mi povestea:

Tânărul pictor începu să viseze. Dacă cineva ar fi stat de veghe în odaia lui, i-ar fi auzit oftatul de uşurare, de mulţumire. Visul era într'adevăr frumos şi-i arăta multe lucruri minunate.

Se făcea că hoinăreşte printr'o câmpie însorită, de-o parte şi de alta a drumului erau palmieri şi alţi copaci exotici. In dreapta marea se juca domol, cu zgomote uşoare iar pe fondul albastru al cerului se profilau luminos câţiva nouri argintii. Departe, la orizont, se zăriau vârfurile munţilor de pe o insulă, ţâşnind par'că din albastrul mării...

Hoinăria astfel, fericit şi sglobiu. Deodată, se opri; auzi în stânga lui o voce dulce, care-i şoptia:

— „Ia-mă şi pe mine, ia-mă şi pe mine. Te aştept doar de atâta vreme!"

Şi din umbra neagră a pomilor, păşi, spre el, o fată de o frumuseţe nemaipomenită.

— „Cine eşti tu?" o întrebă pictorul mirat.

— „Eu sunt zâna ceaiului, zâna ceaiului".

Il luă de braţ cu încredere şi începu să ciripiască despre miresme, despre fericire.

Şi din nou trebui să se oprească; auzise o altă voce care-i spunea:

— „Ia-mă te rog şi pe mine!".

Şi îndată apăru o altă fată frumoasă, cu pielea arămie, care apropiându-se de el, îi spuse:

— „Eu sunt crăiasa floarei de cafea. Ia-mă cu tine, Făt-Frumos!".

Şi fără să mai stea mult pe gânduri, îşi încolăci braţele pline şi parfumate, în jurul gâtului lui, şi-i sărută buzele... Astfel plecară mai departe, în murmurul misterios al valurilor mării.

— „Ia priviţi colo", spuse, deodată, zâna ceaiului „uitaţi-vă la fata aceea, care înnoată spre ţărm!".

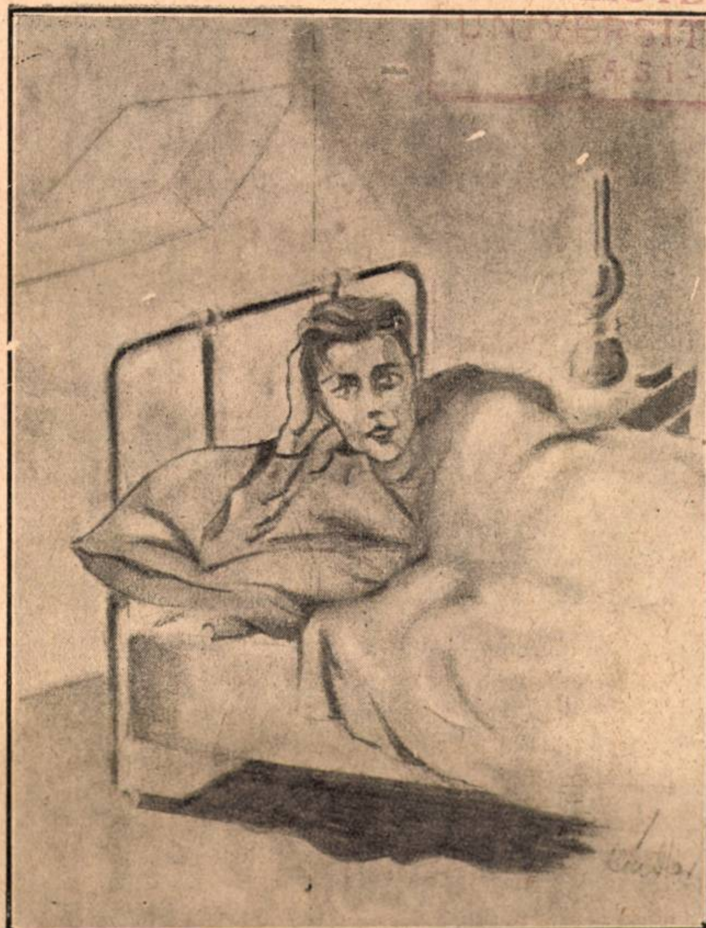
Şi într'adevăr, o fată roşcovană eşi din apă, se scutură râzând, de stropii de apă, cari o acoperiau, sări în mijlocul drumului şi spuse:

— „Iată-mă aci şi rămân la voi. Eu sunt floarea de caçao".

Apoi strânse călduros mâna tânărului pictor, a cărui mirare nu mai cunoştea margini... Şi mergeau mai departe în timp ce fetele cântau melodii străine, dulci, necunoscute...

Dar grupul lor creştea, cu cât mergeau mai mult. Se însoţiră cu ei, pe drum, sprintena zână a portocalelor, crăiasa mierei, zâna merelor şi a cireşilor, care dansa tot timpul, zâna migdalelor şi crăiesele dulciurilor şi drăcuşorii zaharicalelor, toţi se alăturară la convoi.

Astfel ajunseră în faţa unei case şi intrară înnăuntru. Au urcat cu toţii scara şi de-odată s'au pomenit în faţa locuinţei pictorului...

Gândurile sale erau departe...

Doamna examină tabloul...

Nu trebuie să uitaţi, că toate acestea erau numai în visul bietului pictor...

...Se aflau acum în mansarda lui şi fulgii de zăpadă dansau, ca şi acum, în faţa ferestrei sale iar pictorul se simţia mai bine ca oricând. Niciodată nu fusese la el atâta lume. Mica încăpere abia cuprindea mulţimea de fete, care râdeau şi glumiau. Crăiasa floarei de cafea bătu însfârşit din palmele-i micuţe şi când se făcu tăcere, spuse:

— „Dragă prietene, noi toate ţi-am eşit în cale şi te-am condus până la tine acasă, ca să te bucurăm, în ziua asta. Caută să ne pricepi şi astfel vei putea să serbezi şi tu, un Crăciun vesel".

Apoi se uită cu ochi scânteetori, spre tovarăşele ei. Incăperea se prelungi sub forma unei săli verzi, uriaşe. Pâlpâiri de lumânări se vedeau pretutindeni şi, la lumina lor, creştea şi veselia. Şi toate zânele începură un dans minunat de frumos; şi mereu se apropia altă fată de tânărul artist şi-l săruta. Zăpăcit de frumuseţea lor şi fericit de bunătatea divinelor făpturi, pictorul închise ochii şi... se deşteptă.

Totul dispăruse. Se găsia din nou, în camera-i îngheţată, la geamuri mijiau zorile sure, ale dimineţii de iarnă şi inima sa era tristă... tristă.

Deodată sări în sus, căci îşi aminti ce-i spusese crăiasa floarei de cafea în vis:

— „Caută să ne pricepi..."

Şi punând mâna pe paleta cu vopsele şi pe pensule, schiţă din memorie, un tablou... un tablou plin de fericire. O câmpie însorită şi toate fetele: zâna ceaiului, crăiasa cafelei, a floarei de cacao, zâna portocalelor, a mierei, a merelor, a cireşilor, a migdalelor, crăiesele dulciurilor şi drăcuşorii zaharicalelor. Coloră pe toţi atât de frumos, încât se minună şi el de opera sa, căci în mijlocul fetelor, se pictase pe sine însuş, iar faţa lui era tot atât de luminoasă ca şi ţinutul exotic, pe care-l desemnase...

In câteva zile, lucrul fu isprăvit... Dar a

(Continuare în pag. 44)

Cum a venit Domnul Christos în casa unui țăran

Poveste fantastică de Crăciun, tradusă din literatura rusă de Christine Dimo

Un moșneag mi-a povestit cum, într'o noapte de Crăciun, Christos s'a arătat unui țăran. Știa bine povestea și iată aproape textual vorbele lui:

„Sunt un bun creștin, și m'am născut în fundul acesta depărtat, al Siberiei. La dreptul vorbind, țara noastră e o colonie de deportați și totuș locul este destul de bun, pentru negoț. Cu mult înainte, tatăl meu s'a statorit aci unde am văzut și eu lumina zilei. Eram oameni înstăriți și chiar astăzi nu pot spune că suntem în mizerie.

Tatăl meu citise mult. El m'a învățat și mi-a dat gustul cititului...

Am avut un prieten, pe Thimotei. Când venise printre noi, era încă tânăr. Eu aveam 18 ani, el părea să fi trecut abia de 20. Purtarea lui era foarte bună. Dece fusese trimis în Siberia? La noi, din respectul pentru aproapele nostru, asta nu se întreabă niciodată.

Eșise vorba că avea un unchiu și că acest unchiu se purtase foarte rău cu el. Thimotei era orfan, și unchiul, care-i îngrijea averea, și-o însușise aproape toată. Thimotei era tânăr și avea sânge iute. Certându-se odată cu unchiul său, îi spintecă palma cu un cuțit. Dumnezeu însă, în bunătatea lui cea mare nu lasă pe rătăcit să meargă pân'la capăt în greșala lui.

La judecată, ținând seamă de trecutul lui Thimotei și că era negustor cu vază, pedeapsa ce i se dădu era mai puțin grea; fu osândit cu trimiterea în Siberia. Și astfel veni la noi. Nouă părți din averea ce-i rămăsese, fu luată de Stat. Dar o zecime din ea, îi era de-ajuns ca să poată trăi. I se dădu partea ce-i mai rămăsese, își ridică o casă pe meleagurile noastre și se instală aci. Timp îndelungat nu vorbi și nu legă prietenie cu nimeni, pentrucă sufletul lui era plin de amărăciuni. Nu eșia nicăeri și nu vedea pe nimeni, afară de cei doi servitori ai lui. Tot timpul citia în cărțile sale, cărți sfinte de rugăciuni. Intr'o zi, când mi-a dat niște cărți, ne cunoscurăm. Luai obiceiul să-l vizitez și el mă primia cu plăcere. Ne înțelegeam și de-aceea legarăm o prietenie trainică.

* * *

La început părinții mei nu mă lăsau să mă duc la el. Purtarea lui Thimotei li se părea ciudată.

„Cine e? Dece stă într'una retras de lume? Și dacă l-o învăța pe băiat lucruri pe care acesta nu trebuie să le știe?"

Ascultam, de obicei, de sfaturile părinților mei, dar de data asta le vorbii deschis, căci nu învățam nimic rău dela Thimotei. Ne petreceam timpul citind cărți, și vorbind despre Sfintele Scripturi și despre felul de-a trăi, după voința Domnului. La urmă tot mi se dădu voe să-l văd oricând voiam. Insuș tatăl meu, merse de câteva ori la dânsul și după scurtă vreme, Thimotei veni și dânsul la noi. Părinții mei începură să-l iubiască, le părea rău numai că îl vedeau adeseaori întunecat la față. Lucrul acesta se întâmpla mai totdeauna atunci, când i se aduceau aminte nedreptățile pe care le suferise, iar când i se pomenia de unchiul său, rămânea trist și lipsit de curaj. Atunci nu mai avea poftă de nimic, nici chiar de citit; ochii săi de obiceiu blânzi, străluciau de mânie.

Dumnezeu nu întârzie să-i vină într'ajutor. Thimotei se căsători cu sora mea și groaza par'că îi trecuse. Trăiau fericiți.

Thimotei pornise bine pe calea vieții: în mai puțin de zece ani era un om ajuns. Iși ridică o casă mare, boerească, unde erau de toate din belșug. Lumea îl cinstea. Soțul unei femei harnice, tată de copii voinici, ce-i mai trebuia? Nu-i rămânea decât să uite viața trecută. Cu toate acestea, Thimotei își amintia, încă, de nedreptățile suferite.

Thimotei rugă pe soția sa, să pună la masă încă un tacâm

Intr'o zi vorbiam, mergând în căruța lui:

— „Ei bine Thimotei, ești mulțumit acum?" îl întrebai.

— „Ce vrei să spui cu asta?".

— „Ai redobândit toată averea de care ai fost despuiat acolo?".

Dânsul păli. Nu răspunse nimic, și mână calul mai departe, fără să spună vre-o vorbă.

— „Iartă-mi întrebarea, frate... Credeam însă că tot ce-a fost înainte e... înmormântat, credeam că ai uitat".

— „Fără îndoială, că e înmormântat, da, da, înmormântat... nu-i însă uitat", răspunse dânsul.

Imi era milă de el. Avusese cândva avere mult mai multă decât cea de astăzi, dar nu de asta îl plângeam, ci pentru orbirea lui:

„Nu cunoaște Sf. Scriptură", îmi ziceam. „Știe să vorbiască și încă bine, și cu toate astea a păstrat ura. Fără îndoială Cuvântul Sfânt nu-i ajută la nimic. Iată un om pe care-l credeam mai învățat de cât mine în a cărui judecată mă încredeam și acest om, nu putea să uite..."

Bătrânul era acolo și Thimotei îl luă de mână și-l duse la locul de cinste

Judecam așa, când văzând tăcerea mea, dânsul îmi ghici gândul și-mi spuse:

— „La ce te gândești?"

— „A, la nimic, așa..."

— „Nu! Te gândiai la mine".

— „M'oi fi gândit la tine, dar fără răutate".

— „Și ce gândiai despre mine?".

— „Ei bine, — fără să te superi, — iată la ce: cunoști Scriptura

şi cu toate astea, inima ta nu vrea să adăpostiască pe Dumnezeu. Ce-ai învăţat, oare, de pe urma atâtor cărţi sfinte, pe care le-ai citit?".

Thimotei nu se supără, dar faţa i se întunecă. Imi răspunse însă:

— „Cine eşti şi ce ştii tu, ca să-mi reaminteşti de Sfintele Invăţături?".

— „Ai dreptate", i-am zis împăciuitor; nu ştiu nimic.

— „Sunt şi alte lucruri, pe care tot aşa nu le ştii: tu nu poţi socoti nedreptăţile ce se fac în lume".

Imi dădui seama că dânsul ştia mai multe ca mine şi Thimotei îmi arătă că sunt unele batjocuri care nu se pot răbda. Dacă duşmănia atât pe unchiul său, nu era pentru bani. La mijloc era altceva, ceva ce nu se poate uita.

— „Hotărîsem să nu vorbesc nimic", îmi zise el. Dar, astăzi, îţi voiu povesti totul, ca unui prieten".

— „Dacă aceasta poate fi o uşurare pentru tine, te ascult".

Imi povesti cum tatăl său murise de supărarea pe care i-o făcuse acest unchiu, cum mama sa închisese ochii de durere, cum el însuş fusese vorbit de rău şi cum unchiul său, om bătrân, sili prin minciună pe nişte oameni, să-i dea lui de nevastă pe o fată tânără, pe care dânsul, Thimotei, o iubia de pe când era copil şi pe care nădăjduia să şi-o facă soţie.

— „Vezi, toate astea pot fi ele uitate? Niciodată, niciodată în viaţa mea, nu le pot uita!".

— „Intr'adevăr, nedreptăţile pe care le-ai suferit sunt mari, fără îndoială" răspunsei eu, „dar, nu-i mai puţin adevărat că Sf. Scriptură nu ţi-a fost de nici un folos".

Imi răspunse că Sf. Scriptură o cunosc mai puţin ca el şi începu să-mi povestiască din vechea Scriptură, în care scria că Sfinţii nu au cruţat pe vinovaţi.

Hotării atunci, în inima mea, să recurg la A Tot Puternicul:

— „N'ai vrea Tu, prea mărite, să te serveşti de gura mea, pentru a vorbi sufletului fratelui meu?"

Şi începui să-i povestesc cum Isus fusese lovit, chinuit, acoperit de scuipat şi cum se înţeleseseră ca numai El, singurul în toată lumea, să nu găsiască un culcuş. Şi El? El, îi iertase.

— „Urmează mai bine această pildă şi nu te rătăci pe calea răsbunării. Mă tem că atâta citire să nu-ţi fi tulburat gândurile. Ar trebui mai bine să lupţi, să lupţi contra ta. Atâta vreme cât îţi aminteşti de răul ce ţi s'a făcut, acest rău trăeşte şi el. Lasă-l să moară şi sufletul tău îşi va găsi din nou liniştea.

Thimotei ascultă. Fără să zică o vorbă, îmi strânse mâna.

— „Nu pot vorbi. Taci... Sufăr".

Nu spuse mai mult. Ştiam care era suferinţa şi tăcui.

* * *

Trecuseră 16 ani, de când Thimotei ajunsese la noi şi 15 de când se însurase. Avea acum vre-o 37—38 ani, era tată a trei copii şi era fericit. Iubia foarte mult florile, trandafirii. Mica grădiniţă din faţa casei lui, era plină. Ferestrele erau împodobite şi peste tot nu erau decât trandafiri al căror miros umplea odăile. La apusul soarelui, Thimotei se ducea în grădină. Ingrijia de trandafirii săi, şi se aşeza apoi pe o bancă, pentru a citi. Cred că aproape tot timpul cât şedea în grădină, se ruga Domnului.

Dar iată că într'o zi, luă Evanghelia ca de obicei, trecu în grădină şi după ce aruncă o privire trandafirilor, se aşeză pe bancă, deschise cartea şi începu să citiască. Citia tocmai povestea lui Christos la Farisei, cum aceştia nu voiră să-i dea nici apa, ca să-şi spele picioarele. Thimotei, găsia de neertat batjocura ce se adusese Domnului. Simţia o milă nespusă pentru Sfântul Oaspe faţă de care gazda cea bogată, nu se purtase omeneşte.

Din această clipă, începu minunea. Iată cum mi-o povesti Thimotei:

— „Priviam în jurul meu şi-mi spuneam: „Cât belşug, câtă bogăţie!".

Şi Domnul nostru, El, a trăit în umilinţă şi sărăcie... Ochii mi se umplură de lacrimi şi tot ce era în jurul meu chiar şi lacrimile mele, mi se păreau trandafirii. Aproape fără să-mi dau seama, strigai:

— „Doamne, dacă ai veni la mine, ţi-aş da totul, şi pe mine însumi"!

Un glas venit de undeva, dus de un vânt lin, îmi răspunse:

„Voiu veni!".

Thimotei mă întrebă apoi:

— „Ce gândeşti? S'ar putea oare ca Domnul să vie?".

Răspunsei:

— „Lucrul ăsta e mai presus de priceperea mea. Dar n'am găsi oare ceva în Sf. Scriptură?".

— „E scris, vorbindu-se de El, „Acum şi în veacul veacurilor"; aşa dar trăeşte. Cum aş îndrăsni atunci să mă îndoiesc că ar putea să vină?".

— „Eşti liber s'o crezi" zisei.

— „De azi înainte va avea în fiecare zi tacâmul Său la masa mea".

Avui o mişcare de îndoială şi spusei:

— „Nu-mi cere sfatul. Tu eşti acela, care poţi vedea mai bine care e vrerea Sa; şi apoi nu văd nici un rău în a-i pregăti un tacâm, totuş, nu crezi că ai prea multă încredere în tine?".

— „E scris — zise el — *„Va veni Acela, care va primi pescarii şi-i va aşeza la masă cu dregătorii"*.

— „Bine", spusei, „dar vezi că e scris şi: *„Doamne nu sunt merituos să intri în casa mea"*.

— „Ce ştii tu?".

— „Ei bine, fă cum vrei!".

* * *

Chiar de a doua zi, Thimotei rugă pe soţia sa, să pună la masă încă un tacâm.

Aştepta pe cineva. Dar cine era acel oaspe? Nimeni nu ştia afară de dânsul şi de mine. Intâi, îl aşteptă zilnic, apoi numai în zilele de sărbătoare. Cu toate că Isus nu se arăta, credinţa lui nu era de loc sdruncinată:

— „Domnul va veni".

Thimotei îmi împărtăşi că ruga lui zilnică era: „Vino Doamne!" Dar, adăogă el, nu aud cuvintele dorite:

„Voi veni în curând".

Nu ştiam ce să-i răspund. Mă gândiam adesea ori că amicul meu era rătăcit de marea sa credinţă.

In anul acela, era un ger năprasnic, în apropierea Crăciunului. In ajun, Thimotei veni la mine şi-mi spuse:

— „Frate, prietene, însfârşit, Domnul nostru va veni mâine",

De mult nu mai răspundeam nimic la vorbele lui. Mă mulţumii să-i spun doar:

— „Ce te face să crezi?".

— „Adineauri, când de abia rostii ruga mea „Vino doamne!" sufletul mi se umplu de o mare bucurie şi par'că am auzit în mine ca un sunet de trompetă, care trâmbiţa: „*Intr'adevăr voi veni în curând!*" Nu e oare ziua Sfintei Sale naşteri? Vino mâine la mine, cu ai tăi, căci îmi simt inima plină de spaimă".

— „Vezi tu, Thimotei, trebue să ţi-o spun, toate acestea sunt peste puterile mele şi nu cred că voi putea vedea vreodată faţa Domnului, căci nu sunt decât un păcătos. Totuş, cum suntem prieteni, voi veni la tine. Dacă aştepţi însă un asemenea oaspe nu chema numai pe amici, ci prepară-i o primire după inima Sa".

— „Ai dreptate" răspunse Thimotei" voi trimite îndată servitorii să cheme pe toţi săracii, pe toţi nenorociţii".

* * *

Ne-am dus la Thimotei, în acea noapte de Crăciun. Incăperile casei lui, erau pline de oameni de prin ţinuturile noastre, de siberieni, de deportaţi. Erau bărbaţi, femei şi copii de toate stările şi de prin toate părţile: ruşi, polonezi şi chiar finlandezi. Thimotei adunase azilurile de săraci, pe toţi acei cari, deportaţi de curând, nu avură timpul de a-şi înjgheba gospodăriile. Mese mari, acoperite cu de-ale mâncării erau pregătite. Noaptea cădea. Nu lipsia nimeni, toţi oaspeţii erau acolo. Zăpada dusă de crivăţul care sufla, ridica troiene mari. Toţi erau adunaţi, dar cel mai scump oaspe, întârzia să vină. Intr'un târziu privi mâhnit, suspină şi-mi zise:

— „Da, frate, or Domnului nostru i-a plăcut să-şi râdă de mine, or ai avut dreptate. Facă-se voia Lui! Să ne rugăm şi să începem cina".

Atunci, în picioare, în faţa icoanei, el spuse „*Tatăl Nostru, carele eşti în ceruri...* „şi apoi: „*Iată, Christos s'a născut; mărire Lui; Christos s'a coborît din ceruri, primiţi-L; Christos e pe pământ!*".

De-abia rosti aceste vorbe şi o lovitură venită de afară, făcu să se sgudue pereţii, sgomotul se răspândi şi uşile odăii unde eram adunaţi, se deschiseră de-odată.

Asemeni unor cai speriaţi, se repeziră cu toţii către un colţ al odăii. Mai mulţi căzură. Câţiva mai curagioşi, priviră spre uşă. Ei văzură în prag, un om foarte, foarte bătrân, îmbrăcat în zdrenţe. Tremurând, gata să cadă, se ţinea de uşorii uşii. In prispă, strălucia acum o lumină roşie. Pe deasupra umerilor bătrânului, un braţ alb ca zăpada ţinea un opaiţ de lut. Vântul năprasnic de afară, nu putea stinge flacăra... Ea lumina faţa bătrânului şi mâna, şi pe această mână, apărea tuturor urma unui vechi semn de rană. Văzând aceasta, Thimotei strigă:

— „Doamne, dânsul e, îl recunosc şi-l voi primi în numele Tău. Dar Tu, Tu nu intri în casa mea, căci sunt un om rău şi păcătos".

Zicând acestea îngenunchiă şi-şi plecă fruntea la pământ. Eu îngenunchiai deasemeni, bucuros că prietenul meu înţelesese adevărata învăţătură a religiei creştine şi adresându-mă tuturor, strigai:

— „Fraţilor, Christos e în mijlocul nostru" şi toţi răspunseră: „Amin!".

Apoi, Thimotei şi cu mine, ne scularăm. Braţul alb ca zăpada dispăruse. Bătrânul era acolo şi Thimotei îl luă de mână şi-l duse la locul de cinste.

Acest bătrân, — aţi înţeles — era duşmanul lui Thimotei, unchiul său, acela care-l nenorocise. El povesti în câteva vorbe, cum pierduse totul, familie şi bogăţie şi cum, de multă vreme era pe drum pentru a-şi găsi nepotul şi a-i cere iertare. Doria această iertare, chiar dacă ar fi trebuit să înfrunte mânia lui Thimotei. Pierduse drumul şi îngheţat de frig, gândia că va muri acolo, singur, în zăpadă, când deodată un spirit sfânt îi spuse:

Urmează-ţi drumul, du-te de te încălzeşte în locul ce Mi-a fost pregătit şi mănâncă bucatele ce Mi-au fost gătite!".

Imi apucă mâinile şi iată-l aci, fără să-şi poată da seama cum a ajuns!

Thimotei spuse în faţa tuturor:

— „Ştiu cine te-a condus unchiule; e Domnul nostru, care a zis:

— „*Dacă duşmanului tău îi este foame, hrăneşte-l; dacă îi este sete dă-i să bea*".

Ia locul de frunte, aci lângă mine. Mănâncă şi bea în numele Său şi pentru mărirea Sa. Şi socoteşte tot ce-i în casa mea drept al tău, până în cea din urmă zi a vieţii tale".

De atunci, bătrânul locuia la Thimotei. Murind, îl binecuvântă şi Thimotei îşi găsi pentru totdeauna pacea sufletului său.

Astfel a învăţat un biet ţăran, să facă din inima sa leagănul lui Christos, nou născut pe pământ.

Intr'adevăr, acei cari urmează învăţătura: „Iubeşte-ţi duşmanii şi fă bine aceluia care te batjocoreşte", pot face din inima lor, leagăn Domnului. Căci Christos va veni să locuiască acolo, unde i se pregăteşte şi-şi va alege acolo sălaşul Său.

„*Vino Doamne, vino, nu întârzia!*".

Interviu cu Moș Crăciun

de Ion Golea.

E NOAPTEA sfântă a Crăciunului.

Noaptea în care Moş Crăciun, bunul bătrân cu barbă albă, va veni cu legendarul sac, încărcat cu daruri, pentru mici şi mari. Am crezut interesant, să solicităm o întrevedere venerabilului bătrân. De-aceia, de cu seară, am eşit afară din oraş, aşteptându-l. Fulgi mari şi albi, cădeau încet, ca la promenadă acoperind pământul. Câmpia era toată albă.

La un moment dat, se aude un uruit greu de motor.

Disting la orizont o aeronavă. Mai mare şi mai frumoasă decât „Graf Zepelin". Uriaşa aeronavă, acoperia toată raza mea vizuală. Se cobora din ce în ce. Eram uimit. Toate ca toate, dar nu mă aşteptam, ca Moş Crăciun să vie cu... „Zepelinul" la Bucureşti.

Insfârşit, gigantica namilă aterisă. Moş Crăciun, îşi scoase boneta de aviator, ochelarii, şi îşi netezi barba. Apoi se 'ndreptă spre locul unde stăteam eu.

Să vi-l descriu? Dar îl cunoaşteţi cu siguranţă!

Imi iau inima 'n dinţi şi-i ies înnainte.

— „Domnule Moş Crăciun..."

Bătrânul nici nu mă observă ci trecu prin mine...

Am mers câtva timp în urma lui. La un moment dat, i-am adresat din nou cuvântul:

— „Bunule Moş Crăciun, sunt dela „REALITATEA ILUSTRATĂ"..

— „A! Dela „REALITATEA ILUSTRATĂ", aceea care a ales pe fata aceea de i-a mers vestea 'n lume...?"

— „Da, da", am răspuns eu cu inima plină de bucurie.

— „Frumoasă fată, foarte frumoasă, până la mine i-a mers vestea"...

— „Da, dar unde locuiţi Dumneavoastră?"

— „Nicăeri..."

— „Poftim?"

— „Peste tot, domnule şi nicăeri. Pe mine nu mă vede nimeni. In noaptea asta sfântă, în noaptea asta mă văd, Românii şi Englezii. Americanii şi Indienii, Ruşii şi Africanii, mă vede toată lumea, tot pământul".

— „Şi cum faceţi ca să fiţi în acelaş timp peste tot?"

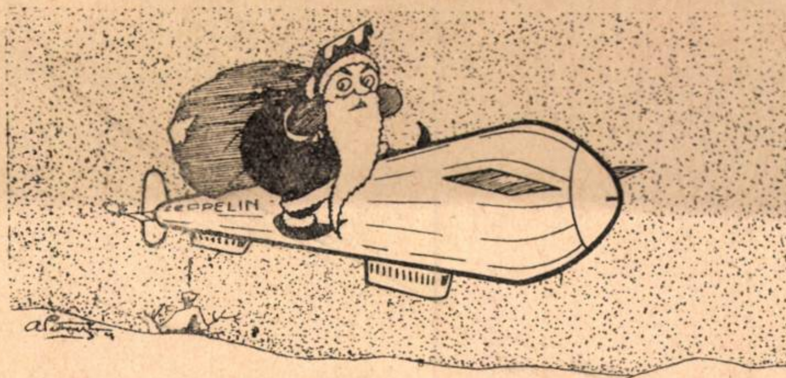
— „Mă împart".

— „Mă rog?"

— „Mă împart."

— „Cum vă împărţiţi? Dumneavoastră nu sunteţi om?"

Deodată, se ridică din trupul lui Moş Crăciun, un alt Moş Crăciun, negru şi cu barba albă. Apoi altul şi altul. In câteva clipe, fui înconjurat de vreo 20 de Moşi Crăciun, unul negru, altul cu faţa arămie, altul cu ochii oblici. Apoi, după o altă clipă, Moşii Crăciun se alipiră, unul câte unul, la trupul primului Moş Crăciun, cu care vorbiam. Imi dovedise astfel, că se poate împărţi.

— „Moş Crăciune"...

— „Ei?..."

— „Aş vrea să-mi spui ceva pentru „REALITATEA ILUSTRATĂ"

— „Şi cam ce-ai vrea să-ţi spun?"

— „Ceva din viaţa dumitale"...

— „Viaţa mea? Viaţa mea scumpe domn, este de o banalitate înspăimântătoare. Eu nu trăesc nici de azi, nici de eri. Trăesc de aproape 2000 de ani. Nu apar decât o singură dată pe an, pentru ca mereu să văd acelaş brad împodobit, să ascult aceleaşi poezii ocazionale şi să împart aceleaşi daruri, pe care niciodată nu le cumpăr eu."

— „Şi duceţi de mult această viaţă?"

— „Din ziua în care m'a vârît Dumnezeu în capul oamenilor, cari m'au creeat".

— „Cum Dumneavoastră v'aţi născut din creer?"

— „Da, domnule, eu nu sunt născut ca dumneata sau oricare altul, din iubirea de oameni. Eu sunt o ficţiune... ceva legendar"....

— „Bine, şi în toată viaţa asta, în toată cariera dv., n'aţi avut niciodată, vre-o variaţie?"

— „Ba da, dar o schimbare cu totul neobicinuită".

— „Ce fel de schimbare?"

— „O schimbare tehnică".

— „Tehnică?"

— „Adică ştii, o variaţie de transport".

— „De transport?"

— „Da domnule. Uite, de pildă, pe vremea când m'am născut eu..."

— „ Dar când v'aţi născut?"

— „Ei, ţi-am mai spus odată, acum 1930 de ani, când Dumnezeu m'a vârît în creerul oamenilor".

— „Şi ce amintiri aveţi din copilărie?"

Moş Crăciun se întunecă. Un zâmbet de uşoară melancolie, îi străbătu faţa.

— „Eu n'am avut copilărie...."

— „Cum, şi când ai fost copil, aveai barbă?..."

— „Dar nu înţelegi domnule, că eu n'am fost niciodată mic? Că m'am născut când aveam 100 de ani? Că pe vremea când nu existam decât de o lună, eu tot de 100 de ani eram, tot bătrân, tot cu barbă? Că acuma, deşi trăesc de aproape 2000 de ani, eu tot 100 de ani am?"

Şi Moş Crăciun plângea. Lacrimile sale, adevărate perle, cădeau pe zăpadă transformându-se în diamante de ghiaţă sufletească.

Am mers câtăva vreme, fără să mai vorbim. Tot eu am întrerupt tăcerea:

— „Dar nu m'am lămurit ce e cu transportul, Moş Crăciune...

— „Cum îţi spuneam, la începutul carierei mele, trebuiam să umblu mult, mult de tot, aşa că mă dureau grozav picioarele. Obosiam pentru toate cele 364 de zile, cât şedeam acasă. Am dus-o multă vreme astfel. Pe urmă a început să meargă lumea cu poştalioanele. Mi-am fabricat şi eu un poştalion, doi cai..."

— „Cum, eşti şi fabricant de cai?"

— „Da, desigur, nimic mai simplu decât să sufli în ochii a doui cai morţi şi să-i invii... Ei, după poştalion, am început să colind cu trenul..."

— „Ţi-ai fabricat şi un tren?"

— „Nu, pe ăla mi l-a dăruit Dumnezeu..."

— „Zi, eşti bine cu Dumnezeu..."

Şi eram mândru, că vorbesc cu un domn bine cu Dumnezeu.

— „A, dar ce-am păţit cu trenul! Chiar aci, la dumneavostră, în România. Treceam în viteză mare... nu-mi mai amintesc bine în ce gară... un acar beat, un impiegat prost, şi un ac greşit pus, făcu să se ciocnească un alt tren de al meu... am fost prins între roatele unui vagon... şi spintecat în două... am făcut însă semn cu degetul celeilalte jumătăţi din corpul meu... care foarte amabilă a venit şi s'a ataşat jumătăţii rămasă stingheră..."

„Drept răsbunare, Directorul General al C. F. R., n'a mai primit la acel Crăciun, nici un dar... Iar acum, decând cu zepelinul meu", continuă Moş Crăciun, „nimic mai simplu.... Nu mai e nevoie să mă împart atâta... la 9 în România, la 10 în Africa... dar ce, ca neamţul acela de Eckener, căruia îi trebuesc 20 de zile să înconjoare pământul?... Intr'o noapte dom'le, asta e arta..."

— „Teribilă trebue să fie aeronava dumitale"...

— „Aş, nu face doi bani... Am acum o invenţie grozavă... Până la anul o dau gata... Imi fabric un tub, cu ramificaţii pe tot continentul... N'o să trebuiască decât să mă aşed în tub, cu sacul în spinare... Vreau să fiu în Africa?... Apăs pe un buton„ şi pac!... Africa... Vreau în Rusia?... La fel... Inţelegi, nu-i aşa?..."

— „Inţeleg, înţeleg..."

Era un ger grozav afară şi eu năduşiam de nu mai puteam.

Intrarăm în oraş. Nu mai puteam continua convorbirea. Totuş, cu toate sudorile care mă treceau, îndrăznii să-i mai pun lui Moş Crăciun o întrebare:

— „Moş Crăciune, dar pentru cititorii noştri ce dar ai adus?"

Moş Crăciun zâmbi.

— „Cititorilor dumneavoastră le dăruesc „REALITATEA" de Crăciun, cea mai frumoasă revistă. Un dar mai frumos, nici nu se putea să le dau..."

— „Dar mie?..."

— „Autorizaţia să publici cele ce ţi-am povestit."

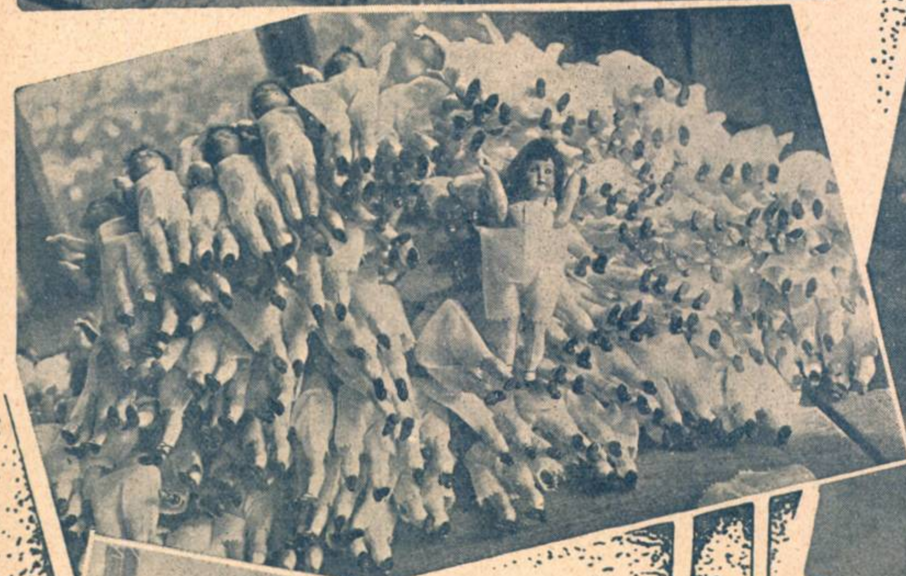
Am mulţumit lui Moş Crăciun pentru frumoasele daruri ce mi le-a oferit şi i-am spus la revedere, pentru la anul.

JUCĂRII PENTRU CRĂCIUN

Crăciunul : in mii şi mii de case, brazii se vor aprinde, in zeci de culori şi vor străluci, in podoabe de sticlă pestriţă. De ramurile lor, vor atârna steluţe, păpuşele şi soldaţi de cârpă.

Iar el, bunul bătrân cu barba albă, începu să sară peste acoperişuri şi să intre prin hornuri, prin casele copiilor cuminţi şi bogaţi. In drum spre casă, am văzut la vitrina unui magazin de jucării... un copil... cu ghete rupte... cu obrazul plâns... numai cu haina pe el...

La el nu vine Moş Crăciun, bunul Moş Crăciun cu barba albă....

I. GOLEA

Banul de aur

de Gh. Brăescu

Poveste de Crăciun

E mult de atunci. Ningea cu fulgi mari, ce se coborau liniștiți, cucernici, împrăștiind în lume, dor de pace. Era Crăciunul. Impăratul Alexandru se întorcea cu alaiu mare dela biserică, unde dusese, după datină, aur, smirnă și tămâie, în amintirea pruncului Isus.

Sunetele clopotelor se înfrățiau umplând văzduhul. Sania împărătească înainta, pe drumul de zăpadă, în pasul cailor, lăsați în voia lor. Impăratul era dus pe gânduri. Se simțea singur în veselia mulțimei, care venia pe urma lui. N'avea familie. Părinții îi muriseră și pe urma lor murise și împărăteasa, nevastă tânără, adusă de peste nouă mări și țări, lăsându-l, la patruzeci de ani, fără copii.

O iubise mult și inima nu-l îndemna să se mai însoare. Dar sfetnicii și curtenii se adunară și-l rugară, adânc plecați, la picioarele tronului, cu mâinile încrucișate, pe pepturile îmbrăcate cu platoșe de oțel, să nu lase țara fără moștenitor, pentru timpurile grele ce va să vie.

Cu durerea în suflet, împăratul făgăduise să împlinească azi, în a treia zi de Crăciun, voia poporului și să aleagă de soție una din cele șase fete de împărați, căutate cu lumânarea, una câte una, din țara ghețarilor, din cea a primăverii veșnice, din regatul apelor, din împărăția pustei, munților și pădurilor cu brazi, ce ating cerul, cu vârfurile lor aurite de soare.

Când le văzu, una mai mândră decât cealaltă, venind, pe rând, în fața tronului, să-i sărute inelul, cu stema țării, împăratul nu știa pe cine să aleagă. Una avea ochi ca noaptea. Alta era albă, ca spuma laptelui. Erau frumoase ca tot ce este etern. Frumoase ca marea, cerul și lumina. Toate aveau părul lung, mătăsos și trupuri de sirene. Erau gătite cu podoabe de preț și toate purtau în ochi dorul, căutau să atragă preferința împăratului, bărbat în putere și chipeș.

Dar viteazul era încurcat. Nu știa pe cine să aleagă. Zilele de iarnă sunt scurte. Noaptea se apropia văzând cu ochii. Ar fi fost întâia oară, dacă se aprindeau luminile, când împăratul nu s'ar fi ținut de vorbă.

— „Măria ta, grăi hatmanul Baltag, bătrân sfătos, cu pieptul lat, cu plete argintii, cu hanger și caftan de boerie, să ne așezăm la masă și să ascundem, în plăcintă, un ban de aur, cu chipul Măriei Tale și fata care l-o găsi, să-ți fie nevastă și nouă împărăteasă, arătată de voia Celui de sus".

Cu steaua

Impăratul răsuflă ușurat și primi propunerea. Vestea se răspândi în tot palatul. Se aprinseră luminile. Curtenii, rězimați în paloșe, sau plimbându-se cu zăngănit de săbii curbe, discutau, împărtășindu-și părerile, nerăbdători să vadă pe împărăteasa cea nouă. Fetele se retraseră să se gătească, în odaia lor. In curte, în semn de bucurie, ardeau cazane, cu păcură. La poartă, stăteau înșirați voinici, cu facle și, departe, pe deal, se dăduse foc unei păduri de brazi, ca să afle și poporul vestea cea bună.

Masa fu așezată în sala cavalerilor. Fete frumoase, abea îmbrăcate, cum era pe atunci obiceiul, serveau oaspeții, cu pești aurii, păsări de tot felul, iezi la frigare și turnau vin rubiniu, ce scânteia, în cupele de cristal, stropind cu ochi de lumină, sfeșnicile de argint, ce împodobeau masa.

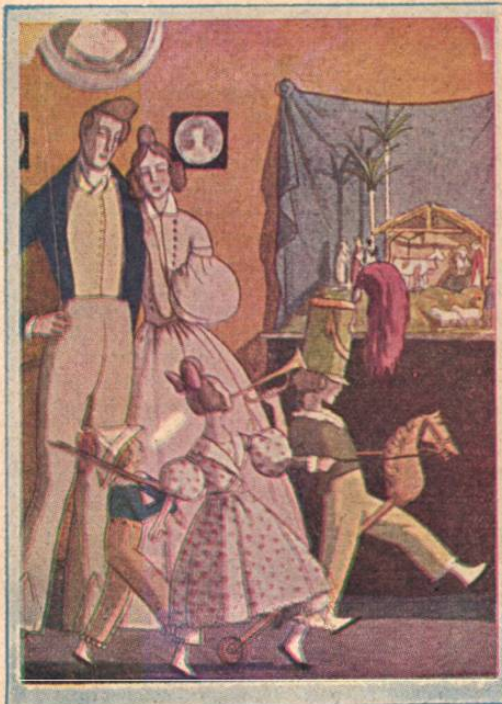
Când, la sfârșitul mesei, după închinările aduse împăratului, se puse pe masă plăcinta cea mare, o sclavă fermecătoare, tânără și isteață aduse, pe o tavă de aur, o plăcintă mai mică, tăiată în șase bucăți colțurate. Se făcu tăcere adâncă. Nu îndráznia să vorbească nimeni. Mitropolitul țării se ridică, sprijinindu-și bătrânețele albe, în cârjele lustruite de vreme și, cu ochii la cer, rugă pe Atot-Puternicul să hotărască, din cele șase fete, pe cea cu inimă bună, cu credință, cu dragoste și cu sănătate, chemată să dea țării, pe moștenitorul mult așteptat, de mulțime și boeri.

Fetele — se purtau și pe atunci poșete cu dresuri de tot felul — căutară îngrijorate în săculețele lor, să-și ascundă tulburarea, sub un nour diafan de pudră.

Dar cine să împartă bucățile de plăcintă? Se feria fiecare, temându-se de mânia poporului, dacă cea căzută la sorți, n'ar fi fost pe placul împăratului și n'ar fi răspuns la așteptările poporului.

— „Măria Ta, grăi din nou hatmanul Baltag, să legăm la ochi sclava cea mai tânără, din servitorii Măriei Tale și ea să împartă, cum s'o nimeri, după ce le vom amesteca,

(Continuare în pag. 44)

Altădată...

...și azi

FRUMUSEŢEA FEMENINĂ

FRUMUSEŢEA e foarte relativă, fiecare popor şi aproape fiecare secol îşi are un ideal femenin, deosebit. Lăsând la o parte diversitatea de gust estetic, datorită deosebirilor de rassă, să trecem în revistă, sumar, evoluţia idealului femenin, în Europa, din trecut şi până azi.

Grecii concepeau un trup viguros, solid, proporţionat, cu mâini şi picioare mari, o frumuseţe deplină, calmă şi armonioasă, ca întreaga lor artă. Nasul trebuia să fie în linie dreaptă cu fruntea. Aceasta joasă, buzele cărnoase, sinuoase şi ochii adânciţi, sub sprâncene arcuite, care tiviau, în semicerc, marginea osului frontal. Acesta e tipul tuturor Aphroditelor şi al Artemiselor, din musee.

Egiptenii cereau profilului de femee desăvârşită, o cât mai mare asemănare.... cu pisica. Acest animal enigmatic şi graţios, era considerat ca divinitate, de aceea probabil, nu exista nimic mai estetic, în ţara faraonilor, decât un gât subţire, elastic, un nas mic, o gură plină, în forma botului pisicei, ochi lungi, cât mai lungi, şi sprincene asemenea de lungi.

Elegantele timpului — la fel cu cele din timpul nostru—aveau grijă să remedieze natura, întrebuinţând farduri colorate, care să continue, mult spre tâmple, deschiderea oblică a pleoapelor. Trupul era mai fin, mai nervos, umerii mai drepţi, şoldurile mai înguste, decât la greci.

Mai târziu, în evul mediu, întâlnim tipul creştin, frumuseţea eterată, din sculpturile catedralelor gotice. E o frumuseţe fragilă, delicată, aproape bolnăvicioasă, faţă de sportiva antică, plină de sănătate.

Femeea din acest timp are sprâncene subţiri, ca două fire de aţă, fruntea rotundă, gura mică, ovalul prelung, părul mătăsos şi degete de copil. Trupul nu se vede, ascuns cu grije, dela gât până'n vârful pantofilor, sub faldurile rochiei. Biserica a întins un văl de extremă pudicitate, asupra Europei. Ar fi fost o ofensă, adusă ei, să vorbeşti de pulpa bine făcută, a unei femei. In afară de figură, restul rămâne mister şi păcat. Formele artistice, din vechime, au cedat locul unei concepţii naive, de frumuseţe.

Cruciaţii au adus din orient, gustul odaliscelor, cu şolduri desvoltate, aşa cum plăceau necredincioşilor. Predilecţia aceasta însă, nu s'a putut impune mult timp, pentrucă însemna un efort, al simţului estetic. Căci turcii apreciau acele trupuri pe care, noi, în epoca actuală, le socotim drept cele mai urâte: partea dela talie în jos mare, disproporţionată, faţă de partea de sus. Tot ei găsiau că sprâncenile, groase cât degetul şi îmbinate la rădăcina nasului, constitue maximul de frumuseţe. Jupâniţele noastre, cere maimuţăriau Stambulul cu aceeaş ardoare, cu care noi maimuţărim Parisul, îşi făceau cu „ristic" (vezi pe Coana Chiriţa a lui Alexandri) câte două lipitori, pe frunte, ca să devină irezistibile. Principele de Lignier, vizitând Moldova, în 1788, se miră de mania femeilor, care erau cu atât mai încântate, cu cât aveau un pântec mai voluminos. O mamă se şi scuză chiar — faţă de el — că fiica ei nu-l are, după cerinţa modei, şi aceasta desigur a însemnat o umilinţă, pentru biata boeroaică.

FRUMUSEŢE CHINEZĂ
tablou: „Domnişoara G. T." de Alice Binet

Noroc că în Occident această aberatie a modei n'a durat, până în epoca fermecătoare a lui Ludovic al XVI-lea, ca'n principate, ci s'a stins, odată cu Renaşterea.

Renaşterea a înlăturat puţin vălul de pudicitate: braţele, umerii, se decoltează. Insă tot figura femeei rămâne punctul principal de atracţie şi nu ansamblul, aşa cum este astăzi. Pentru că partea dela talie în jos rămâne ascunsă, sub stofe resfirate, elegantele nu suferiau de fobia îngrăşatului, cum suferă contimporanele noastre. Puţin le păsa dacă erau planturoase şi şoldurile făceau cute. Numai ceeace se vedea, trebuia să fie frumos ! Or ce se vedea? Gâtul, umerii şi braţele. Gustul epocii cerea ca acestea să fie pline, îmbelşugate. Claviculele vizibile, cu care suntem atât de deprinşi azi, în era noastră, a femeilor slabe, displăceau grozav, pe acea vreme. Nici un pictor nu s'ar fi degradat, să fixeze, pe pânză, o frumuseţe, care să aibe numai 50 kgr.! A trebuit să vină secolul al XX-lea, cu J. G. Domergue şi Van Dongen, ca să triumfe seria „muscă", la cântar. In locul curei generale de slăbire, se vorbia de banchete sardanapalice; în locul plimbărei higienice, pe jos, era obişnuită litiera, comodă, şi masca, pentru protejarea tenului, de soare, vânt, praf, sau ger. Sprincenele subţiri, ale evului mediu, se menţin şi'n timpul renaşterei. Snobele din secolul lui Leonardo da Vinci, excelează chiar, prin lipsa lor. Se pretinde totodată revenirea la spiritul antic şi se consideră frumos, nasul proeminent, lung ca la greci. Idealul artei nouă este un amestec de antic afinat, cu frumuseţea medievală, pe care renaşterea o reneagă, fără să-şi dea seama că aceasta i-a infuzat ceva, din tendinţele ei. Şi în timp ce se cere bărbatului să aibe un picior impecabil, ciorapul scoţând în evidenţă forma, până la coapse, femeea rămâne cu singura exibiţie a părţii superioare a trupului, care se înalţă, ca o floare, din coşul de brocard, al rochiilor somptuoase.

Secolele trec, fără să se modifice acest „tip de frumuseţe". Coafurile se schimbă, brocardurile rigide, de aur şi argint, care stau singure în picioare, dispar, lăsând locul „vertugadinului" şi „panier-urilor". Alte schimbări nu survin însă, în aprecierea estetică.

Deodată, revoluţia franceză, care răstoarnă tot ce era socotit imuabil, liberează spiritul, din cătuşele de veacuri şi trupul, din închisoarea-i luxoasă, de stofă. O a doua revenire la spiritul antic ! „Merveilleuse"-ele directoratului es pe stradă ca Aspazia şi concetăţenele ei atheniene. Corpul întreg se strevede, prin rochiile subţiri, despicate jos, ca modelele „tango", din copilăria noastră.

E un triumf efemer, al frumuseţii femenine complete. Din nenorocire, dispare repede, odată cu revenirea fantaziilor nenaturale: crinolina, apoi turnura şi însfârşit taliile groteşti, dela începutul secolului actual, care făceau mijlocul de viespe iar restul ridicol de rotund.... E perioada celui mai fals bun gust, care a putut exista. Analogie găsim doar în moda oribilă, din timpul domniei lui Enric al III-lea, al Franţei, fiul Catherinei de Medicis.

Deviarea aceasta a simţului estetic, în îmbrăcăminte, merge mân'n mână cu aceea a idealului femenin; moda e în strânsă legătură cu estetica. Cum ar mai putea avea forme statuare, o victimă a corsetelor, din perioada 1895—1905, al cărei mijloc a fost torturat ani de zile, uneori chiar în timpul desvoltării ? Şi cum s'ar putea vorbi de corpul proporţionat, al unei doamne, care, sub crinolina dantelată, poate ascunde, cele mai mari imperfecţiuni fizice ?

Războiul mondial, a doua etapă a omenirii moderne, răstoarnă iar toate concepţiile. Se produce o nouă şi foarte interesantă transformare estetică.

Să luăm câteva din vedetele de cinema, cele mai apreciate de public, ca să ne dăm seama de canonul de frumuseţe, al timpurilor de faţă: figura e de păpuşe; ochii mari, speriaţi parcă din pricina lungimei genelor recurbate; gura rotundă, cărnoasă şi ovalul asemănător aceluia, pe care-l întâlnim, în picturile japoneze. Un ou perfect, pe care s'ar desemna trăsăturile : O picătură mare de carmin : buzele! Două linii trase foarte subţire, cu condeiul: sprîncenele! Ochii, fără umbre, sunt aşezaţi la suprafaţă, nu sunt adânciţi, ca la statuele greceşti. S'ar zice două bucăţi de email alb, colorate rotund la mijloc şi lipite, pe obraz. In partea de sus şi aceea de jos, genele lungi şi nenatural de frumoase, dau fizionomiei ceva special.

Gustul pentru asemenea figuri, import american, s'a impus relativ repede, în vechiul continent. Incă un indiciu că lumea veche a domnit destul; a venit rândul şi celei noui, să-şi impună creeaţiile, în unele domenii, inclusiv cele estetice. Frumuseţea americană, ca şi cea medievală, e o manifestare originală. Ori cât de paradoxal ar părea, ea are o vagă analogie cu aceea a rasei galbene. Aşezaţi portretele celor mai frumoase actriţe americane, între gravuri japoneze şi chinezeşti, pe de o parte, şi tablouri reprezentând statui antice, sau copii după Tiţian, Raphael, Andrea del Sarto, Veroneze, etc., pe de alta: diferenţele isbesc numaidecât ochiul. Pe când cele din urmă au trăsături comune, înfăţişează tipul meridional, cu linii profunde şi proeminenţe, care dau umbre şi lumini figurei: sunt sculpturale, — tipul modern, ca şi cel extrem oriental, obişnueşte un singur plan, e pictural.

In ceeace priveşte trupul, triumful lui e definitiv. Rochiile scurte, drepte, decoltate, îi dau libertate de mişcare; costumele de plaje îl valorifică; sporturile îl întăresc. Ca şi semenele ei din epoca de glorie antică, femeea modernă cultivă şi arată trupul. Acesta e mai svelt, mai muschiulos, mai stilizat, — dacă se poate întrebuinţa acest cuvânt — deşi e mai puţin perfect. Grăsimea inestetică, inutilă, gelatinoasă, a nudurilor lui Rubens, a făcut loc liniilor suple, puţin cam geometrice, dar armonioase şi muşchilor tari.

Pulpele rotunde, din vremea lui George Sand s'au transformat, în gambe aristocratice, de ogar, corsagiile bine umplute au evoluat

(Continuare în pag. 44)

In ajunul Crăciunului

Ucenicii mării, pe un vapor din Anglia, se pregătesc pentru Crăciun.

Până şi micii cetăţeni din oraşe au mult de lucru. Iată sus unul care a plecat cu maşina lui să cumpere podoabe şi jucării pentru pomul de Crăciun.

In casele, unde caloriferul n'a înlocuit căminul, copiii îşi mai pun ghetele la gura sobei, ca Moş Crăciun să le umple cu daruri. Dar ghetele trebuie să fie bine lustruite şi cei doi fraţi au de lucru cu această ocupaţie.

După o veche tradiţie, primarul din Hammersmith (Londra), trebue să o mestece cel dintâi „pudding"-ul de Crăciun. In ilustraţie, domnul W. J. Sammels, în ţinuta lui oficială toarnă congnac în primul „pudding"; soţia sa il se condează

Trei fete tinere dintr'o fermă se bucură de curcanii lor pentru Crăciun.

Un cor de fete de şcoală, urează, din îndemnul nostru, abonaţilor şi cititorilor revistei „REALITATEA ILUSTRATĂ" sărbători fericite

Crăciunul în lumea teatrului

O mare anchetă a „REALITĂŢEI ILUSTRATE" în rândurile fruntaşilor Scenei româneşti

Crăciun. După un an întreg de muncă. de griji, Sfintele Sărbători sunt bine venite.

Trei zile, oamenii vor uita de necazuri. de tot soiul de amărăciuni, se vor descătuşa pentru o clipă din monotonia vieţii cotidiane şi nu se vor gândi decât să bea. să mănânce şi să se distreze.

Şi'n vreme ce toţi se recreiază, se odihnesc, se distrează, actorii trebuie să fie la postul lor mai mult decât oricând, în zilele Crăciunului. Căci vine periferia, vin şcolarii, vin acei cari în tot timpul anului, nu văd decât exteriorul teatrului; vine „poporul" să se distreze, să râdă sau să plângă, să aplaude şi apoi să povestească o iarnă întreagă, familiei reunite în jurul sobei, „ce frumos a fost la teatru".

Iată dar, cum actorii, aceşti admirabili reprezentanţi ai vieţii antice, medievale şi moderne, sunt singura categorie de oameni, (sau aproape singurii) cari muncesc mai mult decât oricând în zilele de Crăciun.

Actorii, ne dau de Sf. Sărbători, impresia unor sacrificaţi, distracţiei publice.

Iată de ce am crezut interesant, să ne adresăm câtorva dintre cei mai reprezentativi artişti ai teatrului nostru, cărora le-am pus următoarele întrebări:

Aţi avut vre-odată ocazia de a nu juca de sărbătorile Crăciunului?

Dacă da, care Crăciun v'a procurat mai multă plăcere: cel în care aţi jucat, sau cel în care n'aţi jucat?

Din ce motiv v'a plăcut unul mai mult decât celalt?

Păstraţi vre-o amintire dela unul sau altul din ele?

Cu o gentileţe şi o bunăvoinţă, pentru care le mulţumim aci, fruntaşii scenei noastre, ne-au dat răspunsuri pe cât de variate, pe atât de interesante.

MAESTRUL NOTTARA ne-a spus:

„Mi-a plăcut totdeauna, să joc de Crăciun ca şi în orice reprezentaţie, ce se da la Teatrul Naţional. In afară de satisfacţia ce mi se procura, cu interpretarea rolurilor mele, mi se oferia şi prilejul să contribui cu o mică părticică, laolaltă cu toţi colegii mei, la desvoltarea dragostei, ce publicul trebue s'o capete pentru teatru.

Cu mult înainte de război, când teatrul tânjia, din lipsă de spectatori, cu toate că se juca numai de 3 sau 4 ori pe săptămână şi nu erau deloc matineuri ca astăzi, poate că încolţia în sufletul actorului şi un alt factor, în afară de grija rolului său, acela al sentimentului de curiozitate, privitor la publicul pestriţ, ce umplea sala teatrului, de sărbătorile Crăciunului sau ale Paştelui. Pe vremea aceea, nu exista repaos duminical şi negustorii ca şi slujbaşii lor. stăteau un an întreg în prăvălie şi nu o închideau decât la Paşte şi la Crăciun, şi atunci, teatrul era tixit cu copăieri şi neamurile lor femenine, cu tistimele pe cap şi cu scurteici, în toate culorile şi îmblănite din belşug. Veniau să asiste la teatru cum se joacă Iancu Jianu *şi* Tunsu Haiducu; *să facă reflecţii în gura mare şi să ia în chip serios parte la desfăşurarea peripeţiilor, din dramele haiduceşti, astfel că la un moment dat, nu se mai înţelegeau actorii pe scenă; era o hărmălaie ca la bâlciu, ce de abia se potolia odată cu lăsarea cortinei şi cu entre-actul ce se anunţa. Imediat însă, începea în sală, un alt spectacol: copăierii din parter, chemau pe nume, pe cei dela galerie; aceştia nu se lăsau mai prejos, şi-i chemau şi ei la rândul lor, ba le aruncau câte o căciulă sau două trei coji de portocale, ba şi ceva coji de seminţe de dovleac. Inspectorul teatrului, avea mult de lucru, la Paşte şi la Crăciun, cu publicul de felul acesta. Astăzi, reprezentaţiile decurg în ritmul lor obicinuit, la asemenea sărbători şi actorii simt o plăcere deosebită, să desfăşoare puterea talentului lor, în faţa unui public ascultător şi dornic să se instruiască".*

* * *

DOAMNA MARIA FILOTTI, societară de onoare a Teatrului Naţional, ne-a dat următorul răspuns:

„Imi face o nespusă plăcere, să petrec Crăciunul în familie, împreună cu rudele mele. Totuş, gândindu-mă la publicul, de care mă leagă atâtea amintiri frumoase şi gândindu-mă, mai ales, la publicul care

frecventează teatrul în zilele Crăciunului, mărturisesc că-mi face o plăcere tot atât de mare, poate mai mare, să joc în zilele Sfintei Sărbători. Căci sunt mulţi acei, cari nu au prilej să vadă teatru, decât în zilele de Crăciun. Acei cari nu pot să-şi permită luxul de a frecventa teatrul decât de sărbători. Şi plăcerea mea se măreşte, sufletu-mi se umple de bucurie, la gândul că şi eu am contribuit cu ceva la recreearea, la mulţumirea sufletească a acestora. Dintre toate spectacolele de Crăciun, acela de la care păstrez amintirile cele mai frumoase,— amintiri pe care nu le voi uita niciodată, — este **„Romanţa"**.

* * *

Răspunsul domnului GEORGE VRACCA:

„Actorul n'are sărbătoare! De când joc teatru (zece ani), nu-mi amintesc să nu fi jucat de Crăciun. Această bucurie de a fi cu „ai mei" laolaltă, mi-a furat-o teatrul. E drept că mi-a dat altele în schimb. Totuş, sunt dornic de a petrece un Crăciun, aşa cum îl făceam în copilărie. Câtă veselie era în casă!.... Astăzi — o zi ca oricare alta.

O amintire plăcută de Crăciun? Da! Acum doi ani, la Teatrul Naţional, în prima zi de Crăciun, după matineu, intră în cabina mea, un ţăran voinic cu nevastă-sa şi un copil mic. Surprins pentru un moment mă lămurii după câteva cuvinte. Era fosta mea ordonanţă din războiu, Gheorghe Dumbravă. Venise din nordul Moldovei, cu nevasta şi copilul, să mă vadă. Aflase el ceva vag despre mine, de prin gazete. I-am luat cu mine acasă. Mi-a mărturisit că nu-i tocmai încântat de meseria mea. El se aştepta ca fostul lui ofiţer, să facă altceva, „în civilitate". Am încercat să-i explic, că

şi ceeace fac eu, e o meserie onorabilă şi frumoasă. Şi nu mai înţelegea el un lucru: la teatru mă văzuse, că mă sărutam cu o altă cucoană, decât soţia mea, pe care acum o avea în faţa lui şi o compătimea. La drept vorbind, poate că avea puţină dreptate. Am stat cu el, până noaptea târziu şi m'am simţit mai bine decât în tovărăşia celui mai rafinat intelectual. Acest om simplu, m'a făcut să petrec o zi de Crăciun frumoasă.

* * *

D-na MARIOARA VOICULESCU, societară a Teatrului Naţional, ne-a dat următorul răspuns:

„Am jucat mai totdeauna în zilele Crăciunului. Noi, artiştii, suntem sortiţi muncii, tocmai în clipele în care ceilalţi se distrează.

Nu-mi place să joc de Crăciun. Un mare sentiment de tristeţe, se strecoară atunci în sufletul meu. Am moştenit dela părinţii

mei, — burghezi cu rost şi cumsecade, — iubirea de căminul meu, bucuria de a sta acasă şi un grăunte de burghezie, care nu aduce nici o ştirbire, firei mele de artistă. Caracterul nu mi-e boem. Iată de ce mi-e drag, într'o zi de Crăciun, să stau în casa mea, împodobită de mine, să stau lângă co-

pilul meu și lângă ființele pe care le iubesc și să le fac pom de Crăciun. De aceea, eu, care ador teatrul, într'o zi de Crăciun mă duc să-mi fac datoria, cu silnicie.

Motivul pentru care îmi place mai mult Crăciunul căminului ? Ce delicată întrebare și ce greu e să răspunzi la ea numai în câteva cuvinte. Noi, femeile, trăim numai prin sentimentele noastre. Când sufletește suntem „singure", fără o afecțiune profundă, care să ne încălziască viața, atunci iarna e de două ori mai groaznică, — frigul și întunericul de două ori mai mari — totul e întristare în juru-ți. Nici o ambiție, nici un orgoliu, nici un succes, nu au putut înlocui vreodată în vreun suflet de femee, aceastǎ nevoe de tandrețǎ. Crăciunul, care mi-a găsit sufletul încălzit de o astfel de tandrețe, — a fost cel mai frumos, iar în ceilalți ani... Mi-e groază de iarnă, de frig, de singurătate, mi-e groază de multe lucruri și iarna sunt todeauna tristă, mult mai tristă ca vara. Firea începe să se consoleze de multe amărăciuni, abia în primăvară, la primele raze ale soarelui. Sigur că am și multe amintiri plăcute. Moș Crăciun aduce câteodată și celor mari, câte un săculeț cu bucurii. Nu ne aduce el prea multe, de teamă că ne va da prostul obicei, de a fi fericiți".

* * *

D-l N. SOREANU, societar de onoare al Teatrului Național, ne-a spus :

„Rar s'a întâmplat în cariera mea să nu

fi jucat în zilele de Crăciun. Plăcere am simțit totdeauna când am jucat. Nu trăim decât cu publicul și pentru public. Am în permanență în minte, glasul tineresc al celor cari asistă de obiceiu la spectacolele de Crăciun".

* * *

Doamna PUIA IONESCU, drăgălașa ingenuă a primei noastre scene, ne-a declarat:

„După câte îmi amintesc, am jucat în toți anii, de sărbătorile Crăciunului. Pentru mine, cea mai frumoasă sărbătoare, e aceea când am jucat".

D. N. BALȚĂȚEANU, societar al Teatrului Național, ne-a spus :

„Nu a fost nici un Crăciun, în care să nu

joc. Imi face o mare plăcere să joc in zilele Sfintei Sărbători, mai ales la matineu, când pot citi bucuria care strălucește in ochii copiilor".

* * *

Pe doamna AURA BUZESCU, am găsit-o in cabina d-sale, dela „Teatrul Ventura", gata de a intra în scenă, pentru actul al doilea din „Melo".

— *O întrebare din partea „Realității Ilustrate..."*

— *„Intrebare?"*

— *„De actualitate! S'a intâmplat vreo stagiune, in care să nu jucați de Crăciun?*

— „Să-ți spun drept, n'ași putea să-ți precizez. E foarte posibil....

— *„Și vă face plăcere, când jucați de Crăciun?*

— „Să fiu sinceră?.... Nu!.... Nu știu dece, dar am impresia că tocmai atunci, omul trebue să rămână acasă, cu familia și cu purcelușul pe varză călită....

— *„Aveți vreo amintire plăcută sau neplăcută, dela vreun spectacol, jucat de Crăciun?"*

— *„Amintiri neplăcute? Câte poftești. La ce bun să le răscolim?*

— *„Și plăcute?*

— „Amintiri plăcute, sper să am doar dela acest Crăciun incolo....."

— *„De ce?"*

— „Cum dece?" — *intervine d. Soare care tocmai intrase în cabină.* — Pentrucă de Crăciunul actual, va juca „Melo" în fiecare matineu și seara, *trei zile dearândul... Poate fi ceva mai plăcut, decât asta?" Doamna Buzescu subliniază gluma directorului de scenă, cu un surâs șăgalnic....*

— „Răspunsul ți-l voi da de Anul Nou....

—„Când vei juca tot „Melo"! *conchide Vracca, invitându-și camarada să intre în scenă.*

* * *

Răspunsul d-nei MARIOARA ZIMNICEANU, societară a Teatrului Național :

— „Nu-mi amintesc să fi putut petrece un Crăciun, departe de scenă. Am jucat mereu în prima zi a marei sărbători și aproape totdeauna în matineu.

Oricât de mult iubesc teatrul, n'aș putea săvârși ipocrizia de a spune că țin la el mai mult ca la casa mea. Intelegeți, dar, că aș fi mai mulțumită, să pot petrece Crăciunul la mine, cu soțul meu, cu familia mea, — să pot mânca și eu în tihnă sacramentalele sarmale creștinești. Dar, așa e soarta noastră, a actorilor, a amuzatorilor publici : noi postim, tocmai în ziua când oamenii mănâncă mai mult și mai bine.... Fiindcă știți, poate, că în genere actorii nu mănâncă inainte de spectacol. Vă închipuiți virtute creștinească, mai mare decât aceea de a posti, când vezi pe ai tăi că se așează la masă și mănâncă bunătăți pre-

parate de tine, sau sub supravegherea ta, fără ca tu să ai dreptul să le atingi ? Actorul e, în ziua de Crăciun un Tantal lângă sarmale.

Da, am și o amintire de la unul din aceste matineuri: am primit, pe când jucam **Femeia îndărătnică,** într'o zi de Crăciun, unul din cele mai măgulitoare și sincere omagii, dela un spectator entuziast. Omagiul acesta, s'a exprimat printr'o înjurătură, adresată antipaticei eroine ce înfățișam.

— Dă-i la cap, Petrucio !..., a exclamat cetățeanul completându-și îndemnul, la adresa Catarinei încăpățânate.

Așa că, vedeți, renunțăm la sarmale, dar avem în schimb unele compensații artistice, în ziua de chef și bucurie a Nașterii Domnului !..."

(Continuare în pag. 34)

LA PATINAJ

Deoarece interesele şi capriciile oamenilor sunt multiple şi se bat cap în cap, Dumnezeu a renunţat de multă vreme să le mai împace pe toate în acelaş timp, mulţumindu-se cu rolul de împărţitor de bucurii, — pe rând.

Uite, astăzi când s'a lăsat îngheţul, au fost făpturi ale Domnului pe care evenimentul le-a lăsat perfect indiferente, altele pe care întâmplarea le-a indispus şi altele pe care le-a bucurat mult.

— A îngheţat? Ei şi?

— A îngheţat? Hm, se scumpesc lemnele şi-o să trebuiască să mai pun o flanelă, pe sub pardesiul, care îmi va ţinea, până la primăvară, loc de palton.

— Haha! a îngheţat! Ce bine îmi pare! Mergem la patinaj...

* * *

Perechile lopătau astăvară, melancolice, pe oglinda cu ape de smarald a lacului. Cerul era incendiat, fundul apei era incendiat: luaseră foc stelele, peştişorii luaseră foc. Şi poate că de mila lor îşi plecau sălciile crengile întristate.

Dar perechile din bărci considerau toate acestea un decor întocmit pentru dragostea lor, de către regizorul sublim, care e Dumnezeu.

— Mă iubeşti?

— Da, mult. O veşnicie.

Cei cari iubesc sunt categorici. Pentru ei, anii nu contează. Pentru ei, contează veşnicia.

Copăcel...

Poate că perechile care patinează astăzi, sprintene, pe oglinda de argint a lacului sunt aceleaşi care se plimbau în serile de vară, înduioşate, în barcă, pe oglinda lacului, cu ape de smarald.

Ori poate că sunt altele, — veşnicia încetând pentru ele, odată cu venirea mohorîtă a toamnei.

Fapt e că idilele se împletesc şi astăzi în arabescuri de figuri executate sprinten pe luciul argintiu. Tinerii nu-şi mai spun însă, versuri triste şi nu se mai gândesc la iubirile nefericite, din romanele cu eroi melancolici. Tineretul de la patinaj e sglobiu. Renunţând la veşnicie, preţueşte prezentul.

Uite-l!

A prins fotograful câteva scene. Scenele acestea se pot dispensa de cuvinte, căci sunt concludente şi-aşa. Dealtminteri, le cunoaşteţi şi d-voastră, căci le-aţi văzut sau, poate, le-aţi trăit.

* * *

Acum, când gerul s'a lăsat şi când apele au devenit oglinzi argintii, cei cari simt într'înşii tinereţea generoasă svâcnind,— petrec.

Iarna vine nu numai cu un impresionant cortegiu de necazuri, dar şi cu unul de desfătări.

Fiindcă Dumnezeu, neputând să-i mulţumiască pe oameni, dintr'odată, le dărueşte fericirea, pe rând: astăzi nouă şi mâine vouă.

Boxeurul croitor Gh. Stamate

Cariera unui pugilist

Gheorghe Stamate, pe care am onoare a-l prezenta, este de profesiune boxeur și croitor.

Specialist în croitorie, dă viață unei bucăți de stofă neînsuflețită. O stilizează, îi îmbină măruntaele modelate, cu tibișir și foarfece, și în timpul record, al unui knock-out, în prima repriză ne înfățișează pe manechin, linia elegantă a unui sacou „dernier cri".

E boxeur, de specialitate, căci are „stofă" de mare campion. Cu mâna care duce vertiginos acul, aplică swinguri și crocheturi și cu dexteritatea cu care face o dungă impecabilă de pantalon, „descoase" în ring maxilarele protivnice.

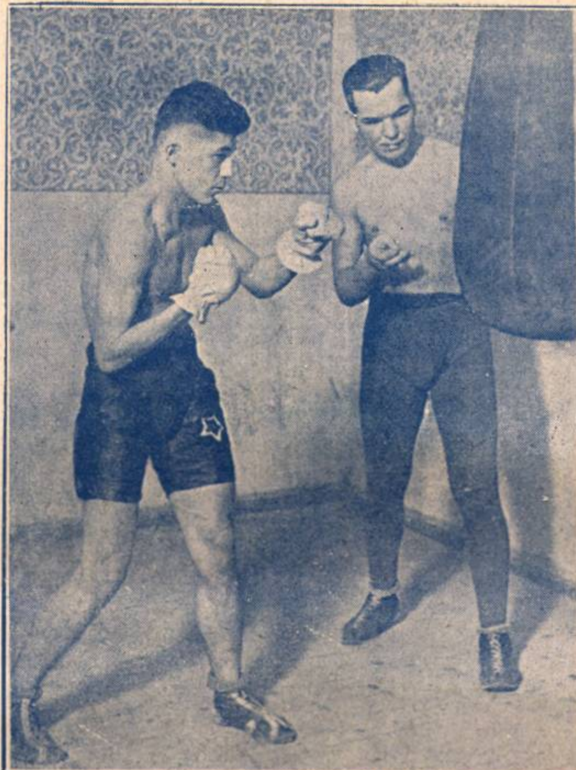
Să nu vă închipuiți că e incompatibilitate între box și mașina de călcat. Dacă Gene Tunney, *ex-campionul, abdicat de dragul unor ochi fermecători și al unor cekuri, conferențiază la universitatea din Yale despre Shakespeare, dece nu ar avea și Stamate încă o meserie? Mickey Walker,* fost titular la mijlocie, urmează de doi ani, științele economice, Schmelling *a fost măcelar, iar* Carpentier, *prea bunul nostru prieten, a dat faliment cu fabrica de aluminium. Sau, ca să rămânem în intimitatea familiei:* Schoenfeld, *e, la București, negustor;* Pavelescu, *zugrav,* Dumitru Teică, *profesor de engleză. Cum alți boxeuri ajută pe frații lor cari nu fac nimic, lui Stamate i-au surâs perspectivele mașinei de cusut...*

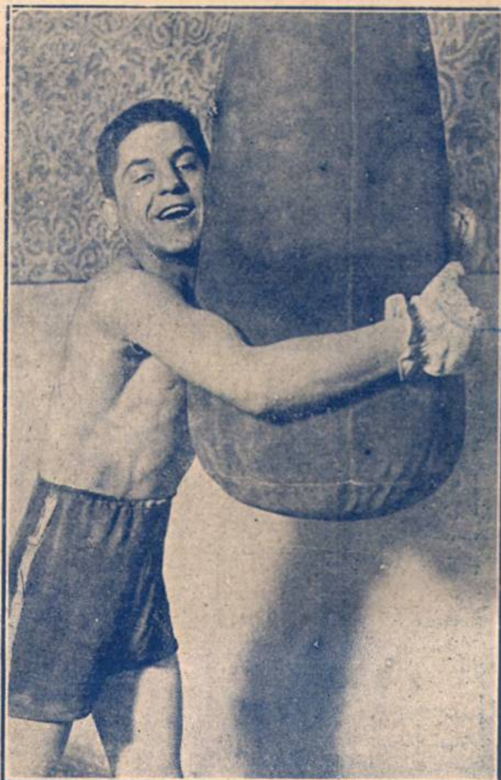
Face parte din echipa meșterului Avram Silberstein și „lucrează" în teamul lui Aurică Iorgulescu, la sala „Amator". Sala e moștenită de la Riond, din ziua când francezul a pornit pribeag la Iași să dăscălească pe „așii" Mihail Sadoveanu și Ionel Teodoreanu în „genul" artei nobile.

Iată cum începe cartea de vizită a unui boxeur. Il visați elegant, suplu și pasionant, cum îl insinuează Paul Morand.

Portretul este al unui pugilist de carieră. Boxeurul profesionist 100 la sută, este tipul lui Jack London, așa cum îl descrie modestia și sinceritatea plugarului, croitorului și campionului. Gheorghe Stamate.

Un tip neprefăcut, à la Martin Eden...

Stamate... la antrenament (stg. sus)
...și la atelier (dr. jos)
„Battling" Zamfir, o nouă stea (stg. jos)

DIN ȚARINA...

— ?

— Am la un loc 21 de primăveri, plus o decizie a... juriului de recrutare: bun pentru cavalerie. In Februarie mă vedeți cu pinteni...

Croitoria o practic de 6 ani, în box „lucrez" de 18 luni. Le amestec pe amândouă; de ambele mă leagă multă dragoste.

— ?

— Am poposit la 15 ani, venind în prăvălia patronului, după cum în sala „Amator", unde sunt și azi, am îmbrăcat prima oară mănușile. Vedeți, Dv., sunt foarte consecvent.

E și firesc... Sunt doar fiu de plugar — din comuna Dăclești (Prahova), sau mai precis, vecin cu Vălenii de Munte. Cunosc și pe d. Iorga...

Unul din frați e și azi agricultor. Ce plăcere să 'njugi plăvanii, s'apuci vârtos coarnele plugului... Dar nu era de mine. Maică-mea e destul de înstărită ca să se întreție.

Ci iată-mă dus!

Din opt copii, dintre cari șease băeți și două fete, unul trebuia să poarte faima neamului...

— ?

— La Dăclești, numai mama mă întreabă de box. De, eram și eu chipeș. Acum am arcadele umflate, nasul turtit. Meseria...

Noroc că nu mă gândesc la fleacuri...

DEBUTUL

In box nu am intrat, ca în poveștile obișnuite, din gazete. Vă cer ertare pentru... „indirectă".

La șosea, unde mă duceam Duminica să-mi amintesc de pajiștea din sat, se „boxau" câțiva prieteni. Mă luam și eu la harță. Eram mai puțin crescut, ca unii dintre ei. M'a prins mirarea când am descoperit în mine puteri nebănuite. Ii doboram pe toți...

Prima oară când mi-am pus, în glumă, niște mănuși de box, am intrat în gardă ca și cum m'ași fi născut în poziția asta. Prietenii au început să mă prefere ca arbitru...

In curând, cum aveam zor la atelier, am uitat de „maciuri".

După un anunț din „Dimineața" m'am dus la „Constructori", la sală, să văd și eu cum arată Riond. Când am văzut că e cât o șchioapă, m'am gândit că și eu pot să boxez.

M'a pus la lucru și a rămas uimit. Mă credea săracul mai talentat decât sunt. Nu auziai decât „bienă, Stamat! bravo, Stamat!".

Rezultatul? Până acum 14 matchuri la amatori, 4 la profesioniști. Am numai un match nul cu Wexu, unul cu Lucian Popescu și, în fine — interesează?— o înfrângere de la Gheorghe Popescu, când eram la alfabetul carierei.

Restul, numai victorii.

Acum când Riond a avut ghinion și s'a mutat la Iași, învăț cu maestrul Aurică. Are un singur crez: Stamate! Și o singură dorință: să înving.

CONSERVATOR...

— ?

— Atracție pentru box? Nu prea știu. Sunt însă convins că am vrut să mă depărtez de orice alte îndeletniciri, pe cari le găsești din belșug la oraș.

Eu stau toată ziua la lucru. La 7 seara plec la antrenament, la 9 sunt înapoi; mănânc, citesc o oră și... somn ușor, Ghiță!

— ?

— Nu mă antrenez niciodată *„mai serios"*. Eu nu fac diferență între timpul când n'am match și ziua când mă bat. Viu la sală, tot atât de regulat, fără excepție. Boxul cere sens unic...

Dar mă antrenez cu oricine, fie cu o „muscă" fie cu „poids lourdul" Pavelescu. Nici maestrul nu mă cruță.

— ?

— Nu mă schimb. Oricât de departe ași ajunge, e sigur că voi rămâne și croitor. Nu e nevoie să mă despart de sport. Cu meșterul Avram, e un raiu pe pământ.

JUPANUL!...

E curios că nu vine la nici un match. Mă îndrăgește prea mult, ca să mă vadă lovit. Când plec la gală, îmi urează succes, cu la-

crimi în ochi. Vă mai miră că mă simt adânc mişcat? Ce interes are patronul Avram Silberstein, faţă de fostul ucenic Gheorghe Stamate, din Dăcleşti?

Sunt convins că se roagă pentru victoria mea. Cum înving însă, e în culmea fericirei. Croeşte atunci..., de par'că foarfecele ar avea aripi şi-i zice voios, cu patimă, ca în ziua când şi-o găsi mireasa, un cântec ce îmi place: ot a id!...

Unde mai puneţi că respectă cu sfinţenie orele de antrenament şi îmi ajută la împachetat echipamentul. Imi dă leafă bună şi m'a învăţat să preţuesc produsul muncei.

Graţie lui, conchide ruşinat şi misterios, am depus şi bani la bancă.

Strâng bani albi, pentru zile de... glorie: o prăvălie cu vitrine mari... O să fie cel mai frumos knockout din viaţa mea! Ce-o să se mai bucure meşterul...

— Eşti mai tare ca Lucian?

— Cred că ştiţi mai bine. Să fiţi însă convins, că singura mea dorinţă este ca între noi să învingă întotdeauna cel mai bun.

— Eşti un băiat încântător, Stamate.

— Aşa să am eu bine, ce încântător e, conchide duios jupân Silberstein, care a prins ultimul crâmpeiu, din convorbire.

A. VOGEL

Procesul dramei din Avenida Mercaderes

(Urmare şi sfârşit)

DEPOZIŢIA SOŢULUI

II

Sir Arhibald Stanley, ras, înalt, provocă senzaţie.

Lumea se ridicase în picioare, ca să-l vadă şi murmurul dură câteva minute.

Sir Stanley a declarat că tânărul Norbert Uriell era secretarul său particular; toată ziua Norbert se afla în casa sa şi lua masa la Sir Arhibald.

Când doamna Patterton îi denunţase legăturile dintre soţia sa şi Norbert, Sir Arhibald a provocat la duel pe tânărul Don Juan.

Apoi, calmându-se, a intentat divorţ, donând soţiei sale cinci milioane pesos.

Martorul aruncă toată vina celor întâmplate asupra lui Uriell, care a încercat să pună mâna pe cele cinci milioane.

— Când Uriell a văzut că suma rămâne la mine, şi că acordă soţiei mele numai uzufructul, s'a împuşcat.

— Dar nu ar fi fost mai logic, ca un om pe care-l descrieţi în culori atât de negre, ca Uriell, — zise procurorul, — să fi refuzat a mai lua în căsătorie pe Lady Adelaida, când a aflat că-l împiedecaţi să pună mâna pe cele cinci milioane?

— Soţia mea e incapabilă de o crimă.

UN JURAT CURIOS

Atunci, unul din juraţi se ridică în picioare:

— Femeea d-voastră v'a înşelat, v'a batjocorit căminul. Un bărbat înşelat, nu donează femeei care şi-a bătut joc de el cinci milioane, ci o dă pur şi simplu afară din casă!

Apărarea încercă să arate că Sir Arhibald era un om „eminamente milos şi iertător".

Dar juratul o ţinea morţiş:

— Dacă a iertat-o, de ce a divorţat?

Cer în numele juraţilor, să ni se lămurească de ce Sir Arhibald Stanley, în loc să-şi gonească soţia, i-a dăruit cinci milioane pesos! Dece nu a continuat cu atitudinea sa, din primul moment, aceea pe care a avut-o când a vrut să împuşte, la duel, pe amantul soţiei sale? Ce s'a petrecut între acel moment şi donaţiune? Ce l-a determinat să doneze? Şi nu e oare straniu că Sir Arhibald face acum tot posibilul, risipind milioane ca să scape de osândă, pe asasina bărbatului cu care l-a înşelat?

Apărarea protestă violent, contra cuvântului „asasină" şi contra insinuării că s'au cheltuit milioane, cumpărându-se unii martori.

MARTORUL NEPOFTIT

— Domnilor juraţi, zise atunci preşedintele, am ascultat o sută de martori. Nu ştiu cine ar mai putea să ne spună, de ce Sir Arhibald a donat cinci milioane, soţiei sale.....

— Eu, domnule preşedinte! se auzi un glas din fundul sălii.

Rumoare.

Capetele se întorc, individul e fixat, prin sute de lorgnete.

— Cine eşti d-ta?

— N'are importanţă.... Sunt un amator, care am făcut cercetări personale....

Individul înaintează la bara martorilor. Era un tânăr modest îmbrăcat, ras. Işi spuse numele, —un John Dix oarecare, — şi depuse jurământul.

— Domnilor, încep acest tânăr, renunţarea lui Sam Grew la partea civilă, contrazicerile celorlalţi martori asupra poziţiei cadavrului, faptul că toţi subalternii lui Sir Arhibald au fost aduşi aci, ca să vă spună că doamna Stanley, — care în momentul de faţă plânge şi îşi suflă nasul cu mâna stângă, — nu e stângace, sunt parcă înadins combinate, pentru ca însuşi acest exces de apărare, să vă sugereze că Lady Stanley e vinovată, şi s'o condamnaţi.

In adevăr, domnilor juraţi, cunoaşteţi proverbul: *„Cine vrea să probeze prea mult...."*

— Treceţi la fapte, zise preşedintele.

— Acesta e faptul, domnule preşedinte nu cumva Sir Arhibald, aglomerează atâtea probe de nevinovăţie, tocmai ca să obţină condamnarea soţiei sale?

— Paradox! Sir Stanley nu e capabil de asemenea machiavelism! strigă apărarea.

ŞANTAJ

— Atunci, răspunse tânărul amator, din două una: Sir Stanley vrea dinadins să compromită apărarea, trecând de limitele permise; sau a trecut astfel dincolo de ţintă, din prea mare teamă, ca acuzata să nu fie condamnată.

Dar ce poate să facă pe Sir Arhibald, să-i fie frică atâta, de condamnarea unei soţii, care l'a înşelat şi l'a batjocorit?

— Il iubeşte încă! zise un avocat.

— Se poate, urmă John. Dar eu ştiu că acum un an, Sir Arhibald a obţinut dela *Governador* aprobarea ca penitenciarul condus de domnia-sa, să facă o mare comandă de avioane, pentru urmărirea deţinuţilor, în caz de evadare, pe calea aerului.....

— Ce-are aface una cu alta?

— Atunci s'a înfiinţat chiar escadrila penitenciară. Vă amintiţi, cred că la încercarea aparatelor, nici unul din aceste avioane nu s'a putut deslipi de pământ, din care cauză acea escadrilă s'a şi numit escadrila de aviaţie terestră.

— Nu vedem legătura...

— Ei bine, Lady Stanley cunoaşte condiţiunile în care s'a făcut această comandă de avioane, deoarece ea a mijlocit afacerea şi probabil că a povestit şi lui Uriell, pe când trăia, acest secret.

Păstrarea secretului face cinci milioane!...

Zece minute preşedintele a fost nevoit să tot sune clopoţelul, ca să poată obţine linişte.

Afacerea se încurca din ce în ce mai rău. Cine a ucis?

Lady Stanley, soţul, d-na Patterton?.... S'a sinucis Uriell?....

Şi, colac peste pupăză, vine şi această destăinuire cu avioanele invalide, care face ca balanţa justiţiei să acuze zdrobitor pe Lady Stanley: nu cumva soţul dăduse cele cinci milioane şi făcea acum toate sacrificiile pentru a salva pe soţia sa, numai fiindcă aceasta „Il avea la mână"?

RECHIZITORIUL ŞI PLEDOARIILE

Nu insistăm asupra rechizitoriului făcut de procuror

A fost formidabil, sdrobitor, pentru Lady Adelaida Stanley.

Procurorul ceru pur şi simplu pedeapsa cu moartea.

Cei zece avocaţi ai apărării îşi împărţiseră însă bine rolurile. Ei întoarseră chestiunea pe toate feţele. Erau, dealtfel, toate somităţile baroului.

Afacerea se petrecuse în familie: barou, penitenciar, palatul justiţiei....

Dela început, apărarea, prin gura de aur a maestrului Don Rosé, numi probele „presumţiuni", şi izbuti să le combată, pe rând.

Magistral fu, mai ales Don Valerio, avocat specializat în pledoariile pentru juraţi, care stoarse auditoriului lacrimi şi suspine.

— Nu s'a putut sinucide Norbert Uriell, fiindcă era înşelător? Dar Iuda, care a trădat şi s'a spânzurat?......

O, cât a suferit acuzata!... Şi cât va mai suferi, chiar dacă va fi achitată!.."

Elementul feminin, care predomina în sală, a fost, astfel, câştigat.

Ultimul apărător, maestrul Patrick, sgudui şi mai puternic auditoriul, câştigând şi elementul masculin:

— Ei bine, domnilor, să admitem că Lady Adelaida Stanley a ucis! Este, totuşi, dânsa, vinovată?.... Nu, domnilor!... Uriel a găsit ce-a căutat. El a stricat căminul acestei adorabile femei, a înşelat pe binefăcătorul său, a încercat să-i fure soţia, să-l şantajeze, să-i ia banii! El n'a iubit cu adevărat pe Lady Adelaida, aşa cum l'a iubit ea, până la sacrificiu, până la părăsirea soţului şi a căminului!

Şi văzând, ca final, că Uriell e o canalie, deoarece acesta refuză s'o mai ia de soţie, fără bani, — l'a ucis! Bine a făcut că l-a ucis! Gândiţi-vă, domnilor juraţi, că fiecare aveţi poate, un Uriell mic, în casă!

VERDICTUL

Spre ziuă, se dădu verdictul.

Publicul, cu feţele descompuse, cu ochii roşii, aştepta reintrarea juraţilor, din camera de deliberare.

Zorile cenuşii filtrau, prin ferestrele Curţii cu juri, o lumină murdară, când juraţii şi Curtea reintrară.

Verdictul:

Achităm în unanimitate pe Lady Adelaida Stanley; dar pedepsim cu moartea pe amatorul detectiv, John Dix pentru insulte aduse escadrilei de aviaţie terestră".

★

John fu pus sub urmărire.

Dar nu fu găsit, deoarece băiatul fugise în civilizata Europă, unde nu se pot petrece lucruri, cum sunt cele care-au format obiectul desbaterilor acestui proces.

Academia Technică

Bucureşti II Str. Ioan Mincu No. 10

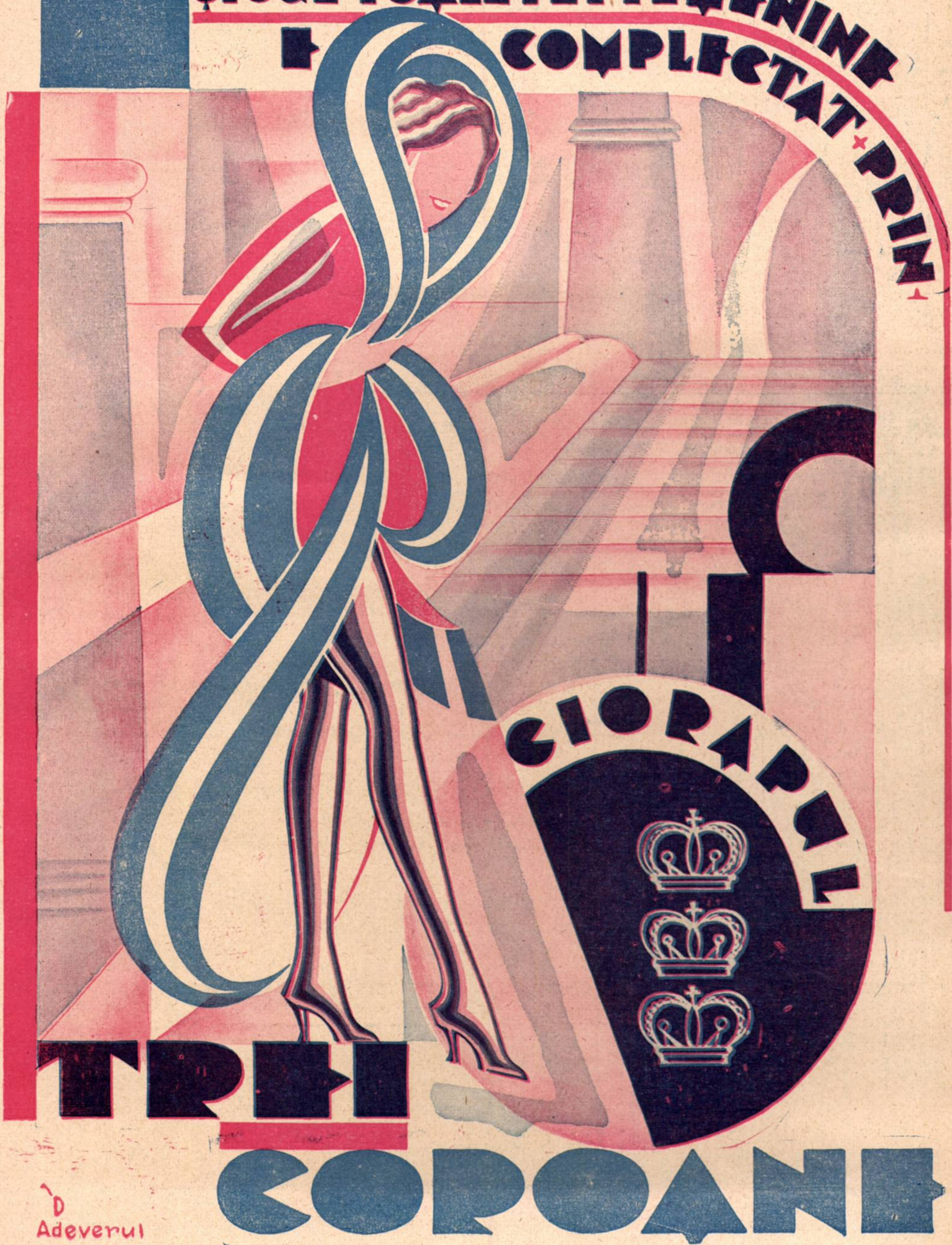
Toţi cei ce au dorinţa de a avansa pot ajunge la cele mai frumoase situaţiuni, la Stat şi în industria particulară, urmând prin corespondenţă (fără părăsirea ocupaţiunilor) cursurile Academiei Technice, predate prin lecţii scrise, de către ingineri şi profesori specialişti. Academia Technică este autorizată de onor. Minister al Instrucţiunei Publice cu No. 62.369/926 şi este cea mai veche şi cea mai serioasă şcoală technică prin corespondenţă din ţară. Absolvenţii Academiei Technice pot deveni: Desenatori, Secretari, Conductori technici, Ajutori de inginer. Cursurile pot fi urmate la ori ce vârstă. In luna Martie va avea loc a 5-a sesiune de examen de absolvire. Inscrierile se primesc zilnic, personal sau prin poştă, la sediul şcoalei. Cereţi prospectul explicativ, trimiţând 10 lei mărci poştale pe adresa de mai sus.

FEMEILE ŞI EVOLUŢIA COAFATULUI în STRĂINĂTATE şi la NOI

E lucru perfect stabilit că cea mai sinceră prietenă a femeilor este coafura, fără de care ele nu se pot despărţi niciodată. La noi ca şi în streinătate, femeile au adoptat sistemul ondulaţiunilor permanente, degajându-se astfel de vizitele prea dese şi plictisitoare la coafori, cari în epoca perversă a modei părului lung sau scurt, şi-au înglobat o mare afluenţă de lume femenină. Gestul pornit dela cele mai mari figuri ale ecranului de talia vedetelor „GRETA GARBO şi BRIGITTE HELM" cată a fi imitat pe o scară foarte întinsă şi în toată lumea. Ele au învins întotdeauna şi au stârnit talazuri de frumuseţe şi de farmec prin felul lor distins al coafurei. Convinse fiind de faptul că părul ondulat permanent completează cea mai mare podoabă a capului, continuă la infinit gingaşa reţetă. Pe când la noi în ţară mai ales în provincie, reţeta este încă în faşe, se practică totuşi multumitor mai ales din punct de vedere al economiei de timp. Aşteptările la rând din cauza aglomeraţiei au devenit enervante şi au făcut ca sistemul să fie acceptat până şi de cele mai dificile doamne. Ondulaţiunile permanente sunt inofensive, iar din punct de vedere material sunt neînsemnate faţă de durabilitatea lor de 6 luni de zile.

NOTĂ.— **Printre cei mai pricepuţi specialişti în Capitala noastră se remarcă COAFORUL „JEAN" din calea Moşilor 80, care garantează execuţia lor incomparabilă.**

ŞICUL·TOALETEI·FEMENINE
E COMPLECTAT·PRIN·
CIORAPUL
TREI
COROANE
D
Adeverul

Vicleimul

Crăciunul la diferite popoare

Dela un capăt la altul al lumei, pretutindeni unde legenda creştină a pătruns, se sărbătoreşte, astăzi Crăciunul. El îmbracă lumea întreagă, în acelaş ceas, cu aceeaş ghirlandă de sărbătoare...

Veselie, mai mult sau mai puţin exuberantă, şi mai mult sau mai puţin reculeasă — toată gama veseliei — simbolism uneori complex, uneori şters, obiceiuri diferite, gusturi diferite, felurite caractere — oricum, e tot una! O fericire frăţească cuprinde, pretutindeni, inimele întinerite, în ziua aceasta, ajunul unei vieţi noui, început al unui an nou, vălmăşag de nădejdi...

Să privim mai de aproape unele dintre aceste Crăciunuri, atât de diferite şi totuş atât de asemănătoare, să căutăm prin ţinuturile cele mai îndepărtate ale lumii, printre cele care se cunosc mai puţin, unele pe altele, să surprindem popoarele diferite, în gesturile lor şi în culorile lor, cele mai pitoreşti...

Să strângem aceste Crăciunuri, ca un mănunchiu de flori: mănunchiu făcut din rămurele de brad, din vâsc, din ilice, din răsur de iarnă şi din crini mistici ai povestei sfinte şi ai credinţei, mănunchiu alcătuit de luminile căminului, care se găsesc prin saloane şi prin colibe, ca nişte constelaţii şi să împărtăşim aceste buchete, cu toată duioşia cuvenită, când ştim că ele trebuesc dăruite celor mici de tot, adevăratei primăveri a vieţii.

Căci, copiii sunt eroii sărbătoarei fericite. Ei sunt ca şi copilul Isus, mici Dumnezei. Ziua frumoasă e pentru ei, pentru ei e sărbătoarea sărbătorilor, şi numai dânşii îi urmăresc desfăşurarea cu o seriozitate profundă şi impresionantă: oare nu ştim că tot ce fac copiii fac cu seriozitate, că ceea ce noi numim jocurile lor, sunt de fapt ocupaţiuni foarte grave, şi că, în realitate, numai cei mari se joacă?....

Crăciunul nostru

Am vrea ca mâine şi poimâine, şi'n ziua următoare să ningă blând, să se aştearnă pe tot pământul un covor alb de nea, şi pe el, pe covor, paşii noştri să calce înăbuşiţi, pioşi, ca într'un templu. Am vrea ca, în aceste zile, să coboare de sus, ca o pasăre albă, duhul blândeţei, şi să ne simţim pătrunşi de tâlcul splendidei legende a Copilului-Sfânt.

Oi leroi Doamne,
Florile dalbe...

Ei da, e aşa cum dorim. Uite, chipul nostru nu mai e încruntat, pumnul nostru nu mai e încleştat. Şi flori albe, — florile dalbe, — au pogorît din naltul cerului, pe pământ şi în sufletul nostru.

A pogorît bunătatea şi cu ea, fericirea.

Intraţi, copii, cari mergeţi cu colindul, copii de bogdaproste cu priviri senine cum avea copilul născut cândva, în iesle.

Florile dalbe,
La casă de om bogat..

Nu aţi nimerit la casă de om bogat, copii, ci la casă de om de treabă, care vă dă, cu drag, un gologan.

După ei au venit, în zori, alte cârduri cu Moş-Ajunul, — şi, uite, în seara de Crăciun o luminiţă a licărit, sfioasă, la fereastră: e steaua.

Pretutindeni, pe întinderea ţării, în zilele acestea şi în clipele acestea, prin târguri şi prin sate, cutreeră omenirea măruntă, co piii, cu priviri senine ca ale pruncului născut la Betleem, în iesle, cu urări pentru omenirea cealaltă, în al cărei suflet nu se mai aştern florile dalbe, nevinovate.

Crăciunul în Letonia

***

Să nu exagerăm, totuş. Zilele Crăciunului, cu înalta lor semnificaţie, cu datinele, pe care timpul încă nu le-a ucis şi cu decor iernatic, au o poezie a lor, odihnitoare, suavă, reconfortantă. Sunt zilele, în care s'a născut cel sortit să mântuiască lumea.

Colindele, steaua şi vicleimul, ce altă semnificaţie au, decât aceea a împărtăşirii vestei că, undeva, cândva, s'a fost născut copilul minunat, — mântuitorul de mâine al omenirii?

Se cuvine să primim noutatea, cu bucurie şi cu 'n ospăţ.

Am vrea ca mâine şi poimâine, şi'n ziua următoare, să ningă blând, să fie pretutindeni belşug şi voie bună. **ION PAS**

Crăciunul în Italia

Crăciunul italian! Aud încă clopotele lui, în timp ce înaintea ochilor mi-apare violetul colinelor Ombriei învăluite într'un amurg de iarnă şi brodate în purpură, de soarele la asfinţit.

Nicio amintire nu-mi deşteaptă o impresie de poezie, atât de puternică! Şi totuş am cunoscut Crăciunul englez, atât de minunat, cu bisericile împodobite în verdeaţă şi zăpada dela ţară, străpunsă de acele frunzelor de brad.

Când vreau însă să simt tot farmecul, pe care visul omenesc îl poate concentra, într'o tradiţie cucernică, mi-aduc aminte de un 25 Decembrie, petrecut într'un sat italian, între Perusa şi Assisa. Ziua se sfârşia liniştită, groaznicul vânt perugian îşi încetase suflarea lui de ghiaţă. M'am dus să vizitez biserica sfântului Francisc, strălucitoare de belşugul lumânărilor, şi împodobită de odoare aproape păgâne. Mă întorceam, în trăsură, prin stradele întunecoase, sub un cer cu nesfârşite reflexe aurii, în timp ce primele stele se aprindeau pe firmament. Pretutindeni, din colină în colină, sburau suspine de clopote. Ajuns într'un cătun, al cărui nume nu l-am ştiut niciodată, am spus birjarului să oprească. Văzusem, printr'o uşe deschisă, un tablou atrăgător. Cum mă sfiam să intru, un glas de copil îmi spuse, îmbietor: *„Entri signore, vedi il nostro bellissimo pangiallo"*. Am intrat.

Sub lumina lămpilor de aramă, de o formă antică, care se lăsau sau se ridicau, dealungul unei axe, era pregătită masa familiei. In mijlocul ei, sta aşezat acel „pangiallo", care-mi fusese anunţat de copil.

E o prăjitură enormă de Crăciun, o adevărată „construcţie" extraordinară, din marmeladă, zahăr de ghiaţă, fructe zaharisite, cunos-

cută de toți acei, cari călătoresc în Italia, la această epocă a anului. Un lucru cu adevărat minunat. De jur împrejurul lui, mai multe generații îl învăluiau, cu priviri mângâetoare. In simplicitatea rustică a odăiei, în atmosfera de intimitate și bucurie pe care o simțiam în jurul meu, gândul aluneca pe făgașuri liniștitoare, iar suflètul se simția odihnit și mulțumit.

Ochi frumoși, catifelați și negri, atât de naivi, plini de un gând fericit. Bunici, oameni în vârstă, tineri, copii, toți aveau aceeaș expresie de fericire liniștită, de înduioșare naivă, sub pălăriile albe și beretele negre, ca și sub admirabilele bucle, care dădeau tuturor copiilor o înfățișare asemănătoare cu a unui mic „Ioan Botezătorul".

Nici odată nu voiu uita expresia fericită, a acestor sărmani țărani umbrieni, sărbătorind, atât de veseli, nașterea Mântuitorului, purtând, cei mai mulți la gât, talismanul favorit, al acestui ținut, o săgeată, cu vârful în jos, tradiție rămasă dela o generație îndepărtată, care vedea în ea chipul fulgerului.

Italie fermecătoare, pământ credincios și minunat, fie ca rugăciunile tale, umile, să păstreze, cât mai multă vreme, visul tău frumos, împotriva realităților moderne!

DANIEL LESUEUR

Crăciunul în Italia

Crăciunul în Rusia

Crăciunul este una dintre cele mai mari sărbători rusești. Solemnitățile religioase încep în ajun și durează până la Bobotează. Cu aceste sărbători, eminamente creștine, coincid și vechi obiceiuri de profeție, de magie, toate de origină păgână.

Mai ales femeile rămân legate, de această tradiție antică. Cel mai cunoscut e obiceiul fetelor tinere, de a-și căuta, în aceste zile norocul, sub chipul viitorului soț. Procedeele variază: Se toarnă ceară într'un vas cu apă care clocotește și se observă apoi formele și arabescurile desemnate, de ceara care s'a prins, în apă.

Altădată, fata rămâne, ore întregi, în timpul nopții, singură, nemișcată, cu privirea fixă, privind un pahar cu apă, pe fundul căruia se găsește o monedă nouă, de argint și așteaptă cu teamă, apariția logodnicului predestinat, bălai sau oacheș, după cum l-a visat, dar întotdeauna frumos și impunător. Nemișcarea atât de îndelungată, singurătatea, încordarea peste măsură a nervilor, produc, de obiceiu, efectul voit. Spre marea bucurie a tinerei fete, dar și spre teama ei, bărbatul visat se oglindește, în suprafața sclipitoare a argintului. Dar vai de aceea care se îndoiește, de realitatea apariției!

De fapt aceste jocuri inocente, care necesită, cu toate acestea, destul de mult curaj, se sfârșesc adesea într'un chip tragic. Am auzit povestindu-se de întâmplarea unei fete din sat, care văzu în apă, în loc de logodnicul dorit, un sicriu. Se ridică cu groază și căzu leșinată. Șocul nervos, produs de această prevestire a fost atât de violent, încât nu-și putu reveni în fire și, după câteva luni, muri.

Există și un alt chip de a prevedea viitorul: după chipul cum umblă prin curte păsările, mai ales cocoșii și găinile. Chaldeenii, grecii, romanii, obișnuiau și ei acest mod de prezicere, creiaseră chiar o instituție și desigur că aceasta a fost adusă, în Rusia, prin Bizanț. Un arhiepiscop al Nowgorod-ului, Ghenadie, care a trăit prin secolul al XV, menționează acest obiceiu ca devenit tradițional, în ținutul său.

In Ukraina, prevederea logodnicului are mult pitoresc. Fetele tinere se adună, în cea mai spațioasă „khata" (colibă), făcând cerc în jurul unei grămezi de grâu, pe care se află un inel. Un cocoș, introdus în colibă, mănâncă din grămada de grâu, până ce găsește inelul, pe care, bine'nțeles, îl dă deoparte. Inelul se rostogolește și cade, la picioarele uneia dintre fete: Aceea se va mărita, în cursul anului care vine.

E. HALPÉRINE-KAMINSKY

Crăciunul în Ucraina (Cocoșul, dând jos inelul, va desemna pe aceea care se va mărita în cursul anului).

Crăciunul în Statele-Unite

Prin ce se deosibește Crăciunul american de celelalte Crăciunuri? Toate persoanele care au întrebuințat transatlanticele vă vor răspunde: prin „colosalul" său.

Oamenii din cealaltă parte a mării au legături de rudenie, cu toate rassele pământului și pot să revendice toate tradițiile. Ei își însușesc, în bloc, obiceiurile cele mai disparate. Ei nu țin să fie originali, ci „să bată recordul". Și ei bat și recordul Crăciunului.

Crăciunul este cea mai copilărească dintre sărbători. Dar americanii au geniul disproporției, după cum îl au și pe cel al măsurei. Ei, pe 25 Decembrie, îl fac grandios, tot astfel cum procedează și cu celelalte 364 zile, ale anului.

Toți anglo-saxonii mănâncă la banchetele de Crăciun, curcan, pudding și „mince-pies". Dar un american nu admite să se găsiască, în altă parte decât în America, o pasăre atât de colosală, făină de calitate atât de bună, struguri atât de gustoși: am cunoscut unul care se găsia la această epocă a anului prin modesta noastră Europă și care se întorcea grăbit, până la San Francisco, ca să caute „materiale" convenabile pentru „mince-pies"-ul, pudding-ul și curcanul tradițional. Bietul brad german, cu fructele sale, cu nucile aurite și lumânările lui, îi face să râdă. „Ah, e atât de mic" spun ei. Americanilor le trebuie un copac întreg din pădure, al cărui vârf să atingă plafonul și care să poarte baloane de celuloid, luminate cu electricitate. Ei atârnă, tot ca noi, jucării. Dar ce jucării și bibelouri, ce giuvaeruri, ce daruri de preț, atârnă dânșii! Căci la ei, sărbătoarea copiilor e și a oamenilor mari.

Aceasta pentrucă acolo, bătrân sau copil, are acelaș suflet simplu și arzător, aceeaș candoare, aceeaș sănătate. Mama și tata, în costume somptuoase, petrec tot atât cât și copiii.

Toți s'au sculat de dimineață, spre a vedea, ce le-a adus Sf. Niculae, care a venit cu sania, în timpul nopții, și a aruncat lucruri, în numeroșii ciorapi, atârnați pe marginea căminului.

Copiii noștri pun ghetele, lângă cămin, dar ghete mici; ciorapii au însă o capacitate considerabilă. Cred că și copiii americanilor împrumută, la nevoie, ciorapii părinților lor. Și dacă, întâmplător, acești tineri Guliveri, aveau la dispoziție ciorapii uriașului Brobdingnac, e foarte probabil că pe aceștia i-ar fi prezentat Sfântului Niculae. Fiți siguri că Sf. Niculae, miliardar, ar fi găsit mijlocul să-i umple.

ABEL HERMANT

NICUŞOR

Istorioară cuminte, de sărbători

de ION PAS

Astăzi mi-a dat mamaia cinci lei, ca să mă plimb şi să-mi cumpăr bomboane.

Intotdeauna, duminica după prânz, mă îmbracă frumos, mă sărută pe frunte şi îmi dă câte cinci lei de buzunar.

Anul trecut mama mă trimitea cu Lina servitoarea, că zicea că mă pierz.

Lina era foarte nesuferită. Imi tot spunea pe drum să nu-mi deschei paltonul că răcesc, să nu scot mânile din buzunar că îmi degeră, să nu mă dau pe ghiaţă că mă lovesc la nas.

Ce o privia pe ea?

Şi, după toate astea, Lina nu era nici bine crescută. Mă rog, râdea la cinematograf, când vedea pe Max Linder că se dă peste cap, de ziceai că nu se mai o-preşte şi că o să rămâie aşa, cu gura la urechi şi degetu'n nas.

Acum însă, de când m'am făcut băiat mare, n'am mai vrut să merg cu Lina.

Ce, eu nu sunt în stare să mă duc la cinematograf sau la cofetărie, singur? Ba mă duc foarte bine. Şi pe urmă iau tramvaiul ca toţi oamenii mari şi mă dau jos în Romană, la Făgădău.

Acum, cum am mai spus, mama mi-a dat iarăş voe să mă duc prin Cişmigiu unde patinează fetele şi băeţii mai mari şi, după aceea, să cumpăr bomboane de la cofetăria din Bulevard.

Mie îmi plac mult bomboanele spirtoase că pişcă la limbă şi miroase frumos.

Nu-i vorbă, înainte îmi plăceau fondantele căci erau foarte dulci şi se topeau în gură, dar, acum, m'am învăţat cu astea.

Ca să fiu drept, trebue să spun că bomboanele spirtoase ţin de economie şi sunt mai ieftine.

Sugi o spirtoasă 'n gură până ţi se urăşte, pe când fondantele, — oh! — sunt şi scumpe şi se topesc în gură numai decât.

Pe urmă, trebue să bei apă după ele intotdeauna, şi ce te faci dacă nu este apă?

Sărut mâna mamei, mă închei la palton, şi plec. Dar când ajung la colţ îl văz pe Andrei că se dă pe ghiaţă. Pe Andrei îl cunoaşteţi. Este dat naibei de deştept. Se dă într'un picior pe ghiaţă şi nu cade, — ceva de speriat. Altminteri e sărac şi n'are nici palton şi nici mănuşi ca mine. Ba ce vorbesc, el n'are nici ghete în picioare, şi umblă cu nişte papuci rupţi de ai mă-si cari sunt foarte urâţi.

Mă vede şi îmi zice:

— Und'te duci, Nicuşor?

— La plimbare, — îi spun.

— Da? La plimbare? — zice el şi se dă pe ghiaţă.

Eu mă opresc.

— Măi Nicuşor, tu nu te dai cu mine?

— Nu, că mă duc.

— Şi te duci să te plimbi?

— Mă duc în Cişmigiu unde patinează băeţii şi domnişoarele.

— Aha, în Cişmigiu.

— Şi pe urmă, — îi spun — mă duc să-mi iau bomboane că mi-a dat mama cinci lei.

— Bine de tine, zice Andrei.

Şi se dă înainte, într'un picior, pe ghiaţă.

Eu mă tot uit la el. Pe urmă mă gândesc: „Bre, cum dracu de se dă el aşa? Eu n'aş putea ca el".

— Mă, Andrei, ia să mă dau şi eu.

— Dă-te, Nicuşor.

— Da' nu stau mult, că plec.

— Bine, cât vrei.

Mă depărtez de ghiaţă ca să-mi fac vânt în lege şi, hai după Andrei.

Dar orice aş face, într'un picior nu pot.

— Mă Nicuşor...

— Ce este, Andrei?

— Bine de tine, că te duci în oraş ca boerii.

Vorba asta îmi place la Andrei. Ii zic şi eu pe urmă:

— Da' tu de ce nu mergi?

— Eu? Hm...

Şi începe să râză arătându-mi papucii:

— Cu ăştia să merg? Şi cu haina lu tata? Şi cu căciula asta? (Vai, urâtă căciulă are Andrei!)

Dar ce-mi place la el, e că-i băiat vesel, măcar că e sărac, şi că se dă într'un picior pe ghiaţă.

Daruri de Crăciun

Parcă nu-mi vine să mai plec de acolo.

Andrei îmi zice iar:

— Hei, mă Nicuşor, e greu de tot acum.

— Da, greu, — îi zic şi eu.

Pe nesimţite am început să vorbim ca oamenii mari.

— S'au scumpit toate, mă!

Şi Andrei oftează şi scuipă într'o parte ca ta-su, sacagiul.

Eu mi-am adus aminte că am ceva pe suflet:

— Mă Andrei, bomboanele s'au făcut foc de scumpe.

— Ce spui...

— Da, da... Alea spirtoase... Iei de cinci lei şi îţi dă douăzeci....

— Hm...

— Şi fondantele, oh, nici nu mai vorbesc, că e de speriat.

Andrei se uită îngândurat spre mine: s'o fi mirând şi el că bomboanele s'au scumpit, cu toate că nici nu le-a gustat.

Văd că-mi zice, însă:

— Da, mă Nicuşor, ai dreptate. Da', vezi tu, s'a scumpit şi mălaiul.

— Cred.

— Şi lemnele, şi toate. Şi pâinea este mică.

— Se poate.

— Vouă v'ajunge pâinea?

— O, noi am făcut cozonac azi!

— Bine de voi, Nicuşor, că sunteţi bogaţi. Noi n'avem nimic!

— Se poate, mă Andrei?

— Şi nu avem nici bani. Tu ştii că... Da' lasă, nu-ţi mai spui!

— Hai, spune, mă, ce dracu!

— Tu ştii că noi n'am mâncat nimic azi? N'am avut ce. Şi nici lemne n'avem. Tata e cam bolnav şi tuşeşte. Mama s'a dus la tuşa să capete ceva. Da, mă Nicuşor, că noi suntem săraci....

Andrei se uită la mine cu o privire tristă. Pe urmă, ca să nu bag de seamă, începe să se dea iar pe ghiaţă.

Eu mă mir foarte mult la 'nceput: „Bre, Andrei ăsta nu a mâncat de loc şi tot se dă pe ghiaţă. Ba încă într'un picior"!

Dar pe urmă mi se face o milă mare.

— ...Nu mă mai dau pe ghiaţă.

— Nicuşor, nu te duci în oraş?

— Ba da, da' ce vream eu să spui? Mălaiul s'a scumpit?

— Şapte franci, Nicuşor!

— Oho, da' ştii că-i rău. Mă, da' spune drept: tu n'ai mâncat de loc?

— De loc, mă Nicuşor!

— Şi nu îţi este foame?

— Ei, cum să nu-mi fie? Da' mă dau şi eu pe ghiaţă ca să mai uit niţel.

(Continuare în pag. 44)

EXPERIENȚA LUI ROBERT SMITHSON

Robert Smithson, bazându-se pe o descoperire a savantului suedez Sverenst, isbutește să trimeată pe cel dintâi om, în lună. Dar în nuvela, în care relatăm experiența lui Robert Smithson, autorul a făcut intenționat o eroare de logică. Cititorii, cari vor descoperi această eroare, participă la un concurs, cu premii importante. (Premiul I. 5.000 lei). Condițiunile concursului se vor publica în numărul viitor al revistei noastre.

In sală era atâta înghesuială, că într'adevăr un ac n'ar fi avut loc.

Alături de profesori erudiți, cari fuseseră invitați, au venit, atrași de subiect, studenți tineri, avocați, funcționari, domnișoare dintre acele care socot că emanciparea înseamnă ridicarea intelectului la preocupări serioase, foarte mulți medici și ziariști.

Savantul bătrân își termină prelegerea, insistând asupra câmpului larg de activitate, care se oferia chirurgiei, pe urma invenției sale.

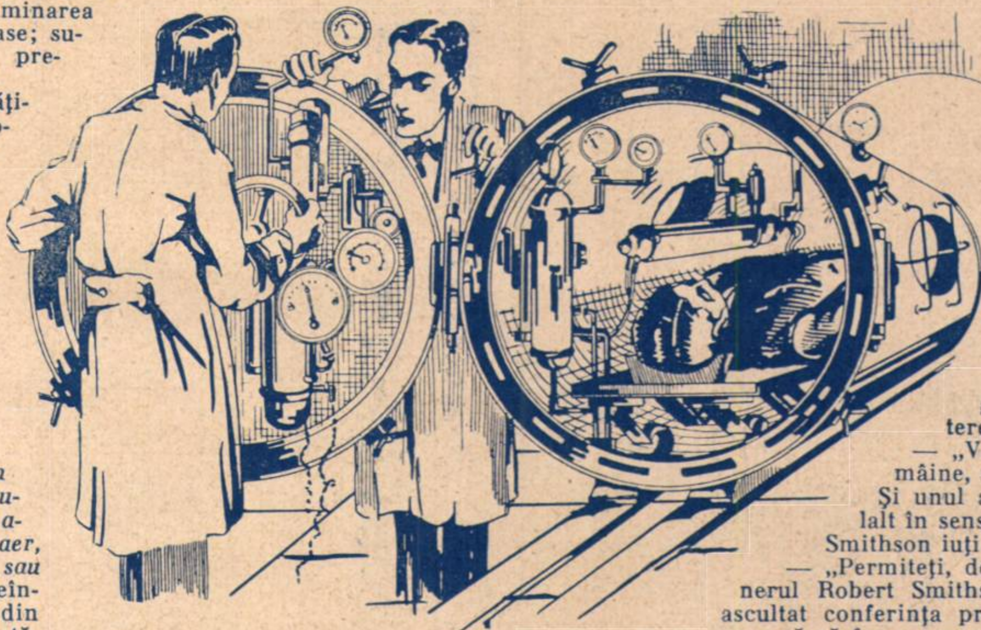
Auditorul stătea atent, captivat ca de povestirea unui roman extraordinar.

De fapt — prin descoperirea făcută de savantul medic — omenirea se putea considera ajunsă la una dintre cele mai importante etape, pe calea progresului.

Invenția profesorului Julius Sverenst — dânsul era conferențiarul — însemna o adevărată, revoluție în medicină: eliminarea tuturor boalelor infecțioase; suprimarea infirmităților, prelungirea vieții.

Profesorul Sverenst, înfățișa perspectivele largi, oferite omenirii viitoare, posibilitate impunătoare. Te simțiai mic, nimicit, sub forța științei, care avea să hotărască în viitor, dacă un membru al societății trebuia să mai trăiască, sau dacă trebuia lăsat să moară.

In definitiv, savantul suedez descoperise un lucru, pe cât de sublim, pe atât de simplu de înțeles: *posibilitatea de-a scoate tot sângele, din trupul unui om, sau al unui animal, de a-l manipula în aer, fără ca el să se coaguleze, sau să se altereze;* și de a-l reintroduce apoi, în vasele din care a fost scos, redând viață, corpurilor rămase inerte.

In douăzeci de minute totul era gata

Consecințele acestei descoperiri erau însă extraordinare și nebănuite. Medicina întreagă era revoluționată. Operațiuni, socotite drept imposibile, deveniau acum, pentru chirurg, simple jucării. Ficatul, rinichii și chiar inima unui pacient, se puteau înlocui, cu cea mai mare ușurință. Savantul arăta cum a putut grefa diferite organe — scoțând mai întâi complet sângele pacienților, ca să poată lucra în voe, — înlocuind viscerele bolnave, cu altele sănătoase, extrase din cadavre proaspete.

Dânsul a însoțit cu proecțiuni cinematografice toate descrierile și operațiunile, aduse ca exemplu. Experiența cea mai interesantă și care a însemnat un succes desăvârșit, a fost grefarea ochilor.

Prin completa extragere a sângelui, chirurgul — spunea conferențiarul — poate lucra, fără dificultate, trei-patru ceasuri. Se pot face operațiile cele mai delicate. Sunt încredințat — deși n'am făcut experiențe decât la animale — că s'ar putea înlocui chiar creerul lezat, cu altul sănătos, atâta vreme cât acesta din urmă, scos dintr'un craniu de mort, n'a încetat complet să trăiască.

Repet — spunea Julius Sverenst — prin scoaterea sângelui, toate funcțiunile vitale încetează și trupul inert se supune docil — fără nici o piedică — la orice operație. Imediat ce organismul a fost reparat, înfigem ușor doi electrozi de platină, între a cincea și a șasea coastă, în mușchiul inimii, în ectocard, către capătul apexului, la o distanță de 3 milimetri unul de celălalt. Reintroducem sângele în artere și vine — dupăce, în prealabil, a fost sterilizat — și producem o scurtă descărcare electrică, de 100—120 volți, între cei doi electrozi. Inima începe să pulseze, omul revine la viață. Putem acum să extragem electrozii. Se înțelege că orice narcoză e de prisos. Un trup mort nu simte, și cât timp sângele nu circulă în trup, acesta e mort.

Aproape două ore a vorbit Julius Sverenst și conferința n'a părut nimănui prea lungă.

Ascultătorii au plecat profund impresionați, de această revoluție care se anunța, în toată concepția de viață.

Dar poate nici unul n'a urmărit cu atâta interes, relatările senzaționale, ale savantului suedez, ca tânărul inginer american Robert Smithson.

După terminarea prelegerii, el a eșit imediat pe culoar, și s'a postat la ușa de eșire a cabinetului, situat lângă sala de conferință. Aștepta aici, nu pe profesorul Sverenst, ci pe asistentul acestuia.

Asistentul, care în tot timpul conferinței fusese alături de profesor și-l ajutase la prezentarea diferitelor cazuri, era un băiat tânăr, cu o figură simpatică și trăsături energice. El apărea pe ecran, în toate operațiile făcute de profesor și încă din sală, inginerul Smithson făcuse planul să-i vorbească, la eșire. Acum îl aștepta.

Nu trecură nici zece minute — timpul ca publicul din amfiteatru, să se scurgă la eșire — și ușa cabinetului se deschise.

Dar inginerul calculase greșit: asistentul eși împreună cu profesorul și, ceeace Smithson voia să spună tânărului, nu trebuia să fie auzit și de alții, și în special, nu de profesorul Sverenst.

— „Voi afla cel puțin unde locuește", își spuse americanul, care nu voia să se dea bătut. — „Sau o să-l interpelez, când s'o depărta de bătrân"!

Ii fu dat însă, să aibe o surpriză plăcută. Dupăce coborîră treptele universității, cei doi își deteră mâna:

— „Atunci pe mâine Perenius. Și dacă voi întârzia zece minute, pregătește tu totul. Cazul e interesant, va fi ceva nou...".

— „Voi face tot ce trebue. Pe mâine, maestre" !

Și unul apucă într'o parte iar celălalt în sens opus.

Smithson iuți pasul.

— „Permiteți, domnule asistent: sunt inginerul Robert Smithson, din Philadelphia. Am ascultat conferința profesorului d-voastră, și aș vrea să vă fac o propunere"...

Svante Perenius, asistentul, rămase pe loc, oarecum mirat:

— „O propunere? Ce doriți"?

— „Mai întâi, aș vrea să știu dacă puteți face operațiuni de extragere a sângelui, fără ajutorul profesorului d-voastră"?

— „Desigur, după cum și el ar putea face fără mine, după cum — peste scurt timp — va putea face, oricare medic. Dar nu pricep rostul întrebărilor d-voastră".

— „Vreau să vă ofer zece mii de dolari, ca să veniți cu mine, timp de două săptămâni, în America, să faceți o operație, o singură operație, de felul acesta. Plecăm mâine dimineață".

Svante Perenius era un tânăr bine dotat, dar sărac. Imediat îi veniră în minte logodnica și mama. Zece mii de dolari?! Suma i-ar îngădui să-și realizeze idealul căminului, atât de dorit, dar americanul i se părea prea pripit:

— „Chiar mâine?!" Trebue să anunț pe profesor, sunt mici chestiuni de aranjat....

— A! Nu! V'aș ruga să nu spuneți nimănui și, mai puțin decât pe oricine, să anunțați pe profesorul dv.. Ii puteți scrie că interese familiare v'au silit să plecați din oraș și că veți lipsi două săptămâni, fără să indicați însă nici locul, nici scopul, pentru care ați plecat". Și citind neîncrederea, în ochii tânărului, care nu înțelegea scopul acestei taine și nici graba, inginerul Smithson scoase un carnet de cecuri, din buzunarul hainei, scrise o cifră, iscăli și, rupând foaia completată, o predete lui Svante Perenius:

— „Aveți aici cinci mii de dolari și veți căpăta și cei zece mii, de îndată ce sosim la New-York".

Tânărul medic întinse în mod mecanic mâna, luă cecul, îl privi... I se oferia o avere!

In definitiv, nu comitea nici o faptă rea și se va explica, în urmă, cu profesorul.

— „Primesc — spuse dânsul, americanului — plecăm mâine. La ce oră"?

— „All right — răspunse Smithson — strângând cu putere și scuturând bucuros, mâna lui Perenius, mâine la orele 9, la gara

de Sud, şi din nou vă rog să nu comunicaţi profesorului d-voastră nimic, despre călătoria, în America. Veţi înţelege, mai târziu motivele care mă obligă să vă cer acest lucru".

De fapt Smithson se temea că profesorul va împiedica pe asistentul său, să părăsiască Suedia.

Zece zile mai târziu, doctorul Svante Perenius se afla în laboratorul din Philadelphia, al lui Robert Smithson.

In mijlocul odăii, pe o masă de operaţie, zăcea un trup inert, din care asistentul profesorului Sverent, extrăgea ultimele picături de sânge, cu ajutorul unei pompe aspiratoare, extrem de fină.

— „Domnule Smithson, lucrul meu e terminat, spuse operatorul. Ce vrei să fac acum ?

— „Te voi ruga mai întâi, răspunse inginerul, să-mi spui, dacă la temperatura de 3° Celsius, trupul acesta se poate păstra intact, timp de 24 ore, aşa ca să-şi poată reveni la viaţă, după acest interval de timp ?

— „Deşi n'am făcut niciodată experienţa, cu un om, e aproape neîndoios că rezistă atâta vreme, dacă temperatura nu creşte peste 5°.

— „Atunci aveţi amabilitatea, domnule Perenius, să introduceţi sângele pacientului nostru, în această pompă automată, executată întocmai după modelul celei pe care o întrebuinţaţi la introducerea sângelui, cu deosebire că aceasta funcţionează singură, la momentul dorit. E sterilizată; am socotit în aşa fel mecanismul ei, încât să se declanşeze după 24 ore, atâta vreme cât acest trup va călători.

— „Va călători ?!"

— „Da. Va face o plimbare lungă.

— „Sunt gata să fac ce doriţi, domnule Smithson, pentrucă aceasta a fost convenţia noastră, dar o să vă rog mai întâi să-mi daţi unele lămuriri.

N'aţi voi să-mi spuneţi nici cine este pacientul, nici ce scop urmăriţi, cu operaţia făcută. Imi vorbiţi acum de o călătorie lungă.

N'aş voi să vă jignesc, dar trebuie să ştiţi, că pentru nimic în lume, nu mă pretez la o afacere urâtă.

Am extras sângele din trup, dar îl voi reintroduce imediat şi voi readuce la viaţă pe acest om, dacă nu-mi daţi lămuririle necesare. Sunt gata să fac orice operaţie — în limita mijloacelor şi a cunoştinţelor mele, — dar nu voi comite — nici cu ştiinţă, nici fără ştiinţă — o crimă".

Toate acestea Svante Perenius le-a spus, cu voce calmă dar hotărîtă.

Intr'adevăr, în toată această afacere, era ceva misterios. Sosiseră la Philadelphia, cu o zi mai înainte. Svante Perenius nu putea înţelege nici pentru ce nu i-a fost îngăduit să comunice motivul real al plecării sale, nici pentruce trebuiau să plece, atât de pripit.

Pe drum, Smithson îi vorbise, în termeni vagi, de o aplicare ştiinţifică a invenţiei profesorului Sverenst, de o operaţie specială, care trebuia făcută asupra unui om, dar fără să se explice lămurit. Iar a doua zi după sosire, Svante Perenius fu invitat să extragă sângele, dintr'un om perfect sănătos, nu cu scopul de a-i înlocui vre-un organ, sau de a-l tămădui de vreo boală, ci spre a-l lăsa fără sânge, timp de 24 ore, ca în acest interval, trupul inert să se plimbe, iar sângele, care înseamnă viaţa, să stea într'o pompă, alături de el.

Nici un moment inginerul Smithson n'a lăsat singur, pe pacient şi pe medic, iar cel supus operaţiei — un om înalt, puternic cu trăsături aspre şi cu faţa posomorîtă — a răspuns doar cu monosilabe, la diferitele întrebări ale operatorului.

Dacă lucrul nu e curat, Svante Perenius e hotărît să nu facă jocul inginerului Smithson.

După câteva clipe de tăcere, americanul păru că ia o hotărîre:

— „Ai dreptate, domnule doctor. Cred că e nevoie să-ţi lămuresc totul.

Omul, pe care l-ai operat, e Billy Thomson, anarhistul condamnat la moarte şi care urma să fie executat, mâine. Am obţinut autorizaţia guvernului — după ce am luat asentimentul lui Billy, — ca în loc să fie ucis, pe scaunul electric, să-şi expună viaţa, într'o experienţă ştiinţifică grandioasă.

E vorba de racheta, pe care am inventat-o.

Obuzul-rachetă, în care va fi introdus trupul lui Thomson, trebue să ajungă.... în lună, în mai puţin de douăzeci ore. După douăzeci şi patru de ore, trimisul meu îşi va reveni în viaţă. I-am pregătit o mască de respirat şi o rezervă de oxigen, suficientă timp de cinci ore, pentru cazul că în lună, într'adevăr, n'ar fi aer. După acest interval, el se va înapoia, dacă dumneata vei binevoi să-i scrii instrucţiile necesare, cum trebuie să-şi instaleze singur în vână, această pompă aspirantă, la fel cu aceea de care te-ai folosit, cu deosebirea că e automatizată.

— „Bine, dar...

— „Ştiu — continuă inginerul, întrerupând pe Svante Perenius — vrei să mă întrebi dece nu l-am expediat viu. Pentru că nu rezistă vitezei. Am făcut numeroase încercări cu animale, cu iepuri şi cu câini. Trimişi la câteva zeci de kilometri înălţime, la înapoiere, cu toate sistemele de amortizare întrebuinţate, şi deşi aveau aer suficient, iar experienţa nu dura decât câteva clipe, îi găsiam morţi.

Inima nu poate bate, în viteza enormă, a rachetei.

De data aceasta însă, trimitem un om inert, un lucru.

Peste cincizeci de ore, omenirea întreagă va asculta relatarea celei mai extraordinare călătorii; Billy va aduce date, din cea mai senzaţională expediţie.

Peste 50 ore, dumneata, Billy şi cu mine vom fi celebri, toate ziarele vor publica fotografiile noastre, lumea toată îşi va aţinti privirile, asupra celor trei din Philadelphia.

Mi-a fost teamă ca nu cumva dumneata, sau profesorul dumitale, să se opună proectelor mele şi am preferat de aceea să păstrez secretul, până la sfârşit.

Acuma însă, cred, domnule doctor, că nu te vei opune planurilor noastre.

* * *

In douăzeci de minute totul era gata. Trupul lui Billy Thomson se afla în interiorul rachetei, capitonată în mod special, şi unde

— cu ajutorul unui sistem de termostat — temperatura se menţinea constantă: 3° Celsius.

Svante Perenius fixase, printr'un tub de legătură, pompa, cu sângele extras, de vâna lui Billy Thomson.

O altă pompă, cu o siringă, era pregătită şi toate instrucţiunile clar scrise, puse la loc vizibil.

Două geamuri de sticlă groase, blindate, permiteau vederea, în afară.

Două ace de platin erau înfipte, în pericardul neobicinuitului călător şi o baterie electrică trebuia să producă, între aceste vârfuri, o descărcare electrică, odată cu reintroducerea sângelui în vine, de către pompa automată.

Termometre de maximă şi de minimă, barometre înregistratoare, câteva instrumente uşor de mânuit, un carnet de însemnări, erau aşezate în rachetă, cu multă ingeniozitate, aşa încât să ocupe cât mai puţin loc.

— „In lună, în timpul zilei, e probabil foarte cald, spuse Robert Smithson, am pregătit totuş aceste haine, pentru orice eventualitate".

Racheta care expedia în lună, pe Billy Thomson, era dublă; avea adică o rezervă, care-i permitea, prin mişcarea unei manivele, să parcurgă calea inversă. Billy Thomson trebuia, prin urmare, imediat ce ajungea în lună, şi-şi revenia în viaţă, să-şi îmbrace masca, la care era adaptată rezerva de oxigen, să facă timp de 3—4 ore cercetări în lună, să revie apoi în bomba rachetă, în care se închidea din nou ermetic, să-şi scoată sângele, cu pompa aspiratoare, care i se pregătise, şi să porniască îndărăt.

* * *

Racheta dublă a pornit la orele unsprezece dimineaţa.

Robert Smithson, un grup foarte restrâns de oameni de ştiinţă, cari fuseseră informaţi şi mai ales Svante Perenius, erau nespus de emoţionaţi.

După câteva clipe, racheta — cu tot aerul pur şi cerul senin — nu se mai zăria. Trecuse dincolo de limita vizibilului.

Racheta, cu trupul lui Billy Thomson, a sosit în lună, în ziua următoare, la orele nouă dimineaţa. Cu două ore mai târziu de cum prevăzuse inginerul Smithson.

La orele unsprezece, exact cum se calculase, pompa s'a pus în mişcare, sângele a colorat din nou faţa primului om din lună, bateria electrică s'a descărcat şi Billy Thomson a revenit la viaţă.

Când a deschis ochii, a crezut întâi c'a fost victima unui vis fantastic, dar cele din jur i-au rătat că de fapt trăia, cea mai extraordinară aventură, din câte se poate imagina.

Ii era foarte frig: temperatura în interior nu arăta decât 3° celsius.

Işi aminti de instrucţiile care i s'au dat. Cu băgare de seamă şi-a desfăcut legăturile şi şi-a scos cele două ace, din muşchiul inimii. Erau atât de fine şi atât de dibaciu trecute, prin ţesuturi, încât aproape nu lăsau urmă, în trecerea lor.

Prin cele două gemuleţe groase, pătrundea o lumină orbitoare.

S'a îmbrăcat, şi-a pus masca de oxigen pe faţă şi a desfăcut capacul rachetei, pe cât de hermetic închis, pe atât de simplu de desfăcut. Capacul a sărit imediat, în lături, împins de presiunea dinăuntru.

In lună, un ţinut pustiu, dezolant, ceţos, era foarte cald. Soarele ardea, în timpul zilei, şi Billy a fost nevoit să se adăpostească, in grabă, la umbra unei stânci.

Nici o vietate. Nici o plantă, nici o adiere de vânt.

Billy Thomson, umblând, avea o senzaţie de tot curioasă: făcea nişte paşi gigantici şi era uşor, extrem de uşor.

Masca de pe faţă — pe care inginerul Smithson avusese grijă s'o îmbrace, într'o plasă puternică de metal, ca să nu se umfle, la diferenţa de presiune, — îl supăra.

Două ore s'a plimbat Billy prin lună, apoi s'a înapoiat la rachetă. A luat câteva sute de metri de film, şi-a însemnat poziţiile, locul unde a căzut şi după ce-a scris câteva rânduri, în carnet, impresii personale, ora, etc., se gândia să se întoarcă.

— „Cât de minunate sunt căile vieţii — cugeta Billy Thomson — mâine voi fi *„primul om care a fost în lună"*, celebru pe globul întreg, eu, care mai zilele trecute, eram un condamnat la moarte, un om care pierise din rândul semenilor săi. Astăzi aş fi fost o mână de cenuşe, iar după această călătorie extraordinară, omenirea întreagă va rosti numele meu, se va ocupa... dar ce e asta?!

Billy Thomson se repezi înspre rachetă. Vedea şi nu-şi credea ochilor. Pipăia cu mâinile, într'o stare de excitaţie extraordinară.

Tuburile rachetei erau arse, toate. Rezerva de înapoiere nu mai exista. Inginerul Smithson nu-şi făcuse destul de bine calculele, cu frecarea aerului, în timpul parcursului din atmosferă. Racheta, care trebuia să slujească la revenirea pe pământ, se aprinsese, de această frecare.

Billy Thomson socotia că înnebuneşte. Apucă de bomba care-l adusese, un lucru mort acum, şi-o sgudui cu putere. Aici în lună, era aproape uşoară şi se clătina într'o parte şi într'alta, cu gura căscată, ca şi când ar fi hohotit lugubru, în tăcere, caraghios.

Billy începu apoi să alerge, fără rost, făcând salturi uriaşe.

In cele din urmă, se potoli.

Resemnat şi zâmbind ironic, se apropiă iar, de racheta stinsă.

Da, da! Era pierdut.

Oricum moartea lui era originală. Avea să rămâe aici o veşnicie.

Desigur că aşa-i era sortit să piară.

Cel puţin să nu moară asfixiat! Rezerva de oxigen avea să se termine curând.

* * *

Billy Thomson a intrat îndărăt, în bombă. A tras capacul şi l-a închis deasupra lui. A dat drumul unei părţi de oxigen, în interiorul încăperii, în care se afla şi şi-a scos masca. A notat cu înfrigurare întâmplarea stupidă, care-l destina morţii şi-l lăsa, pentru vecie, în lună, şi apoi culcându-se, puse în funcţie pompa aspiratoare, după ce şi-a introdus siringa, în vână.

* * *

Şi astfel, Billy Thomson, eroul celei mai senzaţionale aventuri, a rămas un simplu trup inert, care-şi are sângele într'un recipient, alături de dânsul, să doarmă un somn de o vecinicie, în astrul rece şi zâmbitor, care ne fascinează, în nopţile senine.

NIC. CONSTANTIN

D'EAU DE COLOGNE
№4711.
GLOCKENGASSE №4711

PRINTRE MORȚII VII...

Vreau să mă duc spre el, controlorul mă opreşte.

— „Nu vă duceţi, e un criminal fioros, a omorît zece oameni. O familie compusă din tată, mamă şi patru copii. Când a fost urmărit a mai omorît patru jandarmi."

— „Şi cum a fost prins?"

— „A fost împuşcat în picior şi în cap. De atunci a şi pierdut ochiul".

— „Aş vrea să-l aud şi eu cântând".

— „Cam greu, el cântă când îl apucă dorul de libertate, dar o să-l rog pe dirigintele să 'ncerce el, să-l înduplece".

Reporterul fotografic îşi fixase de acum locurile, pe care intenţiona să le fotografieze. Ne-am urcat cu ascensorul, să aşteptăm tramvaiul, ca să ieşim. Deodată, în bolta imensă a salinei, răsună un glas divin însoţit de ecouri din cele în ce mai îndepărtate. Controlorul se ţinuse de cuvânt. Ţiganul cânta. Poate era şi sugestie, ştiu însă că niciodată n'am auzit un glas mai frumos mai jalnic, ca acela al ţiganului. Cânta un cântec de jale. Şi salina, cu ecourile ei îl acompania. Vocea ajungea la noi, mai frumoasă par'că, însoţită de ecou. Sau se înălţa sau se cobora, cu mlădieri uşoare. Vocea aceea ne vrăjia. Un ocnaş, rămăsese cu ciocanul în mână şi cu privirea pierdută. Nu mă mai săturam, ascultând glasul acela şi mi-era teamă să nu se sfârşească prea repede.

Cântecul a încetat. Doar ecoul mai păstrează ceva din glasul divin care ne desfătase. Cu un oftat adânc, ocnaşul de lângă noi, îşi reia lucrul. Tramvaiul sosise. După puţin timp eram iarăş afară.

Domnul Nemeşiu îmi prezintă pe d. Berariu, directorul închisorii, un om de-o gentileţă cum numai la moldoveni poţi găsi.

După puţin timp se anunţă că vin şi ocnaşii. Garda se strânge în jurul porţii. Toţi stau cu puştile întinse, pregătiţi.

Apar. Unul câte unul trece supus, la controlul obicinuit. Sunt controlaţi să nu fure sare. Convoiul se formează şi pornesc.

Tablourile se repetă. Inainte de a intra în închisoare sunt supuşi unui nou control. Se întâmplă însă, când controlul e prea aspru, să se şi revolte. Cu câteva zile înainte de venirea noastră, s'a întâmplat un asemenea caz. Un băiat fusese angajat, ca să-i controleze. Noul funcţionar, îşi făcea prea conştiincios datoria, şi ocnaşii crezând că acest control ciudat, îl face din proprie iniţiativă, s'au repezit la tânăr să-l sfâşie. Cu multă greutate, l-au putut scăpa.

Băiatul însă era bolnav de inimă şi, din cauza spaimei, i s'a paralizat mâna stângă.

Rămăsese stabilit să revenim a doua zi, să fotografiem salina şi să vizităm închisoarea. O după amiază liberă deci.

D. Berariu, ne propune să vizităm un schit vechiu, de vre-o 600 de ani, pe vârful muntelui Cireşoaia. Ca să ne fie mai uşor, ne dă o călăuză, unul din gardienii închisorii.

La 2 jumătate pornim. Ca să nu piardă lumina, reporterul fotografic ne obligă să urcăm pieptiş muntele, scurtând drumul, ce mergea în serpentină.

Gardianul, copil al munţilor, vioi, sărind ca o veveriţă din piatră 'n piatră, părea că se plimbă, pe cel mai comod drum şi nici decum că urcă munţi.

Monumentul eroilor

E băiat deştept şi guraliv. Ne explică:

— „Asta e Cireşoaia, aici stăteau nemţii şi ne bombardau, în timpul războiului. Intr'o zi, am condus regimentul 2 vânători pe poteci pe care numai eu le cunosc. Uite pe colo". Şi ne arătă o culme, învecinată cu piscurile, ascunse în nouri.

— „Şi i-au luat băeţii pe flanc. Mamă! ce mai fugeau nemţoii, mai iute ca epurii".

— „Faci de mult timp serviciul, la închisoare?"

— „De vre-o şase ani. Meseria mea nu e asta. Eu sunt măcelar, dar nevastă-mea nu mă lasă, fiindcă la meseria asta trebuie să fii prietenos cu toţii şi e cam geloasă". Şi zâmbi, pe sub mustaţă.

— „In timpul războiului, se lucra la saline?"

— „Da, dar era greu, că trăgeau nemţii ca dracii, mai ales când eşia tramvaiul din saline. Dar să vedeţi ceva curios. Niciodată n'au tras în convoiu şi nici în închisoare. Spurcaţii ăia ţineau cu ocnaşii".

— „Bine, de ce să-i fi omorît, săracii".

— „Săracii? Dar ei dece-au omorît pe alţii? Să moară şi ei. Aştia nu sunt oameni, sunt draci. Din cauza lor, de multe ori avem noi necazuri, mereu vor să fugă".

Un călugăr bătând toaca

— „Aţi avut evadări dese?"

— „Nu, că ştiu ei, că e pază bună. Doar când se găsesc câţiva mai răi. Bunăoară, am avut noi doi bandiţi: Găetan — nu boerul ăla cu ciocanul, altul — şi Văduvă, au evadat. Am căutat noi, de ne-am sucit capul, până i-am prins. Intr'o noapte, eram de gardă. Şi i-am auzit cum vorbiau în celulele lor. Unul din ei povestia, că după ce-a mers, numai prin păduri, a ajuns la Slănic. Intr'o noapte, a intrat pe geamul unei vile. Boerul din odae dormea. A furat un revolver, haine şi treizeci şi cinci de mii de lei. S'a îmbrăcat cu hainele, bani avea, aşa că a plecat spre casă. Acolo l-au prins.

Aştia-s ca nişte câini, că trag în noi, îndată cum se simt.

Odată a vrut să evadeze un ţigan, Mucegaiu. Dar l-am prins. In faţa domnului director, a spus că vroia să omoare gardianul. Domnul director l-a întrebat dacă nu-i era milă, şi el a răspuns că nu, fiindcă gardianul ar fi tras în el, dacă l-ar fi văzut. Oamenii ăştia n'au frică de nimic.

— „Dar în închisoare, cum trăesc?"

— „Prea bine, domnule."

I

— „Nu! Vreau să te întreb altceva. Oamenii aceştia stau aici zeci de ani singuri... Azi dimineaţă, când convoiul a zărit o femee, chihotiau nebuni.

— „Ei, boerule, eu ştiu ce vrei să spui mata. Trăesc aşa... trăesc ca porcii... cum aş putea spune... unul trăeşte cu altul".

— „Şi nu se pedepseşte acest lucru?"

— „Ba da, dar nu poţi să ştii nimic. Ei, la ora 5, sunt închişi în dormitoare. Şi până a doua zi, nimeni nu poate intra la ei, şi nici uşa nu se deschide. Se întâmplă însă, aceste lucruri şi cu deasila. Bunăoară, avem noi aci un profesor, condamnat la 20 de ani, fiindcă a violat 4 fete. Intr'o noapte au tăbărît pe el şi a fost imposibil să se împotrivească. A ţipat el cât a ţipat, dar degeaba. Era pedeapsa lui Dumnezeu. Cu ce-o păcătuit, cu aia l-a pedepsit",

Ajungem sus. Vizităm schitul, iazul de lângă schit şi monumentul eroilor. Mâna omului, îmbinată cu natura, au creat opere nemuritoare. Ne întoarcem pe'nserat, desfătaţi de priveliştile, ce ni le oferia înălţimea muntelui.

O dimineaţă frumoasă, avem noroc să putem fotografia convoiul.

E Sâmbătă şi ocnaşii lucrează numai până la 12. Intrăm în salină, ca să fotografiem locurile mai interesante.

Observ un ocnaş, care se ţine insistent după noi. A aflat că suntem ziarişti şi vrea să ne vorbiască. La un moment dat, când eram despărţit de grup, se apropie de mine:

— „Domnule, vă rog, nu vă supăraţi, aş vrea să vă vorbesc. Eu zac aici nevinovat".

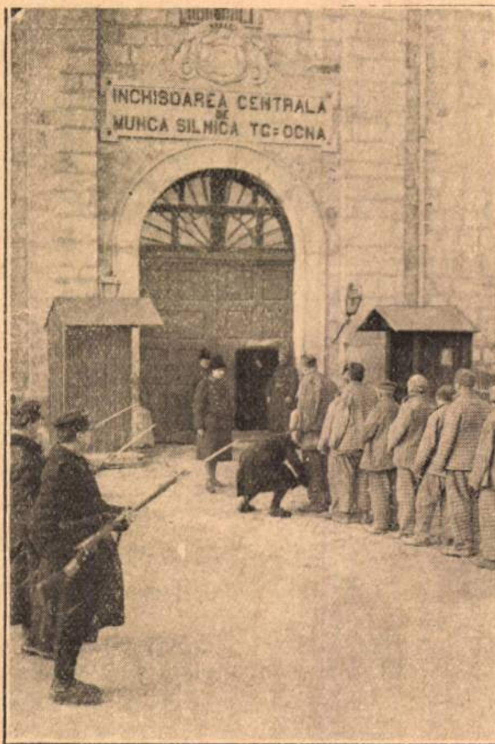
Mă uit surprins la acest om, care spre deosebire de ceilalţi, avea o căutătură blajină.

— „Spune, te rog, dece ai fost condamnat?"

— „Mă numesc Vasile Muler. Sunt din satul Ungre, judeţul Soroca. In anul 1921, prin luna Iunie, într'o seară, pe la orele zece, s'au prezentat, la mine acasă, un bărbat şi o femee. Evrei amândoi. Şi m'au rugat să-i duc cu căruţa mea, din sat, până la Soroca. Distanţă de vre-o patruzeci de km. Ne-am împăcat pentru suma de 250 lei. Timpul era ploios, totuş, fiind băiat nevoiaş, cu două surori şi un frate mai mic, cărora eu le sunt singurul sprijin, că n'avem părinţi, am plecat.

Pe câmp cum mergeam, au apărut deodată în faţa noastră doi oameni. Unul înarmat, cu armă, şi celălalt cu un revolver. M'au somat să stau.

Era între orele 11 şi 12. Apropiindu-se de căruţă, i-am recunoscut, că erau doi dezertori din satul meu, numiţi Ivan Zeleminc şi Petrea — pronumele îmi scapă. Au strigat să nu fac nici o mişcare, apoi au poruncit călătorilor mei să se dea jos, din căruţă cu tot bagajul lor, ce consta într'un geamantan şi doi saci. Ce aveau înnăuntru, nu ştiam. I-au luat prizonieri şi au plecat cu dânşii. Iar mie mi-o poruncit, să mă întorc acasă şi să nu scot o vorbă, căci altfel mă omoară. Aveam 21 de ani. Când m'am întors acasă, din cauza spaimei, m'am înbolnăvit. La ai mei, le-am spus că mi-au ieşit hoţi, în cale, dar n'am spus numele hoţilor. Nici astăzi nu li s'a dat de urmă, c'au trecut graniţa, în Ucraina. După vre-o două săptămâni, lucrătorii cari mergeau la câmp — era prin luna Septembrie — au găsit cadavrele celor doi evrei strangulaţi. Cunoscându-se urmele, s'au început cercetările şi s'a găsit la locuitorul Terente Tripac, sacii. Deoarece acest om dispăruse, a fost arestată soţia lui. Această femeie a declarat că vinovaţii sunt: Ivan Calesciuc, Iftimie Muler — un frate al meu vitreg — şi eu. Femeea a fost pusă în libertate şi noi am fost arestaţi.

Percheziţionarea

Jandarmii ne-au chinuit îngrozitor. Ne puneau ouă coapte la subţiori, ne băteau cu vâna de bou, la tălpile picioarelor şi ne puneau cu ochii aproape de foc, de credeam că ne crapă. Ştiam că vom muri, şi în urma rugăminţilor celorlalţi doi şi a tatălui lui Calesciuc, m'am hotărît să iau totul asupra mea.

In ziua de 22 Septembrie am apărut câte trei în faţa curţei cu juraţi, unde eu am fost condamnat la muncă silnică, pe toată viaţa, iar ceilalţi doi achitaţi. Am fost trimis la puşcărie şi la ocnă, unde am stat uitat, până sub guvernul actual, când mi s'a pus termen de douăzeci de ani, din care mi s'a ertat un sfert; am făcut 7 ani de pedeapsă şi mi-a rămas să mai fac încă opt. Vă pot jura însă, că nu sunt vinovat, absolut cu nimic".

Ocnaşul tăcu. I-am promis că mă voi interesa de acest lucru, mai mult ca să-l liniştesc, şi am plecat.

Ne grăbim să ieşim afară, ca să putem fotografia convoiul. Un lucru curios. Aceşti oameni, în loc să se păziască de obiectiv, fie din remuşcare sau ruşine, fie din prudenţă, să nu existe fotografia lor, dacă ar intenţiona ceva rău, sunt încă cocheţi, îşi aşează cu grijă haina şi tichia.

Il rugăm pe preşedinte să vie după amiază la hotel, să stau cu dânsul de vorbă. Imi promite.

Lucrul însă care ni-a produs surpriza cea mai mare, a fost închisoarea. Ne-o imaginam cu totul altfel de cum am găsit-o. O curăţenie exemplară. Totul străluceşte. Atelier, dormitor, curte, parcă n'ar fi închisoare, ci sanatoriu.

De admirat munca neobositului director, d. Beraru, care conduce totul cu tact şi inimă, demn de toată lauda.

In jurul închisorii plantaţii, din care se hrănesc ocnaşii.

Incă o curiozitate: stând de vorbă cu ocnaşii i-am întrebat dacă sunt mulţumiţi de mâncarea care li se dă. N'a existat unul care să se plângă de ceva, ei iubesc şi respectă pe directorul lor.

Mergem spre capelă.

Din odaia, în care intrăm, printr'un coridor lung, ni se înfăţişează un spectacol, de-o duioşie rară. Un ocnaş îngenunchiat, în faţa altarului, se roagă. Tăcuţi, stăteam şi priviam acel om pocăit, când deodată o pocnitură ne face să tresărim. Reporterul fotografic luase, cu magnesium, „scena".

A avut prezenţa de spirit să fixeze pe placă, un tablou rar.

Acest om e într'adevăr extraordinar. El e îndrăgostit de meseria lui. Noţiunea de frică nu există la el. Când eram în salină deodată observ să lipseşte. Mă uit îngrijorat în jur: nu-i! Il strig, întreb controlorul, nu ştie. Il vedeam de acum mort, cu capul sfărâmat de vre-un ciocan, sau bloc de sare. Il strig iarăş: Beermaaan!...

(Va urma)

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
București, Str. Const. Mille 7, Etg. II
Director redacțional, NIC. CONSTANTIN
TELEFON 306/67, 324/73

Pe un an	Lei 400
Pe șase luni	„ 200
Pe trei luni	„ 100
Pentru străinătate	„ 500

Cupon pentru jocuri
No. 52

Numele și pronumele ____________________

____

Adresa ____________________

Cum va fi aleasă „Miss România 1930"

Premii în America de peste 1.000.000. — Premiile oferite de revista „Realitatea Ilustrată".—Concursul se va face la Sinaia

Revista noastră, care a organizat cel dintâi concurs de frumuseţe din ţară, şi a trimis pe „Miss România" la Galveston să candideze la titlul de cea mai frumoasă de pe glob, este şi în anul acesta autorizată, în mod exclusiv, să aleagă pe „Miss România 1930".

Iniţiatorii concursurilor internaţionale de frumuseţe, aceia din comitetul dela Galveston, cari, cei dintâi, au avut ideea de a alege pe cea mai frumoasă fată din lume, într'un concurs pe cât de interesant tot pe atât de demn, îşi îmbunătăţesc, an de an, condiţiunile.

Călătoria candidatelor, care merg la Galveston, fiind unul din punctele de atracţie ale concursului, organizatorii au hotărît ca, în 1930, călătoria să întreacă tot ce se poate imagina.

Candidatele, adică reprezentantele diferitelor state, însoţite de mamele lor sau rude apropiate, vor vizita, pe rând, capitalele importante ale Europei, şi vor străbate aproape întreagă America, oprindu-se în toate centrele însemnate: New-York, Philadelphia, Boston, Chicago, Miami, Habana (Cuba), Galveston, Mexico şi în special paradisul cinematografului, la Hollywood.

Călătoria va dura aproape trei luni, fiind astfel cea mai plăcută vilegiatură, pe care o poate visa cineva.

Concurentele vor pleca la sfârşitul lunei Aprilie, din Europa, spre Galveston.

Cum va decurge concursul

Revista noastră organizează şi în anul acesta concursul, pentru alegerea unei „Miss România", în acelaş fel serios, ca şi în anul trecut.

De altminteri comitetul organizator din Galveston este cât se poate de sever, în privinţa modului în care sunt alese candidatele şi exercită un control riguros asupra modului cum se institue concursul în diferitele state europene.

Faptul că a fost pe deplin mulţumit de chipul în care revista noastră a organizat concursul în anul trecut, l-a determinat să încredinţeze, aceleeaş reviste, alegerea din anul acesta.

Revista noastră, spre a asigura deplin succes concursului, organizează mai întâi concursurile judeţene, care au loc în fiecare capitală de judeţ, pentru alegerea celei mai frumoase din judeţul respectiv.

Alegerea definitivă se va face la Sinaia

Concursurile judeţene vor avea loc în mijlocul lunei Ianuarie.

Cele 71 de candidate, alese în diferitele judeţe, vor veni, însoţite de mamele lor, sau de o rudă apropiată din familie, la Sinaia, unde se va da lupta cea mare.

Aci, dintre cele 71 de concurente, un juriu format din artişti: oameni de teatru, pictori sculptori, va alege frumuseţile regionale: *„Miss Capitala", „Miss Oltenia", „Miss Banat", „Miss Ardeal", „Miss Bucovina", „Miss Muntenia", „Miss Moldova", „Miss Basarabia".*

Insfârşit, dintre aceste frumuseţi juriul va alege pe frumoasa frumoaselor, „Miss România", care va pleca la Galveston, să concureze la titlul de „Miss Universe".

Odată alegerea făcută, toate cele 71 frumuseţi judeţene, vor fi invitate la Bucureşti, unde se va da o serbare, în onoarea lor.

In tot timpul concursului la Sinaia, reprezentantele judeţene şi însoţitoarele lor vor fi invitatele revistei „Realitatea Ilustrată".

PREMIILE

In dorinţa de a da o importanţă cât mai mare concursului revista „Realitatea Ilustrată" a hotărît ca, anul acesta, să decearnă, în afară de titlul pe care îl va da celei mai frumoase, — titlul de „Miss România 1930", care-i conferă dreptul de a participa la concursul internaţional din Galveston, de a face minunata călătorie de care am vorbit la început şi de a concura la titlul de „Miss Universe" şi la premiile de peste un milion, oferite de juriul american — şi următoarele:

Premiul Sinaia de 50.000 (cincizeci mii) lei, care se va plăti imediat „Miss României", precum şi alte premii alesélor regionale.

Condiţiuni de participare

1) Candidata trebue să aibe cel puţin şasesprezece şi nu mai mult de douăzeci şi patru ani;

2) Trebue să nu fie, nici să fi fost căsătorită;

3) Să trăiască la părinţi, sau din muncă cinstită şi să aibe o purtare perfect morală;

4) Nu sunt admise artistele, dansatoarele de variete, sau baluri, domnişoarele care au jucat în film de cinema şi nici manechinele;

5) Concurentele trebue să trimeată la redacţia revistei noastre (Str. Constantin Mille 7, Buc. I), cel mai târziu până la 10 Ianuarie 1930, o fotografie, însoţită de următoarele date personale: numele şi pronumele (pseudonime nu se admit); adresa exactă; vârsta, profesiunea, înălţimea, măsura taliei, greutatea şi culoarea părului.

Fotografiile slujesc la o primă alegere, a acelor concurente, care vor fi invitate în faţa comisiunilor judeţene şi, mai târziu, în faţa juriului din Sinaia.

CRACIUNUL IN LUMEA TEATRULUI

(Continuare din pag 17-a)

D. G. CALBOREANU societar al Teatrului Naţional, ne-a spus:

„In opt Crăciunuri, de când sunt în teatru, am jucat 48 de spectacole. N'am avut nici o preferinţă. Toate mi-au plăcut. De-altfel, trebue să mărturisesc, că zilele în

care nu joc, sunt groaznice pentru mine. Sunt plictisit şi enervat. Nu-mi mai găsesc locul nicăeri. Pe urmă, mai am şi ghinionul de a mă simţi atât de singur, când nu sunt în faţa publicului, încât a nu juca în ziua de Crăciun, ar însemna pentru mine, a nu mă bucura şi eu de naşterea Domnului".

Doamna AGEPSINA MACRI EFTIMIU ne-a spus:

„Am jucat de multe ori în zilele de sărbătoare, iarna; am intrat în teatru cu viscol, ca să ies în nopţi liniştite, cu cer al

bastru, înstelat, şi cu lună, care lumina zăpada proaspătă. Era Crăciunul, era Anul Nou, era Boboteaza? — Nu ştiu.

Ştiu că bucuria însăşi a zăpezii, a fost darul adus de sărbătorile iernii. Teatrul câştigă în farmec şi intensitate, atunci când îl priveşti iarna, izolându-te în mirajul scenic, când afară sunt zile aspre şi natura te goneşte din sânul ei"

* * *

Acestea sunt răspunsurile.

Interesante sau spirituale, străbătute de o nuanţă de melancolie sau veselie, marea lor valoare, constă în aceia că înfăţişează o mică părticică din sufletul atât de complex, al adevăraţilor artişti.

ION GOLEA

COSTUME JAPONEZE

Japonia e țara tuturor surprizelor, țară enigmatică și surâzătoare, exagerată în eroism, în politețe și în cruzime, peste care ideile occidentului au aruncat un văl transparent, de civilizație, în sensul în care o înțelegem noi. E o țară de contraste și de artă, stilizată în pictură, în literatură, în gândire și în exprimare, rafinată, subtilă. Simplă în aparențe, dar complicată și insondabilă în fond.

Pentru cel care n'a văzut-o, Japonia apare, în fața ochilor, ca un imens caleidoscop. Imaginile reliefate, din lecturile lui Lotti, se amestecă cu impresiunea kimono-urilor de mătase și a stampelor, extrem de minuțioase, cu vederi stranii, de basme. Se perindează, succesiv, poduri în zig-zag, lăcuite, de culoarea carminului; ninsoare de flori de cireș, pe un peisaj primăvăratec; grădini minuscule; arbori pitici; lacuri cu lotuși, și case de carton, fragile ca decoruri de teatru. Apar samuraii, in costume războinice cu armuri care-ți sugerează ideia unei carapace de insectă complicată; măștile cu rictusuri înfiorătoare și gheishele mărunte, cochete, grațioase, păpuși fine, însuflețite. Apar pavilioane roșii, așezate între pini; paravane brodate, cu berze stilizate și lemnul acoperit de un lac strălucitor ca sticla; statui de jad sau fildeș, porțelanuri incomparabile și litere decorative, care par desemne pline de fantazie, și care în realitate sunt fraze, scrise în așa fel, încât să apere pe posesor, de duhuri rele. Iți reamintești legende, pline de farmec, dintre care desigur cea mai gingașă e aceea, de origină budistă, care spune că sufletele au trăit într'o floare, înainte de a se întrupa. Deaceea un japonez nu va oferi niciodată, cuiva, o floare tăiată, ci totdeauna planta întreagă, vie.

Costumul și emblema pentru incoronarea împăratului: pălăria imperială, umbrela și pasărea phoenix.

Inainte ca vre-un picior de european să fi călcat, în imperiul Mikado-ului, țara aceasta calmă și senină, locuită de un popor blând, cu un simț artistic foarte desvoltat, era apăsată de un feudalism, care este aproape de neînțeles, mentalității europene. Există un cod neomenos, cuprinzând, în cele mai mici amănunte restricțiunile și îngăduințele diferitelor clase sociale, dela cea din urmă treaptă, până la cea mai înaltă.

Oamenii de rând, n'aveau voe să-și clădească locuința, decât cu numărul de camere și mărimea, pe care le-o impunea legea. Nu aveau voe să se îmbrace, să mănânce sau să ofere daruri, decât în felul în care era stipulat de cod. Dacă încercau să se ridice, deasupra condiției lor, îi aștepta pedeapsa cu moartea.

Neegalitatea aceasta, revoltătoare pentru concepția noastră, era acceptată, cu zâmbetul pe buze, fiindcă un gest de nemulțumire, împotriva stăpânului, o vorbă mai îndrăsneață, sau lipsa unui răspuns curtenitor, atrăgea pierderea capului.

Femeilor din popor le erau interzise sandalele de piele. Nu aveau voe să poarte decât cele de pai împletit, sau un fel de patine de lemn. Pieptinii lor erau de os, fildeșul și bagaua fiind rezervate pentru cei nobili.

Sub nici un pretext micii fermieri n'aveau voe să poarte mătase, mai ales în public. Celor mai bogați, li se îngăduiau, dar numai la ei acasă, să-și impodobească mânecile kimonoului, cu o bandă, din această materie de lux.

In schimb, prințesele de sânge imperial, îmbrăcau la ceremonii douăsprezece kimonouri, unul peste altul. Fiecare era de altă stofă și de altă culoare. Ca să se întrezărească toate, ele ridicau, discret colțurile, la poale, la mâneci, și la gât.

Samuraii purtau, la brâu, două săbii încovoiate, modă care-a dispărut în vremea noastră.

Costumul femeii se deosebia, în secolele trecute, de cel actual. Se purta pantalonul lung, masculin, numit *„Hakama“*, care s'a menținut numai la ceremonii, iar, pe deasupra, o tunică — *kimonoul* — cuvânt care desemnează astăzi exclusiv, haina bărbătească.

Japoneza modernă se înfășoară într'un capot larg, de mătase, strâns la talie, cu o centură din acelaș fel: *„Obi“*. Rochia aceasta lasă descoperită ceafa și formează un decolteu, destul de larg. Obi-ul e, de cele mai multe ori, brodat și se înnoadă la spate, într'o fundă enormă, care are înfățișarea unui fluture, gata să sboare.

Femeile măritate își rad uneori sprâncenile și le desenează apoi cu creionul, oblic, spre tâmple. Cele mai în vârstă își lăcuesc dinții, cu negru!

Pieptănăturile femeilor diferă de-ale fetelor. Sunt adevărate capod'opere de răbdare și ingeniozitate, și făcute în așa fel încât să dureze câteva luni. Intr'adevăr, ca să nu se strice, coafurile acestea se acoperă cu un lac special, iar posesoarele lor dorm pe un lemn adâncit, rotund la mijloc, așa încât să-și poată rezema gâtul. In modul acesta, complicata construcție capilară nu riscă să fie stricată.

Gâtul, umerii, figura și mâinile japonezelor sunt de o albeață imaculată, grație unui strat gros de fard.

Ciorapii separă degetul cel mare, de celelate și, în locul pantofilor, femeile japoneze poartă sandale, cu tălpi de lemn, înalte de 15 centimetri. Din pricina acestor sandale, mersul e stângaci, femeile par mereu gata să cadă, stau aplecate înainte, ca unele jucării mecanice, cu resort.

Bărbații poartă pantaloni largi, în formă de fustă, kimonouri, ale căror mâneci par aripi fluturânde, sandale de lemn și-și rad capul, afară de partea occipitală, unde o șuviță, lăsată lungă, se întoarce spre creștetul capului, în față.

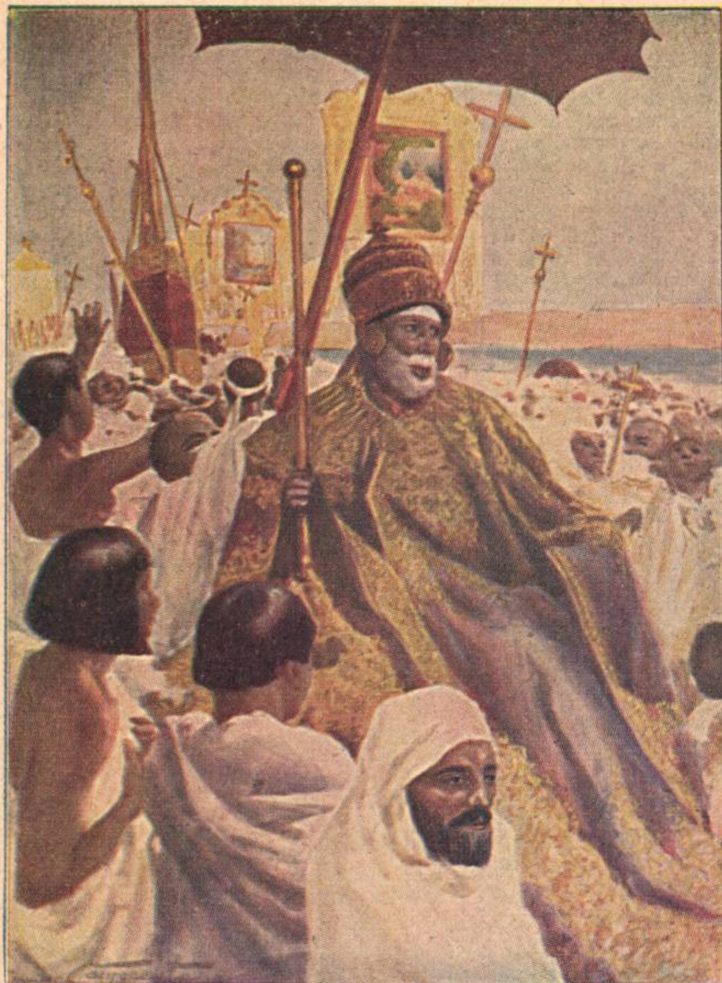
Lucrătorii, pe cari englejii îi numesc *„Coolees“*, dela hindustanul *„Kuli“*, au redus, la minimum, problema îmbrăcămintei: un șorț *„fundoshi“*, *sandale* de pae și tatuaje, mai mult sau mai puțin interesante, pe spate, formează întregul vestmânt. Alții poartă pantaloni, tunică de ață, scurtă, albastră și o batistă de aceeaș culoare, în jurul capului.

Copiii au kimonouri, în culori vii, adeseaori cu dungi, și obiuri elegante. La șapte ani, băeții primesc primul pantalon *„Hakama“* și aceasta constitue un prilej de sărbătoare. La doisprezece ani, ei își rad capul, la fel cu bărbații, și își schimbă pronumele, din copilărie, cu acela pe care-l vor adopta, pentru restul vieții. Sunt frequente cazurile când un nippon își schimbă două sau trei nume în timpul cât trăește.

Fetele și femeile tinere preferă tonurile șterse; singure curtezanele arborează culori bătătoare la ochi.

Gheishe-le — dansatoarele din casele de ceai — ale căror costume sunt adesea minunate, pe lângă originalitatea căutată a croelii,

(Continuarea în pag. 46)

Crăciunul în Abisinia. Menelik asistă la ceremonia simbolică a botezului în apa unui pârâu

Crăciunul în Etiopia

E firesc ca Crăciunul (în limba amarahă el se numeşte „Lidette") să fie sărbătorit în platoul etiopian, cu un deosebit bigotism. Etiopia a devenit creştină între al III-lea şi al IV-lea veac. Fiindcă noua ei credinţă sosise prin Bizanţ, ea a primit cu multă pioşenie toate riturile bizantine şi le-a potrivit simplicităţii sale de ţinut mărginaş al Africei.

Sărbătoarea — după stilul lor, — e în luna Ianuarie. Ea durează opt zile. Impăratul, şi toţi „Ras-i, Grasmac-i, Detjazmatc-i", se duc la biserică, în haine de mare paradă. Bineînţeles că fiecare are în faţa lui câte un paj care plimbă scutul de hipopotam încrustat cu lame de aur sau de argint: dar totodată îşi sprijină pe umăr şi o carabină modernă, de obicei „lee-metfor".

Călugării şi călugăriţele înconjoară de trei ori biserica împreună cu icoanele sfinte. Ei dau aceste icoane, tineretului şi credincioşilor, ca să le sărute picioarele. Impăratul dă pilda.

Ceremonia cea mai caracteristică a Crăciunului etiopian este scăldarea în isvoare şi în râuri. După ce apele au fost sfinţite şi s'au aruncat în ele flori, tinerii se svârlă goi în ele. Cufundându-se în apă, ei îşi închipue că reînoesc ceremonia botezului.

Adesea ori împăratul patronează aceste îmbăieri sfinte. El apare în răstimpul dintre două din acele uriaşe banchete, care durează din zori şi până la sfârşitul zilei şi la care participă, în fiecare zi, patru sau cinci mii de soldaţi.

Aceste mese sunt date pe un fel de vapor uriaş, făcut din fer şi ceramică, numit „Aderal" care are cincizeci de metri în lungime şi treizeci în lăţime. Mese rotunde, de trestie sunt acoperite cu stofe pestriţe colorate; ele sunt înşirate ca un fel de flori exotice. O fanfară din instrumente de lemn, numite „mellekat", drepte ca şi trompetele din „Aida sună sosirea comesenilor. Impăratul se aşează în mijloc, pe o mică estradă, şi e servit separat, pe o masă uşoară. Stă pios şi recules, căci această ceremonie îi aminteşte „cina cea de taină". Şi spre a menţine treaz în aceşti soldaţi cam din topor, respectul datorat sărbătoarei Crăciunului, în timpul acestor banchete, Menelik, de trei ori pe zi, îşi pune pe cap câteva clipe, coroana imperială cea grea şi simbolică sub care pare într'adevăr fiul lui Melchior, magul cu chipul negru, care a adus smirnă şi tămâie, la leagănul copilului Isus.

HUGUES LE ROUX

Crăciunul în Anglia

In România, avem Crăciunul şi Anul Nou. Crăciunul, sărbătoare familiară, cu steaua şi vicleimul, cu venirea lui Moş Crăciun pe gura sobei şi cu toată bucuria copiilor: anul nou, sărbătoarea oficială, cu vizitele familiilor şi ale oamenilor de serviciu, cu darurile şi bacşişurile, este ziua cea mai puţin plăcută a anului.

In Anglia nu există Anul Nou. Ei au numai Crăciun. Şi Crăciunul începe mult înainte de 25 Decembrie şi se termină după această dată. Nu e numai o zi, e mai mult chiar decât o săptămână, e aproape un sezon „sezonul Crăciunului".

Nici nu se termină încă bine luna Noembrie şi ziarele încep să publice „numerele lor de Crăciun". Şi dela 1 Decembrie toţi, mari şi mici dela cei mai de sus până la cei mai de jos, din toate ramurile sociale, toţi se gândesc la Crăciun. In timpul lunei Decembrie, se trimit „cărţi poştale de Crăciun" şi se trăeşte în aşteptarea Crăciunului.

Dacă norocul vă conduce, în seara de 25 Decembrie în sânul unei familii englezeşti, în acele sate din împrejurimile Londrei, acolo puteţi gusta adevărata veselie de Crăciun. Veţi lua parte la tradiţionala vizită a bucătăriei, împodobită cu acest prilej în verdeaţă, vizită veselă, la care femeile iau parte, în toalete de seară şi domnii în smocking. Veţi gusta tradiţionalul curcan, gâscă sau găină şi vă veţi împărtăşi din pudding-ul naţional, plin de flăcări. Poate veţi fi invitaţi să participaţi şi la tradiţionalele jocuri naţionale, la care suavele „misse" engleze ţin foarte mult. Jocurile acestea, dintre cele mai variate, aduc după ele, tot felul de gajuri. Unul dintre ele, mai ales, necunoscut la noi şi care se numeşte „Snap Dragon", constă în obligaţia pentru o persoană, de-a scoate, cu degetele nişte nuci, cufundate în rom sau brandy, fierbinte.

Veţi asista poate la „o pantomimă de Crăciun", jucată de tinerii şi domnişoarele din casă şi veţi vedea pe Robin-Hood şi tovarăşa lui Mad Marion. Era să uit de vâscul, atârnat sub lampa din salon, vâscul simbolic, care invită la îmbrăţişare.

Vă doresc apoi ca întâmplarea să vă ducă să întâlniţi, sub frunzişul de vâsc pe o fragedă miss, cu obrajii roşiatici şi catifelaţi, frumoasă, cum numai o englezoaică poate să fie când este...

In schimb, nu vă doresc deloc să daţi ochii cu un chip de femee groaznic, în genul profesoarelor de engleză dela noi, cu gura ca botul de ştiucă şi dinţii de culoarea turnesolului, figură care vă dovedeşte cu prisosinţă, că englezoaicele pot să fie teribil de urâte, când întâmplarea le-a făcut să fie astfel.

Crăciunul în Anglia. Sărutul sub vâsc (după un tablou vechiu)

De vorbă cu Paul Gĕraldy

AM PRIMIT o scrisoare, în care o cunoscută, îmi comunică sosirea în Capitală a lui *Paul Géraldy*, distinsul romancier francez.

Senzaţia comunicării, m'a făcut să n'o mai citesc până la sfârşit, lăsând-o pe masă, deoarece am oprit prima maşină care mi-a eşit în cale.

— „Şofer, repede, la Athenée Palace".

Căci unde trag străinii distinşi, decât la marele hotel din piaţa Episcopiei?

Un portar galonat ca un feldmareschal de operetă, cercetă registrele, fără să afle nici un domn *Paul Géraldy* trecut în lista pasagerilor. Descurajat, mă dusei la „Grand Hotel", gândindu-mă că numai la acest hotel, unde fusese d-ra d'Orange, Huguette ex-Duflos, Miss Universe, etc., putea trage Paul Géraldy.

Dar aici, romancierul se transformase subit în d-na Gerard, după indicaţiile portarului, care voia să mă convingă cu orice preţ, că sunt una şi aceeaş persoană.

M'am înapoiat acasă.

Scrisoarea, pată albă în întunericul camerei, zăcea pe podea. Am ridicat-o. Cu un scris mărunt de femeie, erau aşternute rândurile postscriptum-ului: *„Paul Géraldy va fi găzduit acasă la d. Leopold Stern".*

Luai telefonul, şi după ce vorbii cu: poliţia, „Meteorul" şi institutul „Pompilian", izbutii să intru în legătură şi cu casa d-lui Leopold Stern, care îmi spuse însă, că d. Paul Géraldy e la Ateneu, unde îşi ţine conferinţa sa despre „Vers préféres". Am alergat într'un suflet până la Atheneu. Publicul umplea până la ultimul loc, vasta sală. Era cred acelaş public care poate fi întâlnit, într'o duzină de oraşe din Europa, la asemenea serate literare. De altfel d. Paul Géraldy nu-i un mare european? Cărţile sale sunt tot atât de mult citite şi gustate, aci, ca şi pe malurile Senei.

După terminarea conferinţei, am reuşit să stau de vorbă cu d. Paul Géraldy.

E aşa cum mi l-am închipuit: înnalt, palid, slab şi blond, cu o stângăcie uşoară, şi o sfială discretă, amintindu-ţi par'că însuş versuriie lui, acele notaţii sufleteşti, din „Toi et moi".

— *D-ta eşti acela care vrei să mă intervievezi pentru „REALITATEA ILUSTRATA?.*

Autorul lui „Toi et moi", zâmbeşte.

— *Ce vrei să-ţi spun?*

— *O poveste de dragoste.*

— *O poveste de dragoste? Eşti cam original, nu găseşti?*

— Contactul cu Dvs., care sunteţi un original...

— *Ei bine! închipuieşte-ţi, că o femeie îmi scria la Paris, de mai multe ori pe săptămână. Şi lucrul ăsta dura de luni...*

— Ce vă spunea?...

— *A! îmi pui întrebări foarte indiscrete, la care se răspunde greu... Dar fie! Imi spunea că mă adoră, că ar dori să trăiască toată viaţa alături de mine şi, în sfârşit, dacă voiu primi s'o văd, o să mă îndrăgostesc, nebun, de ea!*

— Şi apoi?

— *Şi apoi, printr'un concurs de împrejurări, prea lungi ca să ţi le mai explic acum, am cunoscut pe autoarea scrisorilor înflăcărate.*

— Cine era?

— *Ţii mult să cunoşti sfârşitul povestei?*

— Dacă nu vă supără...

— *Ei bine, adoratoarea mea era... o portăreasă!*

— Ce amintiri păstraţi din tinereţe?

— *Oh! din tinereţe!... Dar sunt încă tânăr... Eram şi eu pe vremuri, cronicar la acel „Cri de Paris", ale cărui săgeţi înveninate, înveseliau tot Parisul... Mulţi cunoscuţi mi-au istorisit apoi drept originale, multe din anecdotele, pe care le întocmiam cu atâta trudă, în redacţie...*

Dar nu ştii d-ta, aşa sunt prietenii...

„Tatăl meu era gazetar, muzicant şi literat... iar noi, cei trei copii ai lui, ne-am împărţit aceste daruri: am un frate ziarist, o soră muzicantă, iar eu, după cum ştii, m'am ales cu literatura.

Şi cum mă minunam de acest răspuns, demn de filozoful şi nu de poetul Paul Géraldy, *am insistat, căci e un deliciu să stai de vorbă cu acest causeur.*

Paul Géraldy şi autograful dat revistei noastre

— Nu credeţi oare că veacul nostru de viteză, veacul invenţiunilor practice, ucide poezia şi dragostea?

— *Intrebarea e grea, dar totuş mă voi sili să-ţi răspund. E adevărat că, în mare măsură, iubirea adevărată a dispărut căci secolul nostru, consideră iubirea ca o slăbiciune, dacă nu chiar drept o boală. Şi totuş, iubirea n'a dispărut, fiindcă ea e eternă. Trăim o singură epocă, o iubire mai puţin violentă, mai sinceră, mai realistă...*

— Credeţi, oare, că iubirea e aceeaş pretutindeni?

— *Nu, hotărât, nu!... Fondul esenţial al iubirii, este, — cred eu, — pretutindeni acelaş. Restul variază. Dar întrebarea e mult prea grea, ca să te mărgineşti la un simplu răspuns... Ea cere un răspuns desvoltat pe care nu ţi-l pot da acum, atât de repede.*

— Dv., care sunteţi poet, romancier şi dramaturg, desigur că aţi fost preocupat şi de problema filmului, mai ales a celui sonor.

— *Desigur, dar între teatru şi cinematograf e o diferenţă foarte mare. Cinematograful se bazează pe decor, pe când teatrul reprezintă acţiunea dintre oameni. Totuş, cinematograful are o influenţă bună asupra teatrului. Il purifică, reproducând mecanic lucrurile. Teatrului însă, îi rămâne viaţa, adică elementul esenţial. Cât priveşte filmul vorbitor, e o greşeală să se vadă în el, un duşman al teatrului. In faza actuală, el e încă ceva mecanic, iar unde va ajunge, nu se poate şti. Presupunând însă, că va fi perfecţionat, filmul vorbitor nu va putea reda totuş viaţa adevărată, aceea care se trăeşte sub ochii spectatorului. Va reproduce numai, cu mai multe mijloace, dar tot în mod mecanic, iar un monolog de Shakespeare sau o replică de Moliere, nu vor putea fi reproduse niciodată în aşa fel de filmul vorbitor, ca să poată fi gustate în aceeaş măsură, ca pe scena unui teatru. Va fi aceeaş deosebire, ca între o simfonie auzită la gramofon, şi una executată la un concert. Şi apoi, filmul vorbitor mai are încă multe piedici de înlăturat, dintre care cea mai importantă e limba.*

— Dar România, Bucureştiul, ce impresie v'au făcut?

— *Admirabile. Am fost primit cu un entuziasm, care s'a deslănţuit în măsură egală pentru mine, ca şi pentru Franţa... Acum am înţeles cât de mult e iubită patria mea aci. Numai această constatare, merită obosiala călătoriei.*

— Dar romăncele?

— *Oh, sunt foarte frumoase şi elegante. Puteţi fi mândri de acest lucru!*

Il faut se ressembler un peu pour se comprendre, mais il faut être un peu différents pour s'aimer.
Oui, semblables et dissemblables...
Ah! qu'étranger pourrait donc être un joli mot!

Géraldy

Trebue să existe asemănare, ca să fie înţelegere, dar e nevoe de puţină deosebire, ca să existe dragoste.

Da, cei cari se aseamănă şi cei cari se deosebesc...

Ah! ce cuvânt frumos ar putea fi „străinul!". PAUL GERALDY

Urmă o pauză de câte-va secunde...

— *Imi amintesc de De Max, pe care l-am cunoscut foarte bine. Compatriotul dvs., era un mare artist. Avea simţul costumului şi al rolului, pe care şi-l trăia.*

Când apărea îmbrăcat în toga de împărat roman, aveai impresia că te afli în faţa unui adevărat stăpânitor al lumii. Era superb. Păcat numai, că a intrat prea târziu la „Comedia Franceză", atunci când vocea lui era de-acum uzată. L-am întrebat odată:

— *„De ce nu joci Ernani ? Eşti aevea eroul lui Victor Hugo".*

— *„Am îmbătrânit", mi-a răspuns el. „Nu mai am voce"...*

— Şi acum, d-le Géraldy, o ultimă întrebare: proiectele d-vs. literare?

— *Lucrez la o piesă de teatru. Atât! Ii voi consacra cel puţin un an. Titlul va fi „Christine". O poemă în proză, în care tind să încadrez sentimentul iubirii, într'un cadru mai larg, într'un spaţiu mai vast...*

Şi apoi, d. Paul Géraldy îmi mai vorbeşte de interpreta operelor sale, d-na Pierat, de talentul d-rei Ventura, — pe care el, *autorul*, n'a avut nici odată ocazia s'o vadă jucând în piesa lui, „*Aimer*",— de conferinţele sale, cu care va înfrunta publicul bucureştean, etc.

O strângere de mână şi... „*au revoir*".

PAUL B. MARIAN

G. Butuceanu & Co.

Fabrică de Tricotage

SPECIALITAŢI:

Articole de modă şi fanfezie.

Oferă ocaziune publicului a se aproviziona direct dela fabrică, desfăcând produsele sale, cu preţuri extrem de avantagioase în localul fabricei.

STR. VERZIŞORI 24 (prin Cuza-Vodă

Telefon 371/51

INSTITUT COSMETIC MEDICAL

(Institut de înfrumuseţare)

Ştirbey-Vodă No. 34 — Telefon 311/44

DR. F. KOVACS

Specializat la Viena

Boli de piele şi cosmetică. Diatermie, Raze Ultraviolete, Fizioterapie. Ingrijirea feţei. Distrugerea radicală a părului de prisos, sbârcituri, negi, coşuri, pistrui, semne de naştere. Tratament de întinerire. Cură de slăbire locală şi generală, Varice, etc.

-- Vânzarea produselor proprii --

Adesgo

45, 48, 51

Ciorapul de mătase Adesgo

nu trebue să lipsească din pomul Dvs. de Crăciun

Cadoul indicat pentru Doamnele elegante!

R M W.

Henry Paulman

Cunoscutul pianist cu renumitul său Jazz-Band pentru serate, baluri, matineuri, nunţi, etc Str. Brezoianu 5 Tel. 359/05 în curte la mobile Brezoi.

LEI **350** METRU

CREP DE CHINE Mătase Pură QUAL. 1-a

LA MAGAZINUL

CARMEN SYLVA

BUCUREŞTI — STRADA LIPSCANI 80

UMBRA CARE UCIDE

O nouă aventură senzațională a celebrului detectiv Trevor Gex **de Rudyard Mullton**

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Autorul, reporter la ziarul New-York Herald, e luat de banditiii din Chicago drept un complice de al lor, e deghizat în prințul indian Wayapu și trimis în Europa să participe la o lovitură misterioasă.

După instrucțiile Bandei Crucea Neagră, reporterul se logodește cu doctorița Lydia Rinaldo, începe tratative cu contele Orsini din Veneția, pentru a-i cumpăra palatul în care apare uneori „fantoma dogelui lepros", și asistă la Scala din Milano la o representație, cu care ocazie Lydia își pierde colierul, dar îl regăsește îndată în loje, sub scaunul în care stătuse.

Dar toată afacerea asta m'a nelinistit. Individul acesta avea parcă ochi, cari mă mai priviseră cândva. In urma incidentului cu colierul, am început să-mi dau seama de asemănarea lui, cu faimosul Charley, cel care mă împinsese, în taverna *La japoneza spânzurată* din Chicago, în această aventură. Și domnul cel gras, din loja de alături, nu era oare individul în tricou, care juca zaruri, în acea tavernă, și părea prietenul Anei Sethland?... Și femeia, ascunsă în umbra lojii... Da, era chiar Ana Sethland!...

A doua zi am arătat colierul unui expert: era fals! Colierul Lydiei Rinaldo fusese furat de Charley, care venise în loja noastră, și, pentruca Lydia să nu observe lipsa, Ana Sethland din loja vecină, în timp ce noi ieșiam, a lăsat, desigur, să cadă, sub fotoliul Lydiei, o imitație perfectă, — dar din pietre false, — a colierului!...

O VIZITĂ LA D-rul GUIDO SAGONE

Inapoindu-ne la Veneția, Lydia m'a condus să vizităm împreună, pe profesorul ei, pe celebrul doctor de boli nervoase Guido Sagone, care avea o vilă-sanatorium la Lido.

Făceam dese vizite de acest fel, savantului, căruia i-am vorbit într'o zi despre cazul contelui Orsini.

— Dogele lepros? zise Sagone. Contele are nervii foarte detracați, sub aparența lui de om perfect echilibrat.

Ferește-te de el.... El e unul dintre cei mai bizari pacienți, din câți am îngrijit...

★

Veniam de obiceiu, pela sfârșitul orei de consultațiuni a doctorului, și-l așteptam până își termina vizitele.

Prin sumbra sală de așteptare a doctorului Guido Sagone, treceau procesiunile cele mai bizare. In sala aceasta, cu mobilier de stejar masiv și canapele de piele cafenie se perindau zilnic, în orele de consultație, bărbați cu ataxii locomotrice sau tabes, svârlind picioarele țapene, în mers, femei cu umerii obrajilor aprinși de friguri, isterice, fecioare cu ochii în scorburi de cearcăne vinete, adâncite, pe fața de ceară, tineri cari poartă, în priviri, disperarea mornă a detracării prea de timpuriu.

Vin însă aci, și multe doamne, una mai sănătoasă și mai obeză decât alta, așteptând ceasuri întregi și sorbind cu o voluptate nesățioasă această așteptare, căci vin numai ca să vadă pe doctorul a cărui efigie romană de severitate și distincțiune, le atrage.

In timp ce Sagone stă închis, în cabinetul său, cu vreo astfel de aristocrată, care și-a plantat soțul pe plajă, la Lido, — în sala sumbră de așteptare, o fată în febră, cu respirația ce șueră, prin cavernele plămânilor, își mângâe singură mâna străvezie, cu ochii țintă la ușa de stejar....

Dar în acea seară, rămăseserăm, doar eu și Lydia Rinaldo, în sala de așteptare.

Cea din urmă pacientă, fusese o femee cu un trup admirabil, dar care își așteptase rândul, stând tot timpul voalată.

Ea întârzia în cabinetul doctorului, ceeace făcu pe Lydia să devină nerăbdătoare:

— Sagone ar trebui să aibe și ore de consultație... nocturne....

— Trebue să fi fost o femee splendidă, i-am răspuns.

N'ai văzut ce trup de zeiță avea?....

Dar în aceeaș clipă, o gălăgie mare se produse, în toată casa.

Uși fură trântite violent, sonerii sunară îndelung, vociferări, porunci, țipete sfâșietoare dominară tumultul și ușa cabinetului se deschise, lovindu-se de perete. Profesorul Guido Sagone apăru în prag, cu spatele la noi, trăgându-se deandaratele, în sala de așteptare. Pacienta voalată de adineauri, se prăbuși plângând, pe parchetul sălii.

Incercă să cuprindă picioarele doctorului, dar acesta se feria.

Două făpturi extraordinare se iviră în prag: purtau haine și măști de cauciuc, cum poartă chirurgii la operații. Cele două arătări apucară cu mâinile înmănușate în cauciuc, pe nefericita femee care se sbătea pe jos, și o ridicară, în timp ce Guido Sagone ne striga:

— Nu v'apropiați! E leproasă!...

Femeea avea o figură de o frumusețe extraordinară, abia pătată în două puncte, de mici pustule.

Agenții poliției sanitare, o târâră afară.

Era principesa Alessandra Saturnino care se bucura de reputația de a fi una

dintre cele mai frumoase femei din Veneţia!

★

Doctorul Guido Sagone ne dădu amănunte ciudate, asupra vizitei principesei Alessandra Saturnino.

Când o văzuse intrând voalată, pe uşa cabinetului său, Sagone crezu că e una din acele femei frivole, dornice de o aventură galantă.

Dar femeea îşi ridică voalul şi el recunoscu pe cumnata contelui Orsini, prietenul său.

Principesa, care era sora Fornarinei Orsini îi povesti cum, cu câteva nopţi mai înainte, s'a trezit din somn, în prada unui groaznic coşmar.

Visase că cineva o apăsă pe piept. Deschizând ochii, simţi o răsuflare fierbinte, lovindu-i faţa şi zări o umbră, un monstru de beznă, aplecat deasupra ei.

Leşină fără să poată scoate nici un ţipăt. Când se trezi, pe piept avea o sgârietură neagră, în formă de cruce..... Peste câteva zile, pe obrazul unde simţise respiraţia acelei arătări negre, îi apărură nişte semne.

Sagone, cercetând aceste semne, constatase că e lepră!....

— Dar ce este mai curios, ne spuse doctorul Sagone, este că principesa, care locueşte în palatul cumnatului său, contele Orsini, a recunoscut, în monstrul care i-a dat lepră, în acel *mostro d'ombra* pe Dogele lepros! Vă rog să nu povestiţi nimănui scena, la care aţi asistat, deoarece, dacă ar afla-o, contele Orsini ar înebuni complet. El nu trebue să ştie că principesa a devenit leproasă.... Voi lua măsuri să fie evacuată în taină şi să se desinfecteze palatul....

— Ce e de făcut cu bietul conte? şopti Lydia.

— Am să-i recomand să dea serbări, un bal mascat, de pildă, în palatul său, ca să se distreze, — zise Guido Sagone.

UN MESAJ DELA TREVOR GEX

Trecură câteva zile, fără ca nimic să turbure idila mea, cu Lydia Rinaldo. Visul meu de iubire, începuse iar să-mi îmbete sufletul, când am primit un nou bilet dela *Crucea Neagră*, prin care nevăzuta bandă îmi poruncia ca, pentru noaptea aceea, să obţin în scopul unei nopţi de iubire, cheea dela camera Lydiei, care era despărţită de a mea, în apartamentul ce locuiam, la hotelul Danieli, printr'un salonaş comun.

Ordinul a fost ca un duş rece

Până când oare trebuia să ascult de sugestiile criminale, ale banditilor? Cu tot îndemnul patronului meu, al lui Sir Astor Carrington şi al detectivului Gex Trevor, cari îmi cereau să fac întocmai, ceeace-mi porunciau bandiţii, m'am hotărît totuş să-i dau pe mâna poliţiei şi să-mi divulg adevărata personalitate.

Dar nu era oare prea târziu? Nu făcuseră ei din mine un complice? Lydia nu ar fi depus plângerea împotriva impostorului care a indus-o în eroare, ca să-i fure colierul.

Acum, banda Crucea Neagră îmi cerea să fac din Lydia, în noaptea aceea, amanta mea......

Unei asemenea sugestii nu m'am putut împotrivi.

La acelaş rezultat ajungeam desigur şi fără sugestiile banditilor, fiindcă îmi plăcea foarte mult Lydia Rinaldo şi mediul Veneţiei contribuia mult la înflorirea acestei idile.

In noaptea asta, va fi, aşa dar, amanta mea!....

Imi trebuiră multe precauţii, ca să nu jignesc pe această femee, atât de fină.

Cu un surâs graţios, cu o privire de un farmec nespus, îmi întinse cheea....

Aşadar, la noapte, voi trece în camera Lydiei, mă voiu strecura în patul ei, alături de trupul ei cald şi parfumat!...

Seara, făcurăm o plimbare cu gondola, la Lido, dar amândoi grăbirăm întoarcerea.

Pe la 11, Lydia se retrase în camera ei, şi, zâmbind roşie ca un trandafir, îmi şopti, nu „noapte bună" ci „La revedere.... Te aştept, *o, caro, caro mio!*"

Am rămas în salonaş fumând, aşteptând ca Lydia să-şi facă toaleta de culcare şi apoi să intru, în odaia ei...

Priviam pe fereastra deschisă, luminile colorate ce jucau pe Canal Grande.... Dinspre San Giorgio, venia o melodie uşoară de mandoline, ca o adiere.... O romanţă napolitană.... Stelele licăriau, tainice...

Dar o sonerie sună stridentă, curmând brusc această vrajă. Eram chemat la telefon, deşi spusesem portarului să nu mă deranjeze nimeni.

— Un domn întreabă de d-voastră.

Are o scrisoare urgentă.

Mi se aduse scrisoarea. Ea avea următorul cuprins:

„Vino imediat la palatul contelui Orsini. Sunt în primejdie. Dogele lepros mă pândeşte......

„Trevor Gex"

Trevor Gex!.... Marele detectiv şi bunul meu prieten Trevor Gex!.... Aşadar, el veghiase, din umbră asupra mea, în această ciudată afacere!

Şi acum, are nevoie de o mână de ajutor. S'ar fi putut oare, să nu i-o întind?

Dar Lydia mă aştepta în camera de alături!... Cum s'o părăsesc, într'o asemenea clipă de intensă şi vrăjită aşteptare?...

— D. Trevor Gex vă roagă să nu întârziaţi nici un moment.

Atunci, ridicai ochii spre persoana care mi adusese biletul.

Era un tânăr, în cămaşe neagră, de fascist.

— Dar.... trebue să anunţ pe prietena mea.... am răspuns.

— Haideţi, domnule, nu e vreme de pierdut.... Scrieţi prietenei d-voastră că peste o jumătate de oră vă înapoiaţi. Voiu face eu să-i parvină biletul....

Eşirăm în hol, unde am scris câteva cuvinte de scuză, Lydiei, pe care le-am dat fascistului, care conducându-mă spre uşa hotelului, îmi spuse:

— Vă aşteaptă o barcă cu motor.

Am coborît treptele umede de piatră, spre Canal Grande, şi-am intrat în barca ce avea un fel de felsă, o cabină închisă ca de gondolă.

Barca despica valurile, ca o săgeată....

(Va urma)

Jocurile „Realităţii Ilustrate"

AS V 127+a=7,b-16,c

După ce-şi recăpătă tot sângele rece, Carol isbuti să descifreze enigma, executând mişcarea salvatoare. Imediat braţul de fier se deschise, lăsându-l liber.

După ce îşi scoase cartuşul de dinamită din gură, se strecură printr'un coridor îngust, pătrunzând din nou în catacombele dela început.

Or, cum mergea dibuind pe lângă pereţii cu schelete rezemate, simţi un foşnet surd, în urma lui. Intorcându-se, zări prin obscuritate, o pată albă, ca o fantomă.

Stafia aluneca spre el.

Bertin văzuse destule grozăvii, în aceste subterane, ca să nu se mai sperie de nimic.

Stafia, cu glasul unchiului său, îl strigă pe nume.

Plin de furie, Bertin se năpusti asupra ei.

Sub cearceaf era, însă, un om. Abia acum, Carol se îngrozi, când văzu că acel om era *unchiul său, care fusese asasinat!*

— Cine eşti? urlă Carol.

— Eu sunt unchiul tău. Dă-mi drumul, c'o să mă sufoci, strângându-mă, astfel de gât!....

— Dar nu eşti mort!...

— Nu. M'am prefăcut. Ţi-am înscenat asasinarea mea şi grozăviile din această subterană, ca să-ţi încerc curajul şi inteligenţa. Oamenii roşii sunt lacheii mei şi eu am jucat rolul judecătorului. Meriţi să fii moştenitorul comorii familiei noastre şi eşti singurul care poţi duce mai departe, cercetările mele de-a o găsi. Pot acum să-ţi destăinuesc secretul ei.

Ea se află în această subterană, dar un strămoş al nostru a ascuns-o în aşa fel, în cât nu poate fi descoperită, decât cu foarte mari primejdii şi calcule dificile. Pentru aceasta te-am încercat pe tine.

Zicând acestea, contele scoase câteva bucăţi de hârtie, după care aveau să se orienteze şi să găsească locul unde era ascunsă comoara.

Lui Carol i se părea că visează. Trecuse printr'o serie întreagă de peripeţii, destul de grozave, ca să se mai împace aşa de uşor cu ideea, că e salvat.

Dar unchiul său nu-i dădu prea mult răgaz, ci îl îmbrăţişe cu toată căldura, conducându-l apoi în apartamentele sale.

Aci scoase dintr'un vraf de ziare străine, revista „Realitatea Ilustrată" şi, deschizând la pagina jocurilor, îi zise râzând:

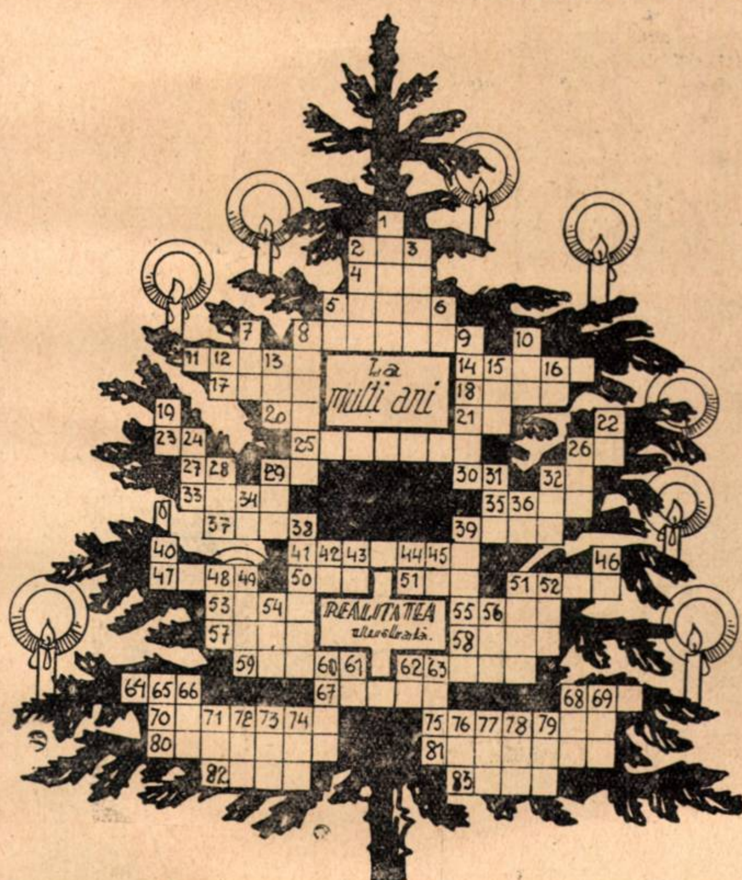
— „Deocamdată, hai să deslegăm cele două jocuri de cuvinte încrucişate, că poate câştigăm unul din premiile ce le oferă, această admirabilă revistă !"

S f â r ş i t

„Pomul de Crăciun"

(10 puncte)

de **N. GH. POPESCU**

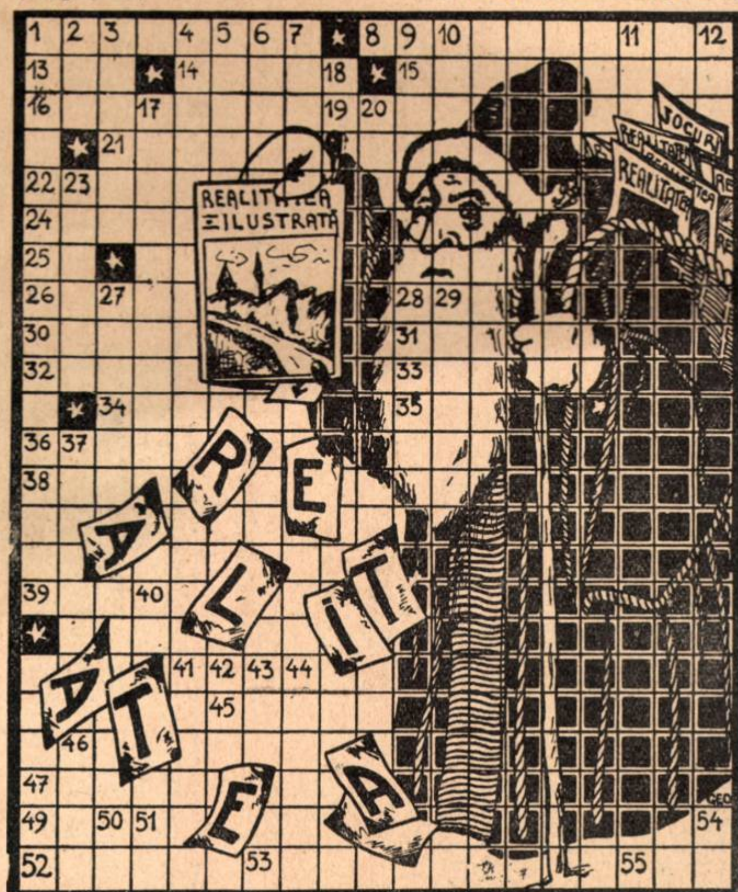
ORIZONTAL: 2) Bătrân. 4) Balaur. (olt.) 5) Cum creşte bradul ? 8) Când tăiem porcul ? 11) In acel loc. 14) Unde s'a născut Iisus Hristos ? 17) Modest. 18) Ce obţine un şcolar după ce a fost ascultat ? 20) Interjecţie. 21) Două consoane din **Gaspar.** 25) Venire în lume. 23) Fluviu în Asia. 26) Transportă ! 27) De ce avem nevoie în ziua de Paşti ? 29) Prefix. 30) Ţipăt de durere. 32) Notă muzicală. 33) Copac totdeauna verde. 35) Gintă. 37) Mântuitorul. 39) Fiul lui Isac. 41) Unsul Domnului. 47) Cine i-a condus pe magi până la locul unde s'a născut Iisus ? 50) Personagiu legendar (în cântecele de stea). 51) Pierd din vedere. 51) Părinte (cinci litere). 53) Preoţi persani cari au adus daruri lui Iisus. 55) Răsunet. 57) Cel mai însemnat oraş al Turciei asiatice. 58) Cum putem să-l mai numim pe Iisus Hristos, în privinţa atotputerniciei Sale ? 59) Se iveau. 62) Mare profet (700 a. Cr.). 67) Sfetnic. 64) Divin). 68) Compoziţie tipografică. 70) Oraş în Palestina, unde Iisus a petrecut aproape 30 de ani. 75) Sat în Palestina unde s'au născut David şi Iisus. 80) Cu ce a fost primit Iisus la intrarea în Ierusalim ? 81) Cele trei persoane Dumnezeeşti. 82) Divinitate indiană. 83) S'a îndreptat.

VERTICAL: 1) Colindeţ. 2) Nutriment miraculos. 3) Preoţii lui Marte. 5) Unguent. 6) Pronume. 7) Ce devine bradul în noaptea Crăciunului ? 8) Ce fac în ajunul Crăciunului ? 9) Pica zăpadă. 10) Răsărit. 12) Prepoziţie. 13) Liniştit. 15) Numele grec al Aurorei. 16) Adverb. 19) Fiica lui Inachus. 22) Negaţie. 24) Episcop din Transilvania. (1739-1830). 26) Clădire. 38) Canton elveţian. 32) Fiul lui Iacob. 34) Champion. 36) Pronume. 38) A luci. 39) Nepoata lui Mardoheu. 40) Dârmotin. 42) Notă muzicală. 43) Alifie. 44) Pronume. 45) Creştini. 46) Loveşte! 48) Nume de femee. 49) Om de stat turc. 51) Haină purtată de Romani. 52) Varietăţi de struguri. 54) Locuitor de neam tracic. 56) Pronume. 60) Certificate. 61) Oraş în Chaldeea. 62) Părţi laterale la păntece. 63) Prepoziţie. 65) Fiica lui Cadmus. 66) Bastiment. 68) Zeiţă. 69) Interjecţie (mold.). 71) Cub de joc. 72) Soţia lui Ioachim. 73) Ramură. 74) Rege în Israil. 76) Graţiez. 77) Arbore ce dă flori foarte mirositoare. 78) Peşte. 79) Oraş în Germania.

„Moş Crăciun"

(10 puncte)

de **GEO ROMANESCU-Loco**

ORIZONTAL: 1) Soţia lui Irod Antipa. 8) Nepărtinitori. 13) Aliment. 14) Se deduce. 15) Primeşte ! 16) Coroană de diamante. 19) In ce poartă Moş Crăciun darurile ? 21) Aliment, derivat al laptelui. 22) Plantă alimentară. 24) Regiment de ieniceri (arh.) 25) Notă muzicală. 26) Pierdea din vedere. 28) Negaţie. 30) Filozof englez (1818-1903). 31) Articol. 32) Nedrept. 33) Două consoane din „rabd". 34) Interjecţie. 35) Chemare (pop.). 36) Pojar (inv.). 38) Povară. 39) Paradis. 41) Zăpadă. 45) Adverb. 47) Conjuncţie. 49) Membru. 52) Indrept privirea. 53) Judeţ în România. 55) Ce vă oferă Moş Crăciun ?

VERTICAL: 1) Caracterul celor ce nu se pot dizolva. 2) Paradis. 3) Schimonosi. 4) Necredinţă. 5) Pronume (inv.) 6) Trebuie să ofere ! 7) Mică monedă romană. 9) Care nu e mare. 10) Bezea. 11) Formă de cruce. 12) Plantă. 17) Cel ce bate un fel de tobă (Mold.). 18) Plec. 20) Literă din alfabetul slavon. 23) Impărat roman. 27) Lăutar ce acompaniază. 28) Ce poartă Moş Crăciun pe faţă ? 29) Culoarea zăpezii. 37) Zeu egiptean. 40) Lac în Sudan. 42) Notă muzicală. 43) Bold. 44) Cum vine Moş Crăciun noaptea ? 46) Cel ce duce o viaţă retrasă şi sbuciumată. 47) Nume de femee. 50) Negaţie. 51) Diviziune de timp. 54) Conjuncţie.

N. B. In numărul precedent am început concursul pentru „campionatul cuvintelor încrucişate".

Banul de aur

(Urmare din pag. 13)

pe tavă, bucățile de plăcintă, în care se ascunde banul de aur, între cele șase protivnice".

Ca să scape de nehotărârea, care-i chinuia sufletul tot mai mult, pe măsură ce creștea întunerecul, împăratul primi, bucuros, propunerea și dărui hatmanului, pe loc, o moșie, cu douăsprezece sate, pentru sfaturile lui înțelepte.

Legată la ochi, sclava, o fată numai de patrusprezece ani, sveltă, cu păr de aur, cu mișcări de șarpe, trecu dibuind pe la spatele celor șase crăițe și lăsă, în talerul fiecăreia, felia de plăcintă, urmărită de privirile împăratului, care n'o slăbia din ochi.

Dar, peste o clipă, răvășind aluatul, în mijlocul boerimei ridicată în picioare, minunată de așa nepomenită întâmplare, cele șase zâne strigară deodată, într'un glas: „Eu am găsit banul de aur!". Apoi, rușinate, plecară ochii în jos, așteptând osânda împăratului.

Împăratul era nemulțumit. Se gândia, în tăcere, cum să iasă din această nouă încurcătură. Se roșise tot. Înțelesese că fetele, sub cuvânt că umblă după dresuri, au scos, fiecare, din poșetă, mânate de-acelaș dor, un ban de aur, pe care l-au băgat, pe furiș, în plăcintă.

— Care e sclava care a împărțit bucățile de plăcintă?

— Eu, Măria Ta.

— Cum te chiamă?

— Ileana.

— „Vino lângă mine, tu să-mi fii nevastă", hotărî împăratul, cu priviri aprinse, în urările curtenilor, cari nu-și puteau ascunde mulțumirea și mirarea.

La capătul mesei, hatmanul Baltag își mângâia, cu satisfacție, barba căruntă: Ileana era fata lui din flori.

GH. BRAESCU

Nicușor

(Urmare din pag. 14)

— M', da' tu te dai într'un picior pe ghiață; eu nu pot.

— Ei, o să 'nveți tu.

— Ascultă, Andrei....

— Ce este, Nicușor ?

— Voi sânteți săraci?

— Păi ce, nu știi ?

— Și nu aveți nici lemne ?

— Nici.

— Mă, da' tat'tu este bolnav ?

— O, rău de tot.

— Și mamă-ta unde zici că s'a dus ?

— La tușa în Floreasca.

— Tocmai acolo ?

— Păi ce era să facă ?

— Mă Andrei, da' cât să fie ceasul ?

— Eu știu ? Patru jumătate.

Hait, am întârziat ! Când mai mă duc și când mă mai întorc ? O să se facă seară.

— Te duci, Nicușor ?

— Nu mai mă duc, Andrei !

Am luat o hotărâre : nu mai plec la plimbare. La ce să mai mă duc, că este seară și te pomenești că mă pierz. Nu mai iau nici bomboane. Știi ce ? Ia să mai stau de vorbă cu Andrei. E băiat bun, săracul. Mi-este milă de el. Auzi, să nu mănânce ?...

Dar dacă ?

Nu, m'am gândit. Ce-o fi, o fi, acum. Am să-l ajut pe Andrei, am să-i dau lui banii pe cari mi i-a dat mama, că el n'are și...

— Ascultă, Andrei....

— Ce ?

— Știi tu ce vreau acum ?

— Nu !

— Vreau să-ți dau ție ăia cinci franci ai mei să luați și voi ceva. Eu nu-mi mai iau bomboane că am de toate-acasă.

— Râzi de mine, mă Nicușor ?

— Nu râz de loc, Andrei. Și dacă nu mă crezi, uite că-ți dau acum. Hai, nu mai face nazuri !

Am scos iute hârtia de cinci lei și i-am dat-o lui Andrei.

Vai, cum îi mai luceau ochii !

Nu îi venea să creadă. Pe urmă, când a văzut că nu glumesc de loc, s'a roșit la față ca focul și i-au dat lacrimile.

Nu știu ce mi-a zis și a plecat spre casă cu papucii târâși.

* * *

Stau acuma în pat și nu pot să adorm. N'am fost nici la plimbare și nici bomboane n'am mâncat azi. Dar nu știu de ce mă simt așa de bine-acum !

... Și iarăș nu știu de ce, când i-am spus mamei că n'am fost în oraș și că i-am dat lui Andrei banii, că e băiat sărac, — ea, mămițica mea, în loc să mă certe, m'a strâns la piept ca atunci când cu felia de pâine cu unt și mi-a spus :

— Bravo, băiatul mamei, să trăești... Așa să fii totdeauna băețelul mamei... Să fii bun, puiule...

Zâna florilor de ceai și Crăciunul pictorului

(Urmare din pag. 7-a)

doua zi era Crăciunul. Luă tabloul și se duse cu el la un negustor de picturi care mai cumpărase multe din lucrările sale. Acesta, însă, zâmbi amar și clătină desamăgit din cap:

— „Astăzi îmi mai aduci un tablou?... Și încă un tablou de Crăciun?... E prea târziu, căci azi nu mai cumpără nimeni picturi, pentru sărbători; îmi pare rău, căci e frumos și lucrat cu adevărată artă".

Sărmanul pictor se pregătia tocmai să plece cu tabloul, în altă parte, când intră în magazin o doamnă, însoțită de o domnișoară tânără, frumoasă. Artistul privi fata cu insistență, căci părul ei era aidoma cu cel al zânei ceaiului. Domnișoara se roși toată iar doamna se întoarse supărată și-l întrebă:

— „Dece-mi privești fata, cu atâta obrăsnicie, domnule?"

— „Scuzați-mă vă rog", bâigui pictorul, „dar domnișoara are o asemănare extraordinară cu una din zânele visului meu. De altfel, vă rog să vă convingeți".

Doamna își schimbă imediat atitudinea și când văzu tabloul, deveni mai prietenoasă și spuse:

— „Adevărat, aveți dreptate. Și acestea toate le-ați visat? Cum fetițo dragă... să-ți cumpăr tabloul? Dar cine știe dacă domnul îl vinde... da?... îl vindeți".

In timp ce tânărul artist privia recunoscător în ochii frumoasei fete, doamna vorbi pe șoptite, cu proprietarul magazinului; apoi spuse, pictorului:

— „Aud tocmai că sunteți singur, voiți să serbați împreună cu noi Crăciunul? Da?"

Dânsul desigur că voia!!!...

Dar de ce zâmbiți? Nu vă bucurați că sărmanul pictor a petrecut cel mai vesel Crăciun din viața sa?

Și — dacă n'ați aflat încă — vă voi spune, tot eu, sfârșitul:

Tânăra fată, care semăna atât de bine cu zâna floarei de ceaiu, deveni soția lui... Nu credeți?

Ba da, trebue să credeți, căci cine nu cunoaște vraja și minunile sărbătorilor de Crăciun?!

Frumusețea femenină

(Urmare din pag. 26)

în piept de amazonă, sau de Diană antică. Umerii rotunzi și aplecați în jos, cu care stârniau admirație străbunicele, s'au prefăcut în unghiu drept, cu brațele.

Femeea de azi e un efeb, cu cap de păpușe.

Care va fi cea de mâine ? Mai mult bărbat, cum se pare că și-a croit drumul? Sau, printr'un capriciu inexplicabil, se va întoarce la vechile cătușe femenine, pe care și le-a atârnat singură, în trecut: corsete-balene, brasiere, jupoane, crinoline ? Inevitabil, în acest caz, n'ar mai fi vorba de frumusețea trupului, sugrumat de accesoriile modei. Nădăjduim însă că îndrăznețul pas de libertate, al femeei, se va păstra și pe viitor, în cursul anilor, în profitul utilului și mai ales al frumosului.

RYANA